

საქართველოს
ეროვნული ბანკი

საქართველოს
საგადასახდელო
ბალანსი

2020

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი

2020

საქართველოს ეროვნული ბანკი

კრებული მომზადდა საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო
საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს მე-6 რედაქციის მეთოდოლოგიისა
(სსფ, 2009 წ.) და საგარეო ვალის სტატისტიკის შემდგენელთა და
მომხმარებელთა სახელმძღვანელოს შესაბამისად (სსფ, 2013 წ.)

სარჩევი

1. მეთოდოლოგიური მიმოხილვა	5
1.1 საგადასახდლო ბალანსის მეთოდოლოგიური სტანდარტები	5
1.2 საინვესტიციო პოზიციის მეთოდოლოგიური სტანდარტები	12
1.3 საგარეო ვალის მეთოდოლოგიური სტანდარტები	13
2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, 2020 წელი	15
2.1 ზოგადი მიმოხილვა	15
2.2 მიმდინარე ანგარიში	18
2.2.1 საქონელი	18
2.2.2 მომსახურება	25
2.2.3 პირველადი შემოსავალი	29
2.2.4 მეორადი შემოსავალი	31
2.3 კაპიტალის ანგარიში	33
2.4 ფინანსური ანგარიში	35
2.4.1 პირდაპირი ინვესტიციები	35
2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები	36
2.4.3 ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	37
2.4.4 სხვა ინვესტიციები	37
2.4.5 საერთაშორისო რეზერვები	39
3. საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	40
4. საგარეო ვალი	42
5. მონაცემთა წყაროს აღწერა	46
6. დანართები	50
დანართი 1. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2016-2020 წლები	50
დანართი 2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2020 წელი	51
დანართი 3. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, სტანდარტული წარმოდგენა, შემოკლებული, 2020 წელი	54
დანართი 4. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2016-2020 წლები	55
დანართი 5. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, ინტეგრირებული, 2020 წელი	62
დანართი 6. საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2016-2020 წლები	71

დანართი 7. უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნები (FOB), 2016-2020 წლები	74
დანართი 8. უმსხვილესი საიმპორტო ქვეყნები (CIF), 2016-2020 წლები..	75
დანართი 9. ძირითადი საქონლის ექსპორტი თურქეთში, 2016-2020 წლები	75
დანართი 10. ძირითადი საქონლის იმპორტი თურქეთიდან, 2016-2020 წლები	76
დანართი 11. ძირითადი საქონლის ექსპორტი რუსეთში, 2016-2020 წლები	77
დანართი 12. ძირითადი საქონლის იმპორტი რუსეთიდან, 2016-2020 წლები	77
დანართი 13. ძირითადი საქონლის ექსპორტი ჩინეთში, 2016-2020 წლები	78
დანართი 14. ძირითადი საქონლის იმპორტი ჩინეთიდან, 2016-2020 წლები	79

1. მეთოდოლოგიური მიმოხილვა

პუბლიკაცია ასახავს საქართველოს საგარეო სექტორის სტატისტიკას და შეიცავს საგადასახდელო ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და ქვეყნის საგარეო ვალის სტატისტიკურ ანგარიშებს. სტატისტიკური ანგარიშები შევსებულია კომენტარებით, დამატებითი ანალიტიკური ცხრილებით, შედგენის მეთოდოლოგიის აღწერითა და ინფორმაციის წყაროების ჩამონათვალით.

მონაცემები და კომენტარები მომზადდა საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს მე-6 რედაქციის მეთოდოლოგიისა (სსფ, 2009) და საგარეო ვალის სტატისტიკის შემდგენელთა და მომხმარებელთა სახელმძღვანელოს (სსფ, 2013 წ.) შესაბამისად.

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია და საგარეო ვალი დგება კვარტალური და წლიური პერიოდულობით და გამოისახება აშშ დოლარში. აღნიშნული დოკუმენტები არ მოიცავს ინფორმაციას აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონებში განხორციელებული საგარეო ეკონომიკური ოპერაციების შესახებ.

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და საგარეო ვალის გადახედვა რეგულარულად წარმოებს და შეიძლება შეეხოს ნებისმიერ პერიოდს. წინამდებარე კრებულში გათვალისწინებულია 2020 წლის 30 სექტემბრისათვის არსებული ყველა შესწორება.

1.1 საგადასახდელო ბალანსის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საგადასახდელო ბალანსი არის მაკროეკონომიკური სტატისტიკური ანგარიში, რომელიც სისტემური სახით ასახავს დროის განსაზღვრულ პერიოდში მოცემულ ეკონომიკასა და დანარჩენ მსოფლიოს შორის განხორციელებულ ეკონომიკურ ტრანზაქციებს (კვარტალი, წელი). ინფორმაციის კლასიფიკაცია და კომპილაცია ხდება საერთაშორისო სტანდარტების, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზი-

ციის სახელმძღვანელოს (მეექვსე რედაქციის) შესაბამისად.

განმარტებები და ძირითადი პრინციპები

სტრუქტურულად საგადასახდელო ბალანსი შედგება: მიმდინარე ანგარიშის, კაპიტალის ანგარიშისა და ფინანსური ანგარიშისაგან. მიმდინარე ანგარიში მოიცავს საქონლითა და მომსახურებით ვაჭრობის ბალანსს, პირველადი შემოსავლებისა და მეორადი შემოსავლების ბალანსებს. კაპიტალის ანგარიშში აისახება: არამწარმოებლური არაფინანსური აქტივების შეძენა/გაცემა და კაპიტალური ტრანსფერები. ფინანსური ანგარიში მოიცავს: პირდაპირ ინვესტიციებს, პორტფელის ინვესტიციებს, ფინანსურ წარმოებულებს, სხვა ინვესტიციებსა და სარეზერვო აქტივებს.

მიმდინარე ანგარიშისა და კაპიტალის ანგარიშის ჯამი წარმოადგენს მოცემული ეკონომიკის წმინდა დაკრედიტებას ან წმინდა სესხებას დანარჩენი მსოფლიოს მიმართ. ის კონცეპტუალურად ტოლია ფინანსური ანგარიშის წმინდა ბალანსის.

ფინანსურ ანგარიშს დამატებული სხვა ცვლილებები (მარაგების გათვალისწინებით) გვიჩვენებს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის ცვლილებას პერიოდის დასაწყისსა და ბოლოს შორის.

საგადასახდელო ბალანსში აისახება რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის განხორციელებული ოპერაციები.

ეკონომიკური ერთეული ითვლება რეზიდენტად, თუ მისი ეკონომიკური ინტერესის ცენტრი და მუდმივი ადგილსამყოფელი არის ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე ერთ წელზე მეტი ხნის განმავლობაში. ამ შემთხვევაში მოქალაქეობა მხედველობაში არ მიიღება.

ქვეყნის ეკონომიკური ტერიტორია შედგება მისი მთავრობის მიერ ადმინისტრირებული გეოგრაფიული ტერიტორიისგან, სადაც ადამიანები, საქონელი და კაპიტალი თავისუფლად მოძრაობენ და ემორჩილებიან ერთიან ფისკალურ და მონეტარულ ხელისუფლებას. ეკონომიკური ტერიტორია ასევე მოიცავს: საჰა-

ერო სივრცეს, ტერიტორიულ წყლებს, ტერიტორიებს საერთაშორისო წყლებში, სადაც ქვეყანა სარგებლობს ექსკლუზიური უფლებებით, ტერიტორიულ ანკლავებს სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე, როგორცაა საელჩოები, საკონსულოები, სამხედრო ბაზები, თავისუფალი ზონები და ა.შ. თავის მხრივ, მოცემული ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიად არ ჩაითვლება სხვა ქვეყნების ტერიტორიული ანკლავები, რომლებიც აღნიშნული ქვეყნის გეოგრაფიულ ტერიტორიაზე მდებარეობს.

ითვლება, რომ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს აქვს ეკონომიკური ინტერესის ცენტრი ამა თუ იმ ქვეყანაში, როდესაც ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე არსებობს მისი საცხოვრებელი ადგილი, წარმოების ადგილი ან სხვა უძრავი ქონება, რომელსაც აღნიშნული პირი იკავებს, ან განზრახული აქვს დაიკავოს, განუსაზღვრელი ვადით ან ხანგრძლივი პერიოდით (ერთი ან მეტი წლით).

საგადასახდლო ბალანსი (სბ) არ გულისხმობს „გადასახდლებს“ ამ სიტყვის ზოგადი გაგებით, არამედ იგი მოიცავს ტრანზაქციებს, რადგან ზოგიერთი საერთაშორისო ტრანზაქცია არ გულისხმობს ფულის გადახდას (მაგალითად ბარტერი), ზოგი კი საერთოდ არ მოითხოვს რაიმე სახით გადახდას (მაგალითად საჩუქარი ან უსასყიდლო დახმარება).

ინსტიტუციონალური სექტორები

საგადასახდლო ბალანსის ფინანსური ანგარიშის კომპონენტები - პორტფელის ინვესტიციები, ფინანსური წარმოებულები და სხვა ინვესტიციები - თავის მხრივ, იყოფა ოპერაციის მონაწილე რეზიდენტების ინსტიტუციონალური სექტორების მიხედვით. ამ კუთხით გამოიყოფა ოთხი სექტორი:

- მონეტარული ხელისუფლება - საქართველოს შემთხვევაში, ეროვნული ბანკი;
- დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა - საქართველოს კომერციული ბანკები;
- სამთავრობო სექტორი, რომელიც მოიცავს ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებს;
- სხვა სექტორები, რომელიც იყოფა ორ ქვესექტორად: სხვა საფინანსო კორპორაციები (მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, სადაზღვევო კომპანიები, საინვესტიციო ფონდები) და არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შინამეურნეობების მომსახურე არა-

კომერციული ორგანიზაციები (შმაკო).

ტრანზაქციის ტიპები

- გაცვლითი ტრანზაქციები - საგადასახდლო ბალანსში ასახული ტრანზაქციების უმეტესობა შეიძლება დახასიათდეს როგორც გაცვლითი ტრანზაქციები, როდესაც ტრანზაქციის ერთი მხარე მიაწვდის რაიმე ეკონომიკურ ღირებულებას მეორე მხარეს და მისგან სანაცვლოდ იღებს ეკვივალენტურ ღირებულებას;
- ტრანსფერები - ეს არის ტრანზაქციები, როდესაც ერთი მხარე მეორეს მიაწვდის რაიმე ეკონომიკურ ღირებულებას და მისგან სანაცვლოდ არ იღებს არანაირ ღირებულებას. ტრანზაქციის ეს ფორმა ცალმხრივი ტრანზაქციის ტიპს განეკუთვნება, სწორედ ამიტომ, ორმაგი ჩანერის პრინციპი საგადასახდლო ბალანსში მოითხოვს საპასუხო ჩანანერის გაკეთებას საპირისპირო ნიშნით.
- პირობითი ტრანზაქციები - ეს არის საგადასახდლო ბალანსში განხორციელებული ჩანანერები. მაშინ როდესაც, ფაქტიურად ფულადი ნაკადების მოძრაობა, რეალური ტრანზაქცია არ მომხდარა (მაგალითად უცხოელი ინვესტორების მოგების რეინვესტირება).

ზემოთ ჩამოთვლილი ტრანზაქციები აისახება საგადასახდლო ბალანსის სხვადასხვა მუხლებში. მუხლების სტრუქტურა შემდეგნაირია:

საქონელი მოიცავს ტრანზაქციებს, რომლებიც დაკავშირებულია საქონლის ექსპორტ/იმპორტთან და გამოხატავს რეზიდენტსა და არარეზიდენტს შორის საკუთრების ცვლილებას (ზოგადი ვაჭრობა, პორტებში შექმნილი საქონელი და არამონეტარული ოქრო).

მომსახურება მოიცავს ყველა სახის მომსახურებას, რასაც უწევენ რეზიდენტები არარეზიდენტებს ან პირიქით. რომელიც იყოფა:

- მანუფაქტურული მომსახურება (მომსახურება მატერიალური რესურსების დამუშავებით, როდესაც მატერიალური რესურსი სხვა ქვეყნის საკუთრებაა);
- საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი;
- ტრანსპორტი, მასში შედის ყველა სახის ტრანსპორტით განეული მომ-

სახურება (მათ შორის მილსადენით ტრანსპორტირება) და საფოსტო და საკურიერო მომსახურება. მგზავრების, ტვირთის ტრანსპორტირება (ფრახტის) და სხვა სახის სატრანსპორტო მომსახურება (ტვირთის მოვლა, შენახვა, სატრანსპორტო საშუალებების დასუფთავება და სხვ.) კლასიფიცირდება თითოეული სატრანსპორტო საშუალების მიხედვით, გარდა მილსადენით ტრანსპორტირებისა.

- მოგზაურობა - აღნიშნული მუხლი კრედიტის მხარეს აღრიცხავს საქართველოში ყოფნისას არარეზიდენტი მგზავრების სამოგზაურო დანახარჯებს როგორც ბიზნესის, ასევე პირადი მიზნებისათვის. რეზიდენტების სამოგზაურო დანახარჯები უცხო ქვეყნებში აღირიცხება მოგზაურობის დებეტის მხარეს.
- ფინანსური მომსახურება მოიცავს საფინანსო შუამავლობასა და დამხმარე მომსახურებას რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის, რომელიც იყოფა ცხადი სახით დარიცხულ და სხვა ფინანსურ მომსახურებად და არაპირდაპირი გზით შეფასებულ ფინანსურ მომსახურებად (FISIM).
- სხვა მომსახურება ასახავს ისეთი ტიპის მომსახურებას, როგორიცაა მშენებლობა, სადამღვევო და საპენსიო მომსახურება; სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება; ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობა; პერსონალური, კულტურული და რეკრიაციული მომსახურება; სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი და სხვ.

პირველადი შემოსავალი იყოფა ორ კატეგორიად - შრომითი და საინვესტიციო შემოსავალი:

- მუშაკთა შრომის ანაზღაურება ხელფასისა თუ სხვა სარგებელის სახით, ფულადი ან ნატურალური ფორმით, გადახდილი დამქირავებლის მიერ დაქირავებულზე, როცა მხარეები სხვადასხვა ქვეყნის რეზიდენტები არიან. ეს ანაზღაურება ასევე მოიცავს გადასახადებს, რომელთაც იხდის დაქირავებული მასპინძელ ქვეყანაში, რაც აღირიცხება როგორც საპირისპირო ჩანანერი მიმდინარე ტრანსფერების მუხლში. დაქირავებულის დანახარჯები მასპინძელ ქვეყანაში აღირიცხება როგორც მოკორესპონდენტო ჩანანერი მოგზაურობის მუხლში.

- საინვესტიციო შემოსავალი მოიცავს რეზიდენტის საგარეო ფინანსური აქტივების ფლობიდან მისაღებ შემოსავალს ან გადასახდელებს არარეზიდენტის მიმართ არსებულ ვალდებულებებზე. საინვესტიციო შემოსავალი მოიცავს შემოსავალს პირდაპირი ინვესტიციებიდან, პორტფელის ინვესტიციებიდან, სხვა ინვესტიციებიდან და სარეზერვო აქტივებიდან. საინვესტიციო შემოსავალი, თავის მხრივ, იყოფა როგორც: დივიდენდები, რეინვესტირებული შემოსავალი, საპროცენტო შემოსავალი და სადამღვევო, საპენსიო და სტანდარტიზებული გარანტიის ფონდების პოლისის მფლობელების საინვესტიციო შემოსავალი. სხვა პირველადი შემოსავლები მოიცავს გადასახადებს წარმოებასა და იმპორტზე, სუბსიდიებსა და რენტას.

მეორადი შემოსავალი გვიჩვენებს მიმდინარე ტრანსფერებს ქვეყნის რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის. მიმდინარე ტრანსფერი არის დამატებითი ჩანანერი რეალური ან ფინანსური აქტივების ერთი ეკონომიკიდან მეორე ეკონომიკაზე ცალმხრივად გადაცემის დროს. მიმდინარე ტრანსფერების ყველაზე გავრცელებული სახეა გრანტები, ჰუმანიტარული და ტექნიკური დახმარება. ეს მუხლი ასევე მოიცავს სანევრო შენატანებს სხვადასხვა საერთაშორისო და სამთავრობო ორგანიზაციებში; ფიზიკური პირების გადასახადებსა და გზავნილებს; სოციალურ დახმარებებს; წმინდა სადამღვევო პრემიას სიცოცხლის დაზღვევის გარდა; სადამღვევო მოთხოვნებს სიცოცხლის დაზღვევის გარდა და სხვა მიმდინარე ტრანსფერებს.

კაპიტალის ანგარიში გვიჩვენებს (1) მიღებულ და გადახდილ კაპიტალურ ტრანსფერებს და (2) არამწარმოებლური არაფინანსური აქტივების შეძენასა და გაყიდვას რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის.

კაპიტალური ტრანსფერები მოიცავს უსასყიდლოდ საკუთრების უფლების გადაცემას ძირითად კაპიტალზე და ვალის პატიებას. უსასყიდლოდ თანხის გადაცემა განიხილება როგორც კაპიტალური ტრანსფერი მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს თანხა განკუთვნილია ძირითადი ფონდების შესაძენად ან კაპიტალური მშენებლობის დასაფინანსებლად.

მუხლში „არამწარმოებლური არაფინანსური აქტივების შეძენა(დებეტი)/გაყიდვა (კრედიტი)“ აღირიცხება იმ აქტივების

შეძენა/გაყიდვა, რომლებიც არ არის წარმოების შედეგი (მინა, ბუნებრივი რესურსები) ან/და არამატერიალური აქტივები, როგორცაა პატენტი, საავტორო უფლება, სასაქონლო ნიშნები, ფრანშიზა და ა.შ.

ფინანსურ ანგარიშში აქტივები და ვალდებულებები ფუნქციონალური ნიშნის მიხედვით იყოფა: პირდაპირი ინვესტიციები, პორტფელის ინვესტიციები, ფინანსური წარმოებულები, სხვა ინვესტიციები და სარეზერვო აქტივები.

პირდაპირი ინვესტიცია არის საერთაშორისო ინვესტიციის კატეგორია. აღნიშნული კატეგორია გულისხმობს ამა თუ იმ ეკონომიკის რეზიდენტი ერთეულის (პირდაპირი ინვესტორი) გრძელვადიან ინტერესს სხვა ეკონომიკის რეზიდენტ ერთეულში (პირდაპირი ინვესტორის სანარმო). სანარმოს პირდაპირი ინვესტორი არის ინვესტორი, რომელიც ფლობს სანარმოს აქციების ან ხმის უფლების 10 პროცენტს ან მეტს (კორპორაციული სანარმოს შემთხვევაში), ან ეკვივალენტურ ძალაუფლებას (არაკორპორაციული სანარმოს შემთხვევაში). „პირდაპირი ინვესტირების“ განსაზღვრება ასევე ვრცელდება ფულადი ან/და მატერიალური სახით განხორციელებულ ინვესტიციებზე ურთიერთდაკავშირებულ სანარმოებს შორის, ანუ კაპიტალურ ინვესტიციებზე ფილიალებსა და მათ სათავე ოფისებს შორის. პირდაპირი ინვესტიციები კლასიფიცირდება როგორც პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების სანარმოში, პირდაპირი ინვესტირების სანარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია) და მონათესავე კომპანიებს შორის.

პირდაპირი ინვესტიციები ფინანსური ინსტრუმენტის მიხედვით კლასიფიცირდება: სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები, რეინვესტირებული შემოსავლები და სავალ ინსტრუმენტები.

პორტფელის ინვესტიცია შეიძლება იყოს:

- სააქციო კაპიტალის სახით (როდესაც ინვესტორი ფლობს წილის 10 პროცენტზე ნაკლებს).
- სავალ ფასიანი ქაღალდების სახით. რაც, თავის მხრივ, იყოფა გრძელვადიან (ობლიგაციები) და მოკლევადიან ინსტრუმენტებად.

ფინანსური წარმოებულები - ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც მიბმულია კონკრეტულ ფინანსურ აქტივზე, ინდიკატორზე ან რაიმე სახის აქტივზე. მათი

მეშვეობით ხდება ფინანსური რისკებით ვაჭრობა საფინანსო ბაზრებზე. ფინანსური წარმოებულები მოიცავს ტრანზაქციებს სვოპებით, ოფციონებით, სადეპოზიტო გარანტიებითა და სხვ. და აღირიცხება წმინდა სახით.

სხვა ინვესტიცია პირველ რიგში იყოფა: ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა და ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა. სხვა ინვესტიციებს მიეკუთვნება სხვა სააქციო კაპიტალი; ნაღდი ფული და დეპოზიტები; სესხები; სადამზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები; სავაჭრო კრედიტები და ავანსები; სხვა დებიტორული/კრედიტორული დავალიანება; განანიღბებული ნასესხობის სპეციალური უფლებები.

- სხვა სააქციო კაპიტალი მიეკუთვნება სხვა ინვესტიციებს, იმ შემთხვევაში, თუ ის არ არის პირდაპირი ინვესტიციები ან სარეზერვო აქტივები. სხვა სააქციო კაპიტალი არ არის ფასიანი ქაღალდების სახით, ამიტომ არ შედის პორტფელის ინვესტიციებში. რიგი საერთაშორისო ორგანიზაციების წევრობა არ იღებს ფასიანი ქაღალდების სახეს და ამდენად, კლასიფიცირდება როგორც სხვა სააქციო კაპიტალი.
- ნაღდი ფული შედგება ბანკნოტებისა და მონეტებისაგან, რომლებსაც გააჩნიათ ფიქსირებული ნომინალური ღირებულება და გამოშვებულია ან სანქცირებულია ცენტრალური ბანკების ან მთავრობების მიერ.
- დეპოზიტები მოიცავს ყველა მოთხოვნას, რომელიც ეხება ეროვნულ ბანკს, დეპოზიტურ კორპორაციებს, გარდა ეროვნული ბანკისა, და რიგ შემთხვევებში, სხვა ინსტიტუციურ ერთეულებს და დადასტურებულია ანაბარის პირობებით.
- სადამზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები მოიცავს: სადამზღვევო ტექნიკურ რეზერვებს (გარდა სიცოცხლის დამზღვევისა); სიცოცხლის დამზღვევისა და ანუიტეტის გადახდის უფლებას; პენსიის მიღების უფლებას, საპენსიო ფონდების მოთხოვნებს სპონსორების მიმართ, არასაპენსიო ფონდებიდან გადახდის უფლების მოთხოვნას; და სტანდარტული გარანტიებით მოთხოვნების დასაფარ რეზერვებს.
- სავაჭრო კრედიტები და ავანსები წარმოადგენს მოთხოვნებსა და ვალდებულებებს, რომელიც წარმოიქმნება მიმწოდებელსა და მყიდველს

შორის უშუალო ურთიერთობისას - როდესაც თანხის გადახდის დრო არ ემთხვევა საკუთრების ცვლილების დროს. სავაჭრო კრედიტები და ავანსები არ გულისხმობს სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებას ან რაიმე დოკუმენტის შექმნას. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსის ამ მუხლში აღირიცხება პროდუქციით ვაჭრობის დროს წინასწარ გადახდა/მინოდებები.

- დანარჩენი დებიტორული/კრედიტორული დავალიანება მოიცავს სავაჭრო კრედიტებისა და ავანსებისაგან და სხვა ინსტრუმენტებისაგან განსხვავებულ სხვადასხვა აქტივ/ვალდებულებებს.
- ნასესხობის სპეციალური უფლებები - არის საერთაშორისო სარეზერვო აქტივი, რომელიც შექმნილია საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მიერ და განანილებულია წევრ ქვეყნებს შორის დამატებითი ოფიციალური რეზერვების სტატუსით. ნასესხობის სპეციალურ უფლებებს შეიძლება ფლობდნენ მონეტარული ხელისუფლების რეგულირების ორგანოები, ან სამთავრობო სექტორი. ნასესხობის სპეციალური უფლებების ავუარები წარმოადგენს სხვა წევრი ქვეყნებისაგან უცხოური ვალუტის ან სხვა სარეზერვო აქტივების მიღების უპირობო უფლებას.

სარეზერვო აქტივები მონეტარული ხელისუფლების განკარგულებაში არსებული ფინანსური აქტივებია და შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ქვეყნის საერთაშორისო ვალდებულებების შესასრულებლად, ეროვნული ვალუტის კურსის მხარდასაჭერად და საგადასახდელო ბალანსის რეგულირებისათვის. კერძოდ, ის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს პირდაპირ საგადასახდელო ბალანსის დეფიციტის დასაფინანსებლად ან დეფიციტზე არაპირდაპირი ზეგავლენის მოსახდენად (სავალუტო ბაზარზე ჩარევის გზით, ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის დასარეგულირებლად).

საგადასახდელო ბალანსში **ოპერაციების აღრიცხვა** წარმოებს ორმაგი ჩანერის საბუღალტრო პრინციპის საფუძველზე. თითოეული ტრანზაქცია აღირიცხება ორი (ან მეტი) თანაბარი სიდიდის ჩანაწერით. ერთ-ერთი ჩანაწერი კეთდება კრედიტის მხარეს, ხოლო მეორე - დებეტის მხარეს. მაგალითად, საქონლის ექსპორტი საგადასახდელო ბალანსში აისახება როგორც ჩანაწერი საქონლის კრედიტის მუხლში და იმავე სიდიდის ჩანაწერი დებეტის მხარეს აქტივის

მუხლში - „ნაღდი ფული და დეპოზიტები“. ამდენად, ყველა კრედიტისა და დებეტის სხვაობა ნულს უნდა უდრიდეს. თუმცა პრაქტიკაში, ხშირად საგადასახდელო ბალანსის ანგარიშები არ ბალანსდება. საგადასახდელო ბალანსის სხვადასხვა მუხლის შეფასება ხდება სხვადასხვა ინფორმაციის წყაროზე დაყრდნობით. შედეგად, ყველა კრედიტისა და დებეტის ჯამი ერთმანეთს არ უდრის და საჭიროა დამაბალანსებელი ჩანაწერის გაკეთება შესაბამის მუხლში (წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები).

კრედიტში აისახება მიმდინარე ანგარიშსა და კაპიტალის ანგარიშზე ექსპორტი, მიღებული პირველადი და მეორადი შემოსავლები და არამწარმოებლური არაფინანსური აქტივების გასაავალი.

დებეტის ჩანაწერები კეთდება მიმდინარე ანგარიშსა და კაპიტალის ანგარიშზე იმპორტის დროს, პირველადი და მეორადი შემოსავლების გასაავლებისა და არამწარმოებლური არაფინანსური აქტივების შექმნის შემთხვევაში.

ფინანსურ ანგარიშზე აქტივებისა და ვალდებულებების აღრიცხვა წარმოებს წმინდა საფუძველზე, თითოეული ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების ცალკე კრედიტული და დებეტური გატარების გარეშე. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ოპერაციების ასახვისას გამოიყენება ტერმინი „ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა“ და „ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა“. აქტივების წმინდა შესყიდვა ტოლია აქტივების ზრდას მინუს მათი შემცირება. ვალდებულებების წმინდა აღება უდრის ვალდებულებების ზრდას მინუს შემცირება. ცვლილება პლუს ნიშნით ნიშნავს აქტივებისა და ვალდებულებების ზრდას, ხოლო მინუს ნიშნით - მათ შემცირებას.

ძირითადი პრინციპი, რაც ოპერაციების შეფასებისას მხედველობაში მიიღება, არის საბაზრო ფასი. საბაზრო ფასი განისაზღვრება როგორც თანხა, რომელსაც მყიდველი თავისი ნებით იხდის რაიმეს შესაძენად გამყიდველის სურვილის შესაბამისად, როდესაც ორივე მხარე არის დამოუკიდებელი და აღნიშნული ოპერაცია ხორციელდება მხოლოდ კომერციული შეხედულებებიდან გამომდინარე.

ოპერაციის აღრიცხვის დროდ მიიჩნევა რეალური დრო, ან ხდება იმ მიახლოებული დროის შეფასება, როცა მოხდა საკუთრებაზე უფლების ცვლილება. ეს არის დრო, როდესაც მოხდა ფინანსური ოპერაციის რეგისტრაცია ბანკის ან სწარმოს საბუღალტრო ჩანაწერებში.

საგადასახდლო ბალანსის სტანდარტული და ანალიტიკური წარმოდგენა

სტანდარტული წარმოდგენის საგადასახდლო ბალანსში საქონლის, მომსახურების, შემოსავალისა და ფინანსური ღირებულებების საგარეო ეკონომიკური ოპერაციები ჯგუფდება ეროვნულ ანგარიშთა სისტემისა და სხვა მაკროეკონომიკური სტატისტიკის სტანდარტული კლასიფიკაციის მსგავსად, რომლის შესაბამისად, საგადასახდლო ბალანსის ოპერაციების ბალანსი ნულის ტოლია.

ანალიტიკური წარმოდგენა წარმოადგენს სტანდარტული საგადასახდლო ბალანსის მონაცემების რეორგანიზაციას, რის შედეგადაც გამოიყოფა საგადასახდლო ბალანსის სალდო, რომელიც საჭიროებს დაფინანსებას რეზერვების ხარჯზე, საერთაშორისო სავალუტო ფონდიდან ან სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან კრედიტების მოზიდვას, ასევე, სხვა განსაკუთრებულ დაფინანსებას (დაგროვილი დავალიანება, ვალის პატიება და ვალის რესტრუქტურირება და ა.შ.).

ინფორმაციის წყარო

საქართველოს საგადასახდლო ბალანსის კომპილაციის ძირითადი საინფორმაციო წყაროებია: ეროვნული ბანკი; საბანკო დაწესებულებები; არასაბანკო საფინანსო კორპორაციები; საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (ინფორმაცია საქონლითა და მომსახურებით ვაჭრობის შესახებ, სანარმოთა გამოკვლევა, შინამეურნეობების გამოკვლევა, სპეციალური კვლევები); ფინანსთა სამინისტრო; სხვადასხვა სამინისტროები და უწყებები; საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლობები საქართველოში. გარდა ზემოაღნიშნულისა, გამოიყენება „საერთაშორისო ტრანზაქციების ანგარიშგების სისტემა“ (ITRS), რომელიც გულისხმობს საგადასახდლო ბალანსის ოპერაციების ჭრილში მონაცემების შეგროვებას საბანკო სისტემის მეშვეობით.

ინფორმაციის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, აღნიშნული წყაროებიდან მიღებულ ინფორმაციასთან ერთად ხდება სხვადასხვა მონაცემების შემდგომი შეფასება და შესწორება.

საქონლის ექსპორტ/იმპორტი

- საგადასახდლო ბალანსში საქონლის ექსპორტი და იმპორტი აღირიცხება FOB ფასებში.
- იმპორტირებული საქონლის ფასები CIF ფასებიდან გადაიყვანება FOB ფასებში. აღნიშნული შესწორებისათვის გამოიყენება კოეფიციენტები, რომლებიც დაიანგარიშება ერთეულოვანი წონის საქონლის ტრანსპორტირების ღირებულების მიხედვით თითოეული ტრანსპორტის სახეობისა და რეგიონისთვის (მეზობელი ქვეყნებისთვის კოეფიციენტი ნულის ტოლია).
- საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურიდან მიღებულ ოფიციალურ ინფორმაციას ემატება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გაკეთებული შეფასებები სხვადასხვა საქონლისა თუ მომსახურების ექსპორტ/იმპორტის შესახებ.

შენიშვნა: განსხვავება საგადასახდლო ბალანსის ექსპორტ-იმპორტის მონაცემებსა და სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ მოყვანილ საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემებს შორის განპირობებულია ობიექტური, მეთოდოლოგიური მიზეზით: საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკა ეფუძნება საქონლის მიერ საზღვრის გადაკვეთის პრინციპს მაშინ, როდესაც საქონლით ვაჭრობა საგადასახდლო ბალანსში ეფუძნება რეზიდენტიდან არარეზიდენტზე საკუთრების უფლების გადასვლის პრინციპს. არის პოზიციები, რომლებიც შედის საგადასახდლო ბალანსის საქონლით ვაჭრობაში და არ შედის საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში. ესენია: პორტებში შექმნილი საქონელი, არაორგანიზებული ვაჭრობა, აღურცხავი იმპორტ/ექსპორტის ოპერაციები. საგადასახდლო ბალანსში გადასამუშავებელი საქონლის იმპორტ/ექსპორტი, როცა მატერიალური რესურსი სხვა ქვეყნის საკუთრებაა, აღირიცხება მომსახურების მუხლში. ხოლო საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში - საქონლის მუხლში.

გარდა ამ განსხვავებებისა, იმპორტის ნაწილში გამოიყენება სხვადასხვა ფასთა სისტემა. კერძოდ, იმპორტი საგადასახდლო ბალანსში აღირიცხება FOB ფასით, მაშინ, როცა საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში CIF ფასით.

აღურცხავი ექსპორტის შესაფასებლად ეროვნული ბანკი იყენებს ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მონაცემებს, როგორცაა: ევროკავშირი, თურქეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი, რუსეთი, უკრაინა. ამ მიზნით დამატებით გამოიყენება გაეროს სტატისტიკური დეპარტამენტის ბაზა (COMTRADE). ანალოგიურად, ჩვენი პარტნიორი ქვეყნები, მათ შორის ევროკავშირი, იყენებს საქართველოს იმპორტის მონაცემებს საკუთარი მონაცემების კორექტირებისათვის. მონაცემთა კორექტირება მიღებული პრაქტიკაა და ამას ყველა ქვეყანა აკეთებს. საბაზოს მხრიდან ექსპორტის მონაცემების სტატისტიკურ აღივსებაზე, როგორც წესი, უფრო ნაკლები რესურსი იხარჯება, ვიდრე იმპორტზე, რადგან განსხვავებით იმპორტისაგან, ექსპორტის დროს არ ხდება გადასახადების გადახდა.

მომსახურება

ტრანსპორტი

- ტრანსპორტის ღირებულების შესწორება ხდება საიმპორტო საქონლის ფასების CIF ფასიდან FOB ფასში გადაყვანის შედეგად და დაიყოფა ტრანსპორტის სახეების მიხედვით (საზღვაო, საჰაერო და სხვა).
- გარდა ამისა, ხდება მონაცემების მოპოვება სხვა წყაროებიდან. ესენია: შპს „საქართველოს რკინიგზა“, შპს „საქაერონავიგაცია“, საქართველოში არსებული პორტები და აეროპორტები. ამასთან, საზღვრის დაცვის სამსახურის ინფორმაციაზე დაყრდნობით, წარმოებს ირიბი შეფასება სატრანსპორტო მომსახურების ექსპორტ/იმპორტის შესახებ.

მოგზაურობა

- მოგზაურობის შესახებ მონაცემები დგება შინამეურნეობების რეგულარული კვლევის მასალების მიხედვით. საქმიანი მოგზაურობის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მიიღება სახელმწიფო სტრუქტურებიდან (სამინისტროები, დეპარტამენტები და სხვ.), აგრეთვე, საბანკო სექტორიდან;
- ირიბი შეფასებისათვის გამოიყენება საზღვრის დაცვის სამსახურის ინფორმაცია ქვეყანაში შემოსული და ქვეყნიდან გასული მოქალაქეების შესახებ. გარდა ამისა, ფასდება საქონლის საექსპორტო/საიმპორტო ოპერაციებით დაკავებულ პირთა დანახარჯები საზღვარგარეთ და ერთ წელზე ნაკლები დროით საზღვარგარეთ მომუშავეთა დანახარჯები.

სხვა მომსახურება

- მონაცემები სხვა მომსახურებაზე, როგორცაა მანუფაქტურული მომსახურება, მშენებლობა, ფინანსური და ა.შ. მოიპოვება იმ საწარმოებიდან, რომლებიც იყენებენ ამ ტიპის მომსახურებას, შემდეგ ხდება მომსახურების მოცულობის კორექტირება. ინფორმაცია უცხოური საელჩოების, დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების დანახარჯებზე ფასდება ირიბი მეთოდით. მონაცემები საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობების დანახარჯებზე მიიღება საგარეო საქმეთა სამინისტროდან. ინფორმაცია

ფინანსური მომსახურების შესახებ მოიპოვება კომერციული ბანკებიდან წარმოდგენილი ანგარიშგებიდან, დაზღვევის მომსახურების შესახებ კი – სადაზღვევო კომპანიებიდან.

პირველადი შემოსავალი

- მუშაკთა შრომის ანაზღაურებაზე შეფასებები ძირითადად ემყარება შინამეურნეობების კვლევის მასალებს, გამოიყენება ასევე საბანკო ინფორმაცია სწრაფი ფულადი გზავნილების შესახებ, აგრეთვე ფასდება საერთაშორისო ორგანიზაციებსა და უცხო ქვეყნის საელჩოებში დასაქმებულ რეზიდენტთა შემოსავლები;
- საინვესტიციო შემოსავალი გამოითვლება სხვადასხვა წყაროზე დაყრდნობით: ფინანსთა სამინისტროს ანგარიში სახელმწიფო ან სახელმწიფო გარანტიით აღებული ვალის პროცენტის გადახდაზე; კომერციული ბანკების ანგარიში საბანკო სექტორში ვალების პროცენტების გადახდაზე.

მეორადი შემოსავალი

- მუშაკთა გზავნილების შესაფასებლად გამოიყენება იგივე მეთოდოლოგია, რაც მუშაკთა შრომის ანაზღაურების შემთხვევაში;
- ფინანსთა სამინისტროს ანგარიშებიდან და იმ საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან და ფონდებიდან, რომელთაც თავიანთი ოფისები აქვთ საქართველოს ტერიტორიაზე, მიიღება ინფორმაცია საგარეო სექტორიდან საქართველოში შემოსული ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარების შესახებ;
- საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი მონაცემები სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციაში საწევრო შენატანების შესახებ;
- ქართველი სტუდენტების განათლებაზე განეული გრანტების ღირებულება ფასდება განათლების სამინისტროდან და შინამეურნეობების კვლევიდან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე.

კაპიტალის ანგარიში

- კაპიტალური ტრანსფერები გამოიანგარიშება ფინანსთა სამინისტროს ჰუმანიტარული და ტექნიკური დახ-

მარების დეპარტამენტის ინფორმაციის ბაზაზე დაყრდნობით და სხვა წყაროების გამოყენებით.

ფინანსური ანგარიში

პირდაპირი ინვესტიციები

- მონაცემები პირდაპირი ინვესტიციების შესახებ ფასდება სანარმოთა გამოკვლევებიდან, დეპოზიტური კორპორაციების შესახებ – კომერციული ბანკების ანგარიშგებიდან, სადაზღვევო სფეროს შესახებ კი, სადაზღვევო კომპანიების მონაცემებზე დაყრდნობით;
- რაც შეეხება საქართველოს პირდაპირ ინვესტიციებს საზღვარგარეთ, ისინი მცირე მოცულობისაა, ამიტომ ჩვენს ხელთ არსებული ინფორმაცია ასეთი სანარმოების შესახებ შეიძლება არასრული იყოს.

პორტფელის ინვესტიციები

- ინფორმაციას სააქციო კაპიტალში განხორციელებული პორტფელის ინვესტიციების შესახებ მიიღება სანარმოთა კვლევებიდან, კომერციული ბანკების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და სადაზღვევო კომპანიების ანგარიშგებიდან. მონაცემები სავალო ფასიანი ქაღალდების შესახებ მიიღება ფინანსთა სამინისტროდან (სახელმწიფო და სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული სანარმოების მიერ გამოშვებული ევროობლიგაციები), ეროვნული ბანკიდან (არარეზიდენტების მიერ შექმნილი სახაზინო ვალდებულებები და სახელმწიფო ობლიგაციები), ასევე, კომერციული ბანკებიდან და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებიდან.

სხვა ინვესტიციები

- სავაჭრო კრედიტების შესახებ მონაცემები ფასდება სანარმოთა კვლევებიდან მიღებული ინფორმაციის ბაზაზე;
- მონაცემები სესხებზე იანგარიშება ეროვნული ბანკის, ფინანსთა სამინისტროს, კომერციული ბანკების,

მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სანარმოთა კვლევებიდან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, გარკვეული დამატებითი მონაცემები მიიღება ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისი სამმართველოს ანგარიშებიდან.

სარეზერვო აქტივები

- სარეზერვო აქტივების მონაცემთა წყაროა საქართველოს ეროვნული ბანკის საბალანსო ანგარიშები.

1.2 საინვესტიციო პოზიციის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია იანგარიშება საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს (მეექვსე რედაქცია) რეკომენდაციებით განსაზღვრული სტანდარტების შესაბამისად.

ქვეყნის საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია (სსპ) აჩვენებს დროის გარკვეულ მომენტში საგარეო ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთებს. სსპ აერთიანებს არარეზიდენტებისადმი მოთხოვნებსა და მათ მიმართ სხვადასხვა სახის ვალდებულებებს შემდეგი ინსტიტუციონალური სექტორების მიხედვით: ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა, სამთავრობო სექტორი და სხვა სექტორები. სსპ-ის ძირითადი მუხლები საგადასახდელო ბალანსის ფინანსური ანგარიშის მუხლების იდენტურია და მოიცავს: პირდაპირ ინვესტიციებს, პორტფელის ინვესტიციებს, ფინანსურ წარმოებულებს, სხვა ინვესტიციებსა და სარეზერვო აქტივებს.

სხვაობა ეკონომიკის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის შეადგენს წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციას. ამგვარად, სსპ შეიძლება იყოს წმინდა კრედიტული ან წმინდა დებეტური.

საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია მუშავდება ცხრილის სახით, რომელიც შეიცავს შემდეგ დეტალებს:

	პოზიცია პერიოდის დასაწყისში	პოზიციის ცვლილება				პოზიცია პერიოდის ბოლოს
		ოპერაციული ცვლილება	კურსის ცვლილება	ფასის ცვლილება	სხვა ცვლილება	
წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია						
აქტივები						
ვალდებულებები						

ამრიგად, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია პერიოდის ბოლოს იანგარიშება როგორც ნაშთს პერიოდის დასაწყისში დამატებული პერიოდის განმავლობაში მომხდარი ოპერაციული ცვლილება, გაცვლითი კურსის, ფასისა და სხვა ცვლილება.

ოპერაციული ცვლილება ასახავს საგადასახდელ ბალანსის ფინანსური ანგარიშის ტრანზაქციებს. სხვა ცვლილებები მოიცავს შესწორებებს, რეკლასიფიკაციას და სსპ-ს მეთოდოლოგიით განსაზღვრულ სხვა ცვლილებებს.

საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის კომპილაციისათვის გამოიყენება საგადასახდელ ბალანსისათვის იდენტური საინფორმაციო წყაროები.

1.3 საგარეო ვალის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საქართველოს საგარეო ვალის შედგენა წარმოებს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სახელმძღვანელოს („საგარეო ვალის სტატისტიკა: სახელმძღვანელო შემდგენელთა და მომხმარებელთათვის“, სსფ 2013 წ.) რეკომენდაციის შესაბამისად.

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი წარმოადგენს დროის გარკვეული პერიოდისათვის არსებულ ნაშთს ყველა იმ მიმდინარე, და უპირობო, ვალდებულებაზე, რომელიც დებიტორს ავალდებულებს ძირითადი თანხის და/ან საპროცენტო განაკვეთის გადახდას მომავალში, დროის გარკვეულ მომენტში და წარმოადგენს რეზიდენტის უპირობო ვალდებულებას არარეზიდენტის მიმართ.

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი მოიცავს ვალდებულებებს არარეზიდენტების მიმართ, რომელიც კლასიფიცირებულია ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით, ვადიანობისა და სავალო ინსტრუმენტებს ტიპების მიხედვით.

საგარეო ვალი შედგება შემდეგი კომპონენტებისაგან:

- ნაღდი ფული და დეპოზიტები;

- სავალო ფასიანი ქაღალდები;
- სესხები;
- სავაჭრო კრედიტები და ავანსები;
- სხვა სასესხო ვალდებულებები;
- განაწილებული ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ);
- პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები.

სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს საქართველოს რეზიდენტების მიერ გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებს, რომელთაც ფლობენ არარეზიდენტები. სავალო ვალდებულებები კლასიფიცირდება სექტორების (გამომშვების სექტორი) და ფინანსური ინსტრუმენტების მიხედვით.

სავალო ფასიანი ქაღალდების ნაშთი დროის გარკვეული მომენტისათვის არის: არარეზიდენტების საკუთრებაში არსებული და საქართველოს რეზიდენტების მიერ გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ჯამს პლუს საანგარიშო პერიოდში დარიცხული და გადაუხდელი პროცენტი.

სესხების სტრუქტურაში შედის:

- საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სესხები - საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ მიღებული სესხები საერთაშორისო სავალუტო ფონდიდან;
- სახელმწიფო სესხები - სახელმწიფოს მიერ მიღებული სესხები;
- სესხები სახელმწიფო გარანტიით - კერძო სექტორის მიერ მიღებული საგარეო სესხები, რომელთა გარანტი არის მთავრობა;
- კერძო სესხები - კერძო სექტორის მიერ მიღებული საგარეო სესხები (გარდა პირდაპირი ინვესტორისგან მიღებული სესხებისა);

სესხებზე ნაშთი, დროის გარკვეული მომენტისათვის, შედგება საქართველოს რეზიდენტების მიერ მიღებული საგარეო სესხების ჯამს მინუს საანგარიშო პერიოდში გრაფიკით განსაზღვრული ძირითადი თანხის გადახდები და მინუს ფაქტიურად

განხორციელებული წინასწარი გადახდები. **სავაჭრო კრედიტები** და ავანსები შედგება იმ ვალდებულებებისაგან, რომლებიც წარმოიშვება საქონლისა და მომსახურების უშუალოდ მიწოდების დროს:

- ეკონომიკური აგენტის მიერ მიღებული წინასწარი გადახდა;
- იმპორტირებულ საქონელსა ან მომსახურებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები, რომელთა დაფარვაც არ მოხდა ვადაში.

ნაღდი ფული და დეპოზიტები მოიცავს საქართველოს საბანკო სისტემაში არსებულ არარეზიდენტების დეპოზიტებს.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო კრედიტებისა და ავანსებისაგან და სხვა ინსტრუმენტებისაგან განსხვავებულ სხვადასხვა ვალდებულებებს.

პირდაპირი ინვესტიციების კომპანიათა შორისი სესხები მოიცავს:

- სასესხო ვალდებულებებს პირდაპირი ინვესტირების დამოკიდებულებაში მყოფ საწარმოებს შორის;
- ვადაგადაცილებებს ამ სესხებზე, ძირითადი თანხისა და საპროცენტო განაკვეთის მიხედვით.

კომპანიათაშორის სესხებზე არსებული დავალიანება შედგება დროის გარკვეული მომენტისათვის არსებული იმ საგარეო სესხების ნარჩენი დავალიანებისაგან, რომელიც საქართველოს საწარმოებმა ან პირდაპირმა ინვესტორებმა მიიღეს, შესაბამისად, არარეზიდენტი პირდაპირი ინვესტორის ან შვილობილი კომპა-

ნიებისაგან, მინუს საანგარიშო პერიოდში გრაფიკით განსაზღვრული ძირითადი თანხის გადახდები, მინუს ფაქტიურად განხორციელებული წინასწარი გადახდები.

საგარეო ვალი, საგადასახდლო ბალანსის მსგავსად, კლასიფიცირდება ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით: სამთავრობო სექტორი, ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა, და სხვა სექტორები. ამასთან, ცალკე გამოიყოფა კომპანიათაშორისი ვალდებულებები. გარანტიის ქვეშ მყოფი საგარეო ვალდებულებები კი კლასიფიცირდება მსესხებლის სექტორის შესაბამისად. გარანტიის მიხედვით რეკლასიფიკაცია ხდება მხოლოდ გარანტიის ამოქმედების შემთხვევაში.

ანალიზის მიზნებიდან გამომდინარე, საგარეო ვალი კლასიფიცირდება ვადიანობის მიხედვით – მოკლევადიანად და გრძელვადიანად, თავდაპირველი ვადიანობიდან გამომდინარე.

გრძელვადიანია საგარეო ვალი, რომლის დაფარვის ვადა ერთ წელზე მეტია.

მოკლევადიან საგარეო ვალს მიეკუთვნება ის ვალი, რომელიც გადასახდელია მოთხოვნისთანავე ან რომლის თავდაპირველი დაფარვის ვადა არ აღემატება ერთ წელს (ერთი წელი და ნაკლებია). საგარეო ვალის კომპილაციისთვის გამოიყენება საგადასახდლო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის იდენტური საინფორმაციო წყარო.

2. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, 2020 წელი

2.1 ზოგადი მიმოხილვა

2020 წელი გლობალური ეკონომიკის-თვის საკმაოდ მძიმე აღმოჩნდა. COVID-19 პანდემიის გამო დაწესებული შეზღუდვების ფონზე, ეკონომიკური და ბიზნეს საქმიანობა შეფერხდა. არსებითად შემცირდა საგარეო მოთხოვნა.

2020 წლის მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს მნიშვნელოვან წილად საქონლით ვაჭრობა და შემოსავლები, კერძოდ კი, საინვესტიციო შემოსავლები განსაზღვრავდა. მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 2020 წელს, წინა წელთან შედარებით, 2-ჯერ გაუარესდა და 2.0 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა. დეფიციტის გაღრმავება განაპირობა მომსახურების ბალანსის გაუარესებამ. უნდა აღინიშნოს, რომ საქონლით ვაჭრობის დეფიციტი წლიურად 15.3 პროცენტით შემცირდა და 3.2 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. სავაჭრო დეფიციტის შემცირება გამოწვეული იყო როგორც საქონლის ექსპორტის (12.1 პროცენტი), ასევე იმპორტის (13.5 პროცენტი) შემცირებით.

2020 წელს ექსპორტირებულ საქონელში წამყვან პოზიციებზე რეექსპორტი იყო: სპილენძის მადნები და მსუბუქი ავტომობილები. შემდეგ პოზიციებზეა ფეროშენადნობები, ყურძნის ღვინო და სპირტიანი სასმელები. ექსპორტი ძირითადი ეკონომიკური კატეგორიების ჭრილში შემდეგნაირად გამოიყურება: ყველაზე დიდი წილი, 51.3 პროცენტი უჭირავს შუალედური მოხმარების საქონელს, 45.6 პროცენტი

- სამომხმარებლო საქონელს, ხოლო საინვესტიციო საქონლის ექსპორტის მაჩვენებელი მხოლოდ 3.1 პროცენტია. 2020 წელს, წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით, ექსპორტში შემცირდა საინვესტიციო და სამომხმარებლო საქონლის წილი (0.8 და 5.0 პროცენტით შესაბამისად), ხოლო შუალედური მოხმარების საქონლის წილი გაიზარდა (5.8 პროცენტით).

2020 წელს უმსხვილესი საიმპორტო საქონელი იყო მსუბუქი ავტომობილები და სპილენძის მადნები (რომლებიც რეექსპორტისთვის არის განკუთვნილი), შემდეგ მოდის ნავთობი და ნავთობპროდუქტები. ამ წელს იმპორტის 11.6 პროცენტი საინვესტიციო საქონელს უჭირავს, 44.3 პროცენტი - შუალედური მოხმარების საქონელს, ხოლო სამომხმარებლო საქონლის წილად 44.1 პროცენტი მოდის.

რაც შეეხება მომსახურების ანგარიშის სალდოს, ის წლების განმავლობაში დადებითი იყო და ნაწილობრივ აბალანსებდა მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს. მომსახურების ანგარიშის სალდო 2020 წელს წლიურად 94.3 პროცენტით შემცირდა. აღნიშნულ პერიოდში, მომსახურების ექსპორტი 65.7 პროცენტით, ხოლო იმპორტი - 40.0 პროცენტით შემცირდა. მომსახურების ექსპორტში ყველაზე დიდი წვლილი მოგზაურობას შექონდა, რომელიც 2020 წელს, წინა წელთან შედარებით 83.4 პროცენტით შემცირდა და 541.7 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

ცხრილი 2.1.1 ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორები, 2016-2020 წლები

ეკონომიკური მაჩვენებელი	ზომის ერთეული	2016	2017	2018	2019	2020
მშპ მიმდინარე ფასებში	მლრდ ლარი	35.8	40.8	44.6	49.3	49.3
მშპ მიმდინარე ფასებში	მლრდ აშშ დოლარი	15.1	16.2	17.6	17.5	15.8
მშპ-ს რეალური ზრდა	%	2.9	4.8	4.8	5.0	-6.8
საშუალო წლიური გაცვლითი კურსი	დოლარი/ლარი	2.3667	2.5086	2.5345	2.8192	3.1097
საშუალო წლიური გაცვლითი კურსი	ევრო/ლარი	2.6172	2.8322	2.9913	3.1553	3.5519

ეკონომიკური მაჩვენებელი	ზომის ერთეული	2016	2017	2018	2019	2020
მიმდინარე ანგარიში/მშპ	%	-12.5	-8.0	-6.8	-5.5	-12.4
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი/მშპ	%	-15.3	-11.0	-10.6	-8.9	-19.2
საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი/მშპ	%	40.8	46.5	50.6	54.6	37.4
მეორადი შემოსავალი წმინდა/ მშპ	%	7.4	7.8	7.8	7.9	11.4
საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი/ საქონლისა და მომსახურების იმპორტთან	%	72.8	80.9	82.6	85.9	66.1
საქონლისა და მომსახურების იმპორტი/მშპ	%	56.1	57.5	61.2	63.6	56.6
საერთაშორისო რეზერვები	მლნ აშშ დოლარი	2,756.5	3,039.3	3,288.8	3,505.8	3,910.6
საერთაშორისო რეზერვები/ საქონლისა და მომსახურების იმპორტთან	თვე	3.9	3.9	3.7	3.8	5.2
სახელმწიფო საგარეო ვალი ¹ /მშპ	%	43.7	45.1	42.2	45.1	61.5

2020 წელს პირველადი შემოსავლების უარყოფითი სალდო 5.2 პროცენტით შემცირდა და 734.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, ნაცვლად 774.5 მლნ აშშ დოლარისა 2019 წელს. აღნიშნულ პერიოდში კრედიტი შემცირდა 29.9 როცენტით, ხოლო დებეტი 21.0 პროცენტით. 2020 წელს შრომის ანაზღაურების კლება იყო 39.5 პროცენტი, ხოლო საინვესტიციო შემოსავლისა - 22.7 პროცენტი.

2020 წელს მეორადი შემოსავლის დადებითი სალდო 31.6 პროცენტით გაიზარდა და 1.8 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც საქონლის დეფიციტის 57.2 პროცენტს ფარავდა.

ამავე პერიოდში, კაპიტალის ანგარიშის სალდო 6.0 მლნ აშშ დოლარით შემცირების შედეგად 41.1 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა. ამავდროულად, ფინანსური ანგარიშის სალდო 2.1-ჯერ გაიზარდა და 2.0 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

რაც შეეხება ქვეყნის მთლიან საგარეო ვალს, რომელიც ერთ-ერთი მსხვილი კომპონენტია საგარეო სექტორის სტატისტიკაში, 2020 წლის ბოლოსათვის 20.6

მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. აღნიშნულ პერიოდში მთლიანი საგარეო ვალი, წინა წელთან შედარებით, 10.5 პროცენტით გაიზარდა. საგარეო ვალი სამთავრობო სექტორში გაიზარდა 29.7 პროცენტით (1.7 მლრდ აშშ დოლარით), ასევე 29.7 პროცენტით გაიზარდა ეროვნული ბანკის საგარეო ვალი (133.6 მლნ დოლარით), სხვა სექტორების საგარეო ვალი - 6.4 პროცენტით (299.1 მლნ აშშ დოლარით), ხოლო საბანკო სექტორის საგარეო ვალი შემცირდა 2.1 პროცენტით (94.3 მლნ აშშ დოლარით) და კომპანიათაშორისი დავალიანება შემცირდა 2.4 პროცენტით (78.7 მლნ აშშ დოლარით).

საერთაშორისო რეზერვები 2020 წელს ოპერაციულად 305.5 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა და 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3.9 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 5.2 თვის საქონლისა და მომსახურების იმპორტს უზრუნველყოფს.

შემდეგ ცხრილში გთავაზობთ 2016-2020 წლების საქართველოს საგადასახდელო ბალანსის შემოკლებულ ვერსიას ძირითადი კომპონენტების მითითებით.

ცხრილი 2.1.2 საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020
მიმდინარე ანგარიში	-1,890.6	-1,305.6	-1,191.4	-960.1	-1,965.6

1 მოიცავს სახელმწიფო კომპანიების ვალს.

	2016	2017	2018	2019	2020
კრედიტი	8,324.7	10,087.2	11,681.2	12,456.4	8,795.3
დებეტი	10,215.3	11,392.7	12,872.6	13,416.5	10,760.8
საქონელი და მომსახურება	-2,310.7	-1,784.9	-1,872.0	-1,560.6	-3,040.8
კრედიტი	6,177.7	7,560.0	8,896.6	9,544.8	5,926.6
დებეტი	8,488.5	9,344.9	10,768.6	11,105.4	8,967.4
საქონელი	-3,882.5	-3,809.2	-4,115.8	-3,736.4	-3,165.0
კრედიტი	2,864.7	3,569.9	4,406.5	4,944.3	4,346.5
დებეტი	6,747.2	7,379.1	8,522.3	8,680.7	7,511.5
მომსახურება	1,571.8	2,024.3	2,243.8	2,175.8	124.2
კრედიტი	3,313.0	3,990.1	4,490.1	4,600.5	1,580.1
დებეტი	1,741.2	1,965.8	2,246.3	2,424.7	1,455.9
პირველადი შემოსავალი	-701.0	-793.8	-683.2	-774.5	-734.4
კრედიტი	914.0	1,129.8	1,281.8	1,372.6	961.9
დებეტი	1,614.9	1,923.6	1,965.0	2,147.1	1,696.3
მეორადი შემოსავალი	1,121.1	1,273.1	1,363.8	1,375.0	1,809.7
კრედიტი	1,233.0	1,397.3	1,502.7	1,539.0	1,906.8
დებეტი	111.9	124.3	139.0	164.0	97.1
კაპიტალის ანგარიში	56.0	83.1	76.1	47.1	41.1
კრედიტი	56.0	83.1	76.1	47.1	41.1
დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+)/ წმინდა სესხება(-) (შიმდინარე ანგარიშის და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-1,834.7	-1,222.5	-1,115.4	-913.0	-1,924.5
ფინანსური ანგარიში	-1,823.3	-1,254.8	-1,218.4	-958.0	-2,001.7
პირდაპირი ინვესტიციები	-1,246.8	-1,711.3	-976.9	-1,054.3	-549.1
აქტივები	413.0	209.3	293.6	311.9	-15.1
პასივები	1,659.8	1,920.6	1,270.5	1,366.2	534.0
პორტფელის ინვესტიციები	-41.5	75.9	47.6	-697.6	-71.0
აქტივები	102.3	241.7	254.8	28.5	50.7
პასივები	143.8	165.8	207.1	726.1	121.6
ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	4.0	0.5	1.2	-3.7	-27.2
აქტივები	-12.8	-7.1	-9.3	-28.7	-48.4
პასივები	-16.8	-7.6	-10.6	-25.0	-21.3
სხვა ინვესტიციები	-783.7	138.1	-568.9	595.4	-1,659.9
აქტივები	271.7	655.1	51.3	471.0	-95.2
პასივები	1,055.4	517.0	620.1	-124.4	1,564.7
სარეზერვო აქტივები	244.8	242.0	278.5	202.1	305.5
წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	11.4	-32.3	-103.0	-44.9	-77.2

2.2 მიმდინარე ანგარიში

2.2.1 საქონელი

2020 წელს საგადასახდელო ბალანსში, საქონლის უარყოფითი სალდო წინა წელსთან შედარებით 15.3 პროცენტით შემცირ-

და და ბოლო ხუთი წლის მანძილზე ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი - 3.2 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

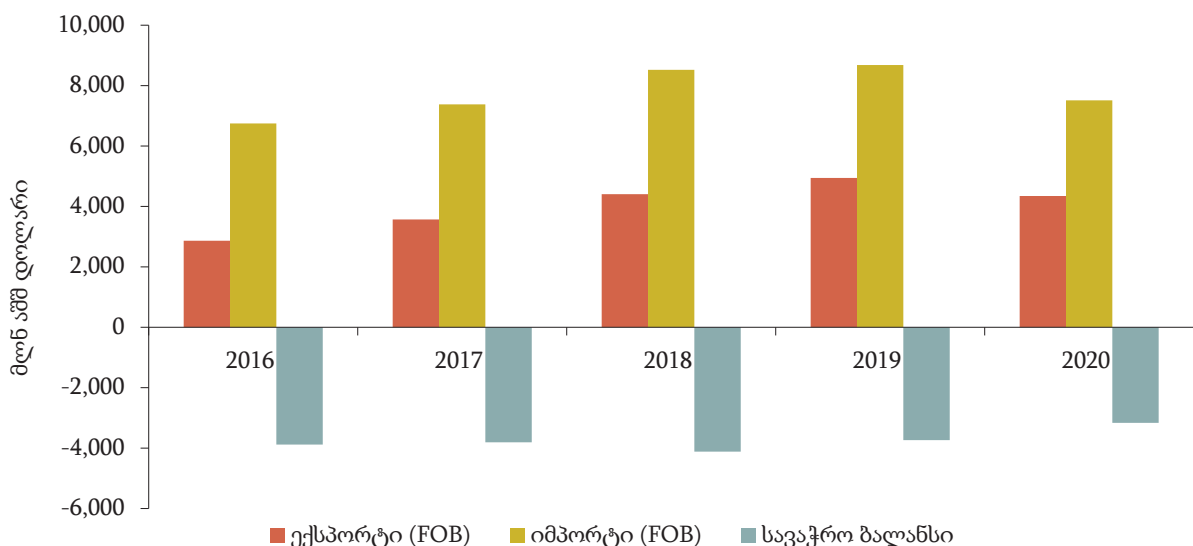
ცხრილი 2.2.1 საქონლის ბალანსი, 2016-2020 წლები

	ზომის ერთეული	2016	2017	2018	2019	2020
ექსპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	2,864.7	3,569.9	4,406.5	4,944.3	4,346.5
იმპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	6,747.2	7,379.1	8,522.3	8,680.7	7,511.5
სავაჭრო ბალანსი	მლნ აშშ დოლარი	-3,882.5	-3,809.2	-4,115.8	-3,736.4	-3,165.0
დეფიციტის წლიური ზრდა	%	-1.8	-1.9	8.0	-9.2	-15.3
ექსპორტის წლიური ზრდა	%	-5.2	24.6	23.4	12.2	-12.1
იმპორტის წლიური ზრდა	%	-3.2	9.4	15.5	1.9	-13.5

2020 წელს საქონლის ექსპორტმა 4.3 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის მაჩვენებელზე 12.1 პროცენტით

ნაკლებია, ხოლო იმპორტმა - 7.5 მლრდ აშშ დოლარი, რაც 2019 წლის მაჩვენებელზე 13.5 პროცენტით ნაკლებია.

დიაგრამა 1.1. საქონლის ანგარიში, 2016-2020 წლები

2020 წელს დეკლარირებული ექსპორტი, ისევე როგორც იმპორტი, წინა წელსთან შედარებით მნიშვნელოვნად შემცირ-

და. ექსპორტის წლიური შემცირება 12.0 პროცენტია, ხოლო იმპორტის - 15.4 პროცენტი

ცხრილი 2.2.2 მიმდინარე ანგარიში, საქონელი, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020
საქონელი	-3,882.5	-3,809.2	-4,115.8	-3,736.4	-3,165.0
ექსპორტი	2,864.7	3,569.9	4,406.5	4,944.3	4,346.5
იმპორტი	6,747.2	7,379.1	8,522.3	8,680.7	7,511.5
ზოგადი ვაჭრობა	-3,963.6	-3,879.9	-4,185.6	-3,809.3	-3,262.6
ექსპორტი	2,783.6	3,499.1	4,336.7	4,871.4	4,249.0
იმპორტი	6,747.2	7,379.1	8,522.3	8,680.7	7,511.5
მათ შორის რეექსპორტი (კრედიტი)	314.9	489.3	801.6	1,026.2	1,024.2
არამონეტარული ოქრო	81.1	70.7	69.8	72.8	97.6
ექსპორტი	81.1	70.8	69.8	72.8	97.6
იმპორტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

ცხრილი 2.2.3 საგარეო ვაჭრობა, საქონელი, 2016-2020 წლები

	ზომის ერთეული	2016	2017	2018	2019	2020
ექსპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	2,117.1	2,745.7	3,379.7	3,798.4	3,343.4
იმპორტი (CIF)	მლნ აშშ დოლარი	7,341.9	8,057.2	9,361.8	9,519.2	8,052.9
სავაჭრო ბალანსი	მლნ აშშ დოლარი	-5,224.7	-5,311.4	-5,982.1	-5,720.8	-4,709.4
სავაჭრო ბრუნვა	მლნ აშშ დოლარი	9,459.0	10,802.9	12,741.5	13,317.6	11,396.3
ექსპორტის ცვლილება წინა წელთან	%	-3.9	29.7	23.1	12.4	-12.0
იმპორტის ცვლილება წინა წელთან	%	0.5	9.7	16.2	1.7	-15.4
ექსპორტით იმპორტის გადაფარვა	%	28.8	34.1	36.1	39.9	41.5

მონაცემთა წყარო: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი), არ შეიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ექსპორტ-იმპორტის განაწილება ქვეყანათა ჯგუფების მიხედვით მოცემულია 2.2.4 და 2.2.5 ცხრილში. 2020 წელს, ისევე როგორც წინა წლებში, ყველაზე მაღალი, 54.7 პროცენტიანი წილით ექსპორტში გამოირჩევა შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები (BSEC), რაც განაპირობა უმსხვილეს პარტნიორ ქვეყნებში - აზერბაიჯანში, რუსეთში, ბულგარეთში, უკრაინასა და თურქეთში განხორციელებულმა ექსპორტმა. ქვეყანათა ამ ხუთეულზე აღნიშნული ჯგუფის ექსპორტის 87.7 და 2020 წლის მთლიანი ექსპორტის 48.0 პროცენტი მოდის.

იმპორტშიც - 48.5 პროცენტული წი-

ლით შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნების ჯგუფი ლიდერობს. აქაც ჯგუფის იმპორტის 92.7 პროცენტი ხუთ უმსხვილეს სავაჭრო პარტნიორ ქვეყანაზე მოდის, ესენია: თურქეთი, რუსეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი და უკრაინა. ამავე დროს, 2020 წლის მთლიანი იმპორტის 48.0 პროცენტი ქვეყანათა ამ ხუთეულიდან განხორციელდა. იმპორტში მეორე ადგილზე, 48.4 პროცენტიანი წილით, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ქვეყნებია. ამ ჯგუფის იმპორტის 50.4 პროცენტი ორ ქვეყანაზე, თურქეთსა და აშშ-ზე მოდის. ამასთან, ამ ორი ქვეყნის ჯამური წილი 2020 წლის მთლიან იმპორტში 24.4 პროცენტს შეადგენს.

ცხრილი 2.2.4 საქონლის ექსპორტი (FOB) ქვეყნების ჯგუფების მიხედვით 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანათა ჯგუფი	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური მრდა (%)	2020 წლის სტრუქტურა (%)
ევროკავშირის ქვეყნები (EU)	565.7	655.4	729.2	834.9	716.5	-14.2	21.4
დსთ-ს ქვეყნები (CIS)	741.2	1,194.2	1,689.2	2,043.2	1,509.3	-26.1	45.1
შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები (BSEC)	970.9	1,498.9	1,976.5	2,382.6	1,828.5	-23.3	54.7
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის ქვეყნები (OECD)	731.7	777.0	854.8	745.7	763.1	2.3	22.8

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.5 საქონლის იმპორტი (CIF) ქვეყნების ჯგუფების მიხედვით, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანათა ჯგუფი	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური მრდა (%)	2020 წლის სტრუქტურა (%)
ევროკავშირის ქვეყნები (EU)	2,228.1	2,225.0	2,555.2	2,408.4	1,926.6	-20.0	23.9
დსთ-ს ქვეყნები (CIS)	1,986.5	2,321.9	2,695.4	2,440.9	2,413.8	-1.1	30.0
შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები (BSEC)	3,586.2	3,906.8	4,348.1	4,250.0	3,908.1	-8.0	48.5
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის ქვეყნები (OECD)	3,742.9	3,817.0	4,502.7	4,757.2	3,897.5	-18.1	48.4

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

2020 წელს დეკლარირებული საგარეო ვაჭრობის დეფიციტი, წინა წელთან შედარებით, 17.7 პროცენტით შემცირდა და 4.7 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, ხოლო საგარეო სავაჭრო ბრუნვა წლიურად 14.4 პროცენტით შემცირდა და 11.4 მლრდ აშშ დოლარია. უნდა აღინიშნოს, რომ 2020

წელს, წინა წლების მსგავსად, საგარეო სავაჭრო ბრუნვის ნახევარზე მეტი (60.7 პროცენტი) შვიდ უმსხვილეს სავაჭრო პარტნიორზე (თურქეთი, რუსეთი, ჩინეთი, აზერბაიჯანი, აშშ, სომხეთი და უკრაინა) მოდის, რომელთაგანაც საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 6.9 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

ცხრილი 2.2.6 სავაჭრო ბრუნვა 2020 წლის ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (ექსპორტი FOB, იმპორტი CIF) (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2016	2017	2018	2019	2020	წილი ბრუნვაში (%), 2020
საგარეო სავაჭრო ბრუნვა, სულ	9,459.0	10,802.9	12,741.5	13,317.6	11,396.3	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	1,527.4	1,590.5	1,715.7	1,819.5	1,598.2	14.0
რუსეთი	887.3	1,187.4	1,372.5	1,474.1	1,329.6	11.7
ჩინეთი	721.8	934.3	1,033.2	1,066.2	1,186.3	10.4
აზერბაიჯანი	645.3	841.3	1,100.4	1,067.5	954.5	8.4
აშშ	299.0	453.3	660.9	811.0	635.9	5.6
სომხეთი	369.6	494.9	621.7	700.2	609.9	5.4
უკრაინა	491.9	574.6	694.4	666.5	608.0	5.3
გერმანია	517.6	500.3	518.8	556.3	468.2	4.1
ბულგარეთი	311.2	342.5	441.1	424.3	423.2	3.7
იტალია	335.5	287.6	275.4	269.0	218.0	1.9
დანარჩენი ქვეყნები	3,352.4	3,596.1	4,307.4	4,462.9	3,364.6	29.5

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.7 სავაჭრო ბალანსი 2020 წლის ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (ექსპორტი FOB, იმპორტი CIF) (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2016	2017	2018	2019	2020	წილი ბალანსში (%), 2020
ბალანსი, სულ	-5,224.7	-5,311.4	-5,982.1	-5,720.8	-4,709.4	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	-1,180.5	-1,157.2	-1,232.9	-1,414.8	-1,217.0	25.8
აშშ	-162.4	-209.7	-341.1	-546.5	-475.8	10.1
რუსეთი	-473.9	-391.7	-497.0	-480.1	-447.3	9.5
გერმანია	-346.7	-408.9	-416.0	-447.6	-345.4	7.3
სომხეთი	-64.1	-67.8	-49.0	164.9	-234.9	5.0
ჩინეთი	-373.2	-530.9	-635.0	-651.2	-231.8	4.9
უკრაინა	-344.0	-319.8	-335.4	-164.7	-173.0	3.7
ბრაზილია	-76.5	-95.7	-130.1	-109.8	-161.6	3.4
იტალია	-190.0	-148.7	-188.7	-188.1	-148.7	3.2
იაპონია	-197.7	-151.3	-232.3	-245.0	-144.5	3.1
დანარჩენი ქვეყნები	-1,815.7	-1,829.6	-1,924.6	-1,637.8	-1,129.3	24.0

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.8 ექსპორტი (FOB) 2020 წლის ძირითადი საექსპორტო პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2016	2017	2018	2019	2020	წილი ექსპორტში (%), 2020
ექსპორტი, სულ	2,117.1	2,745.7	3,379.7	3,798.4	3,343.4	100.0
მათ შორის:						
ჩინეთი	174.3	201.7	199.1	207.5	477.3	14.3
აზერბაიჯანი	152.7	274.2	507.6	508.7	441.3	13.2
რუსეთი	206.7	397.9	437.7	497.0	441.1	13.2
ბულგარეთი	160.8	186.9	259.2	299.7	312.7	9.4
უკრაინა	73.9	127.4	179.5	250.9	217.5	6.5
თურქეთი	173.5	216.7	241.4	202.3	190.6	5.7
სომხეთი	152.7	213.6	286.3	432.6	187.5	5.6
შვეიცარია	81.8	71.6	77.5	82.6	106.8	3.2
ესპანეთი	41.4	59.3	61.8	46.0	83.8	2.5
აშშ	68.3	121.8	159.9	132.3	80.0	2.4
დანარჩენი ქვეყნები	831.1	874.8	969.7	1,138.9	804.9	24.1

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.9 იმპორტი (CIF) 2020 წლის ძირითადი საიმპორტო პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2016	2017	2018	2019	2020	წილი იმპორტში (%), 2020
იმპორტი, სულ	7,341.9	8,057.2	9,361.8	9,519.2	8,052.9	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	1,354.0	1,373.9	1,474.3	1,617.2	1,407.6	17.5
რუსეთი	680.6	789.6	934.7	977.1	888.4	11.0
ჩინეთი	547.5	732.6	834.1	858.7	709.1	8.8
აშშ	230.7	331.5	501.0	678.8	555.9	6.9
აზერბაიჯანი	492.6	567.1	592.8	558.8	513.2	6.4
სომხეთი	216.8	281.3	335.4	267.7	422.4	5.2
გერმანია	432.1	454.6	467.4	501.9	406.8	5.1
უკრაინა	418.0	447.2	514.9	415.6	390.5	4.8
იტალია	262.8	218.2	232.1	228.6	183.3	2.3
ბრაზილია	77.1	95.7	130.8	117.4	162.8	2.0
დანარჩენი ქვეყნები	2,629.7	2,765.4	3,344.4	3,297.5	2,412.8	30.0

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

2016-2020 წლებში საქართველოდან ექსპორტირებულ უმსხვილეს პროდუქცი- ათა ათეული თითქმის არ შეცვლილა, მათ შორისაა: სპილენძის მადნები და კონცენტრატები, მსუბუქი ავტომობილები, ფეროშენადნობები, ყურძნის ღვინო, სპირ- ტიანი სასმელები, მინერალური წყლები, სამკურნალო საშუალებები, ოქრო, კაკა-

ლი, აზოტოვანი სასუქები. უმსხვილეს საექსპორტო პროდუქციათა ათეული 2020 წლის მთლიანი ექსპორტის 67.4 პროცენტს შეადგენს (2.3 მლრდ აშშ დოლარი).

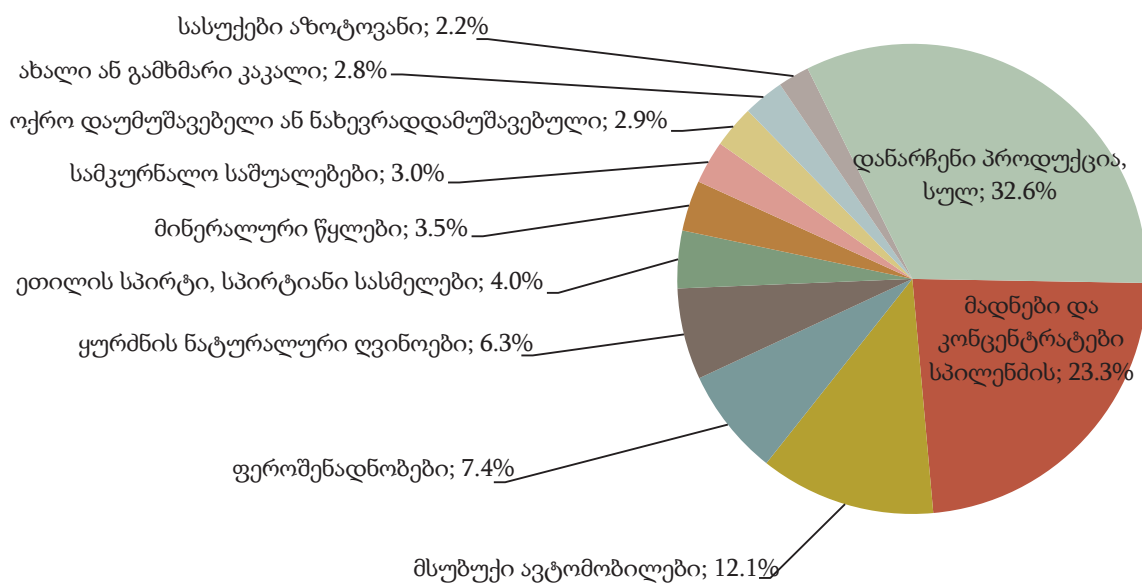
ცხრილში 2.2.10 და დიაგრამაში 1.2 მოცემულია ძირითადი საექსპორტო საქონლის ათეული 2020 წლის მონაცემების მიხედვით.

ცხრილი 2.2.10 ძირითადი საექსპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2020 წელს (მლნ აშშ დოლარი)

საქ. კოდი		2016	2017	2018	2019	2020	წილი ექსპორტში (%), 2020
	ექსპორტი, სულ	2,117.1	2,745.7	3,379.7	3,798.4	3,343.4	100.0
	მათ შორის:						
2603	მადნები და კონცენტრატები სპილენძის	312.3	422.5	504.4	656.8	779.0	23.3
8703	მსუბუქი ავტომობილები	170.7	244.6	428.6	732.8	404.1	12.1
7202	ფეროშენადნობები	169.3	306.4	352.9	303.4	247.3	7.4
2204	ყურძნის ნატურალური ღვინოები	113.5	171.4	196.9	222.8	210.3	6.3
2208	ეთილის სპირტი, სპირტიანი სასმელები	91.9	126.7	128.7	127.4	132.3	4.0
2201	მინერალური წყლები	79.8	95.8	118.3	133.5	116.6	3.5
3004	სამკურნალო საშუალებები	107.4	140.6	147.0	172.5	99.0	3.0
7108	ოქრო დაუმუშავებელი ან ნახევრადდამუშავებული	81.1	70.8	69.8	72.8	97.6	2.9
0802	ახალი ან გამხმარი კაკალი	179.7	83.2	69.5	66.9	94.1	2.8
3102	სასუქები აზოტოვანი	65.6	76.4	92.0	94.8	72.3	2.2
	დანარჩენი პროდუქცია, სულ	745.6	1,007.5	1,271.6	1,214.5	1,090.9	32.6

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დიაგრამა 1.2 ძირითადი საექსპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2020 წელს

2020 წლის უმსხვილეს საიმპორტო ათეულში, პირველი სამეული მნიშვნელოვანი უპირატესობით გამოირჩევა, ესენია: მსუბუქი ავტომობილები, სპილენძის მადნები, ნავთობი და ნავთობპროდუქტები. შემდეგ პოზიციებზეა: სამკურნალო საშუალებები, ნავთობის აირები, აპარატები ელექტრონული სატელეფონო ან სატელეგრაფო სადენი-

ანი კავშირისთვის, ხორბალი და მესლინი, სიგარები და სიგარეტები, სატვირთო ავტომობილები, საბურავები. პროდუქციათა ამ ათეულს 2020 წლის მთლიანი იმპორტის 37.3 პროცენტი ანუ 3.0 მილიარდი აშშ დოლარი უკავია.

ქვემოთმოყვანილცხრილში მოცემულია 2020 წლის მიხედვით ძირითადი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფები.

ცხრილი 2.2.11 ძირითადი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2020 წელს (მლნ აშშ დოლარი)

საქ. კოდი		2016	2017	2018	2019	2020	წილი იმპორტში (%), 2020
	იმპორტი, სულ	7,303.8	7,341.6	8,055.7	9,361.2	9,516.4	100.0
	მათ შორის:						
8703	მსუბუქი ავტომობილები	525.0	590.2	839.7	1,108.2	781.5	9.7
2603	სპილენძის მადნები და კონცენტრატები	248.5	338.9	396.7	603.7	582.4	7.2
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	619.9	697.2	864.1	758.5	498.7	6.2
3004	სამკურნალო საშუალებები	326.1	344.8	339.0	355.2	327.0	4.1
2711	ნავთობის აირები და აირისებრი ნახშირწყალბადები	314.7	306.7	291.2	328.0	315.0	3.9
8517	აპარატები ელექტრონული სატელეფონო ან სატელეგრაფო სადენიანი კავშირისთვის	176.5	204.9	198.0	212.0	164.7	2.0
1001	ხორბალი და მესლინი	86.1	98.2	114.9	109.0	107.9	1.3
2402	სიგარები და სიგარეტები	102.1	102.6	187.0	105.0	88.9	1.1
8704	სატვირთო ავტომობილები	70.1	72.4	75.0	72.3	72.2	0.9
4011	საბურავები	52.5	71.9	80.9	90.9	67.6	0.8
	დანარჩენი პროდუქცია, სულ	4,820.4	5,229.6	5,975.2	5,776.5	5,046.9	62.7

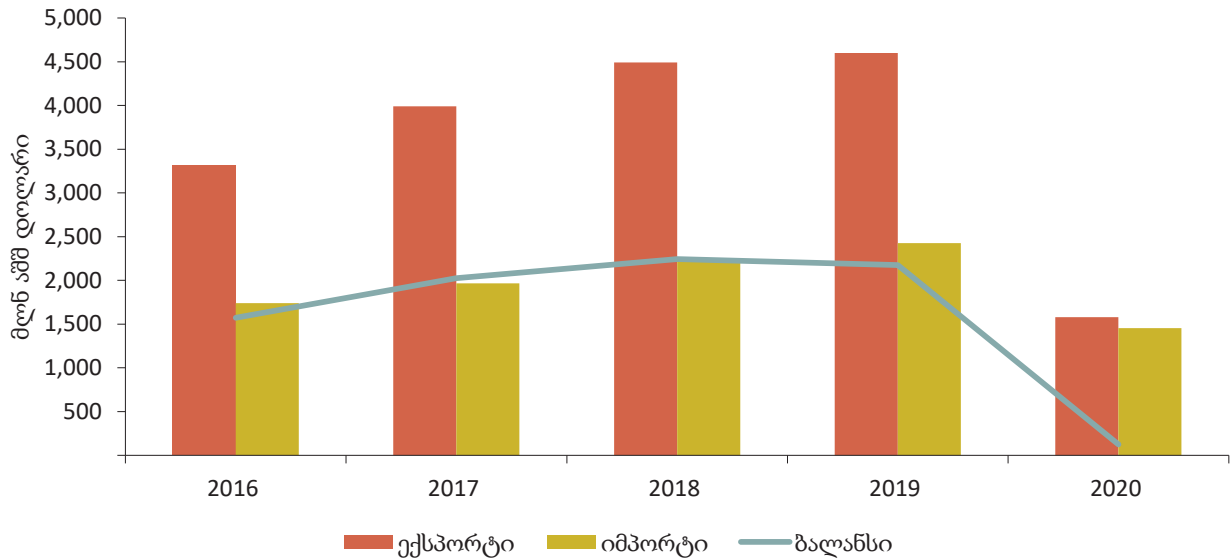
მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

2.2.2 მომსახურება

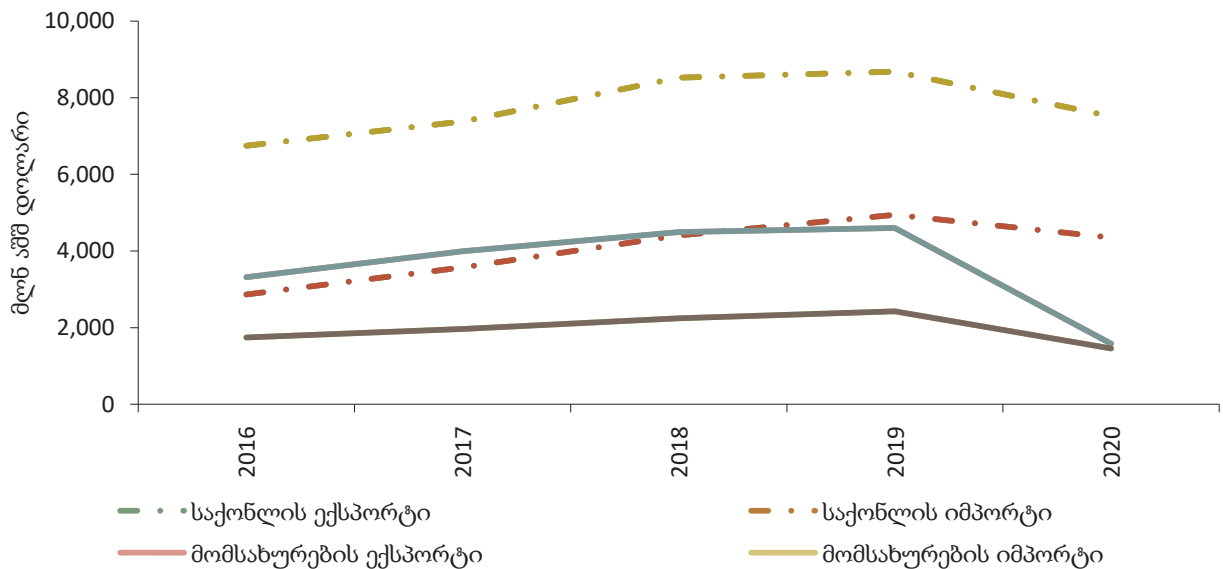
მომსახურებით საგარეო ვაჭრობის ბალანსი 2016–2020 წლებში დადებითი იყო. 2020 წელს, წინა წელთან შედარებით, მომსახურების ექსპორტი შემცირდა 65.7 პროცენტით, ხოლო იმპორტი - 40.0

პროცენტით, რის შედეგად მომსახურების ბალანსი 2020 წელს, 2019 წელთან შედარებით, 94.3 პროცენტით შემცირდა და 124.2 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც მშპ-ის 0.8 პროცენტია.

დიაგრამა 2.1 მომსახურება, 2016–2020 წლები

დიაგრამა 2.2 პროდუქციით ვაჭრობა, 2016–2020 წლები

2020 წელს მომსახურების ექსპორტმა 1.6 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც საქონლის ექსპორტის 36.4 პროცენტია, ხოლო მომსახურების იმპორტმა - 1.5 მლრდ აშშ დოლარი, რაც ამავე წლის საქონლის იმპორტის 19.0 პროცენტია.

2020 წელს მომსახურებით ვაჭრობის ბრუნვის 73.5 პროცენტი მოდის მობილურ ბაზარსა და ტრანსპორტზე, 23.8 და 49.7 პროცენტი, შესაბამისად.

დადებითი სალდოთი გამოირჩევა მოგ-

ზაურობა, რომლის ბალანსი 2020 წელს 361.2 მლნ აშშ დოლარს შეადგენს და 2019 წელთან შედარებით 86.2 პროცენტითაა შემცირებული. ხოლო უარყოფითი სალ-

დოთი გამოირჩეოდა - ტრანსპორტი (111.8 მლნ აშშ დოლარი) და სადაზღვევო და საპენსიო მომსახურება (84.4 მლნ აშშ დოლარი).

ცხრილი 2.2.21 მომსახურების ბალანსი 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020
მომსახურების ბალანსი, სულ	1571.8	2024.3	2243.8	2175.8	124.2
მათ შორის:					
მანუფაქტურული მომსახურება	17.0	12.4	5.3	13.0	1.7
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	-4.4	-2.2	-2.8	-5.8	-6.4
ტრანსპორტი	-37.1	-122.3	-284.0	-269.7	-111.8
მოგზაურობა	1724.4	2240.8	2697.3	2611.5	361.2
მშენებლობა	-0.2	-3.2	-5.3	-2.1	-5.5
სადაზღვევო და საპენსიო მომსახურება	-108.2	-110.1	-122.0	-105.2	-84.4
ფინანსური მომსახურება	-4.2	-3.2	-2.1	0.2	-7.6
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	-18.7	-24.4	-26.8	-39.7	-53.9
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	5.9	30.3	1.3	28.7	33.8
სხვა საქმიანი მომსახურება	-25.8	-32.1	-43.2	-81.9	-41.6
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	5.6	8.2	2.7	0.6	10.7
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	17.5	30.3	23.2	26.4	28.0

ცხრილი 2.2.22 მომსახურების ექსპორტი 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური ზრდა (%)	2020 წლის სტრუქტურა (%)
მომსახურების ექსპორტი, სულ	3313.0	3990.1	4490.1	4600.5	1580.1	-65.7	100.0
მათ შორის:							
მანუფაქტურული მომსახურება	17.3	13.0	7.0	14.1	2.8	-80.4	0.2
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	0.2	1.5	0.7	0.1	0.0	-100.0	0.0
ტრანსპორტი	919.9	959.7	973.9	1006.7	698.0	-30.7	44.2
მოგზაურობა	2110.7	2704.3	3222.1	3268.7	541.7	-83.4	34.3
მშენებლობა	9.8	5.7	4.6	5.1	7.2	42.2	0.5
სადაზღვევო და საპენსიო მომსახურება	13.5	11.8	11.3	12.0	12.6	4.9	0.8
ფინანსური მომსახურება	13.1	16.6	19.9	23.5	19.3	-18.0	1.2

	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური ზრდა (%)	2020 წლის სტრუქ- ტურა (%)
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	0.8	0.3	0.3	0.9	1.0	7.2	0.1
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	56.2	89.9	84.6	113.8	113.8	0.0	7.2
სხვა საქმიანი მომსახურება	61.5	70.5	50.3	49.9	82.3	65.1	5.2
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	15.3	18.7	17.0	14.9	19.0	27.1	1.2
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	94.6	98.3	98.4	90.8	82.4	-9.3	5.2

ცხრილი 2.2.23 მომსახურების იმპორტი 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური ზრდა (%)	2020 წლის სტრუქ- ტურა (%)
მომსახურების იმპორტი, სულ	1,741.2	1,965.8	2,246.3	2,424.7	1,455.9	-40.0	100.0
მათ შორის:							
მანუფაქტურული მომსახურება	0.3	0.6	1.7	1.1	1.0	-2.9	0.1
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	4.6	3.6	3.5	5.9	6.4	7.3	0.4
ტრანსპორტი	957.0	1,082.0	1,257.9	1,276.4	809.8	-36.6	55.6
მოგზაურობა	386.3	463.6	524.7	657.2	180.5	-72.5	12.4
მშენებლობა	10.0	8.9	9.9	7.1	12.7	78.4	0.9
სადაზღვეო და საპენსიო მომსახურება	121.7	121.9	133.3	117.3	97.0	-17.3	6.7
ფინანსური მომსახურება	17.3	19.8	22.0	23.4	26.9	15.4	1.9
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	19.5	24.7	27.1	40.7	54.9	35.0	3.8
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	50.4	59.6	83.2	85.1	80.1	-5.9	5.5
სხვა საქმიანი მომსახურება	87.2	102.6	93.6	131.8	123.9	-6.0	8.5
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	9.8	10.5	14.3	14.3	8.3	-42.1	0.6
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	77.1	68.0	75.1	64.4	54.4	-15.5	3.7

მოგზაურობა საქართველოში მომსახურების უმსხვილესი დარგია და სწორედ ის განაპირობებდა 2016-2020 წლებში მომსახურების ბალანსის სიდიდეს, რომელიც

2020 წლამდე ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა. მოგზაურობის ექსპორტი 2020 წელს, წინა წელთან შედარებით, 83.4 პროცენტით შეცირდა, მისი წილი

მომსახურების ექსპორტის 34.3 პროცენტია. 2020 წელს, წინა წელთან შედარებით, მოგზაურობის იმპორტი 72.5 პროცენტით შემცირდა და წილი მომსახურების იმპორტში 12.4 პროცენტით გა-

ნისაზღვრა. 2020 წელს მოგზაურობის ბალანსში პირადი მოგზაურობის წილი (83.7 პროცენტი) ჭარბობს საქმიანი მოგზაურობის წილს.

ცხრილი 2.2.24 მოგზაურობა 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური ზრდა (%)	2020 წლის სტრუქტურა (%)
ექსპორტი	2,110.7	2,704.3	3,222.1	3,268.7	541.7	-83.4	100.0
საქმიანი	668.1	794.2	918.9	891.7	154.7	-82.6	28.6
პირადი	1,442.7	1,910.1	2,303.1	2,377.0	387.0	-83.7	71.4
იმპორტი	386.3	463.6	524.7	657.2	180.5	-72.5	100.0
საქმიანი	259.3	320.2	330.7	433.2	95.8	-77.9	53.1
პირადი	127.0	143.4	194.0	224.0	84.7	-62.2	46.9
ბალანსი	1,724.4	2,240.8	2,697.3	2,611.5	361.2	-86.2	100.0
საქმიანი	408.7	474.0	588.2	458.5	59.0	-87.1	16.3
პირადი	1,315.7	1,766.7	2,109.2	2,153.0	302.3	-86.0	83.7

ტრანსპორტი, მომსახურების აგრეთვე მნიშვნელოვანი დარგია, რომელსაც 2020 წელს მომსახურების ექსპორტის 44.2 პროცენტი და იმპორტის ნახევარზე მეტი (55.6 პროცენტი) ეკავა. ტრანსპორტის ექს-

პორტი 2020 წელს 698.0 მლნ აშშ დოლარს (2019 წელთან შედარებით 30.7 პროცენტით შემცირდა), ხოლო იმპორტი - 809.8 მლნ აშშ დოლარს (შემცირდა 36.6 პროცენტით) შეადგენდა.

ცხრილი 2.2.25 ტრანსპორტი სატრანსპორტო საშუალებების სახეების მიხედვით 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური ზრდა (%)	2020 წლის სტრუქტურა (%)
ექსპორტი	919.9	959.7	973.9	1006.7	698.0	-30.7	100.0
საზღვაო ტრანსპორტი	159.8	134.7	126.8	121.4	107.3	-11.6	15.4
საჰაერო ტრანსპორტი	206.7	271.7	296.2	283.2	56.4	-80.1	8.1
სარკინიგზო ტრანსპორტი	87.5	66.7	56.9	72.6	68.6	-5.5	9.8
საგზაო ტრანსპორტი	142.6	170.5	184.7	206.0	134.3	-34.8	19.2
მილსადენები და ელექტროსადენები	318.8	311.0	303.8	317.5	325.5	2.5	46.6
საფოსტო და კურიერული მომსახურება	4.4	5.0	5.4	6.1	5.9	-2.6	0.8
იმპორტი	957.0	1082.0	1257.9	1276.4	809.8	-36.6	100.0
საზღვაო ტრანსპორტი	257.2	271.9	309.5	321.2	274.4	-14.6	33.9
საჰაერო ტრანსპორტი	231.7	277.5	332.7	352.3	109.7	-68.9	13.5
სარკინიგზო ტრანსპორტი	89.4	108.1	132.3	102.1	100.0	-2.1	12.3
საგზაო ტრანსპორტი	377.5	422.9	481.6	498.9	323.7	-35.1	40.0

	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური ზრდა (%)	2020 წლის სტრუქტურა (%)
მილსადენები და ელექტროსადენები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
საფოსტო და კურიერული მომსახურება	1.3	1.5	1.9	1.9	2.0	6.7	0.3

2016-2020 წლებში საქართველოს სატრანსპორტო მომსახურების ექსპორტში ყველაზე მაღალი მილსადენების წილი იყო, რომელიც 2020 წელს (46.6 პროცენტი), წინა წელთან შედარებით, 8.0 მლნ აშშ დოლარით (2.5 პროცენტით) გაიზარდა. საგზაო ტრანსპორტით მიღებული შემოსავალი 2020 წელს, წინა წელთან შედარებით, 34.8 პროცენტით შემცირდა და სატრანსპორტო შემოსავლების 19.2 პროცენტი უზრუნველყო. 2020 წელს ტრანსპორტის ექსპორტში მოცულობით მესამე ადგილზე საზღვაო ტრანსპორტი იყო, რომელიც 2019 წელთან შედარებით

11.6 პროცენტით შემცირდა და 107.3 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

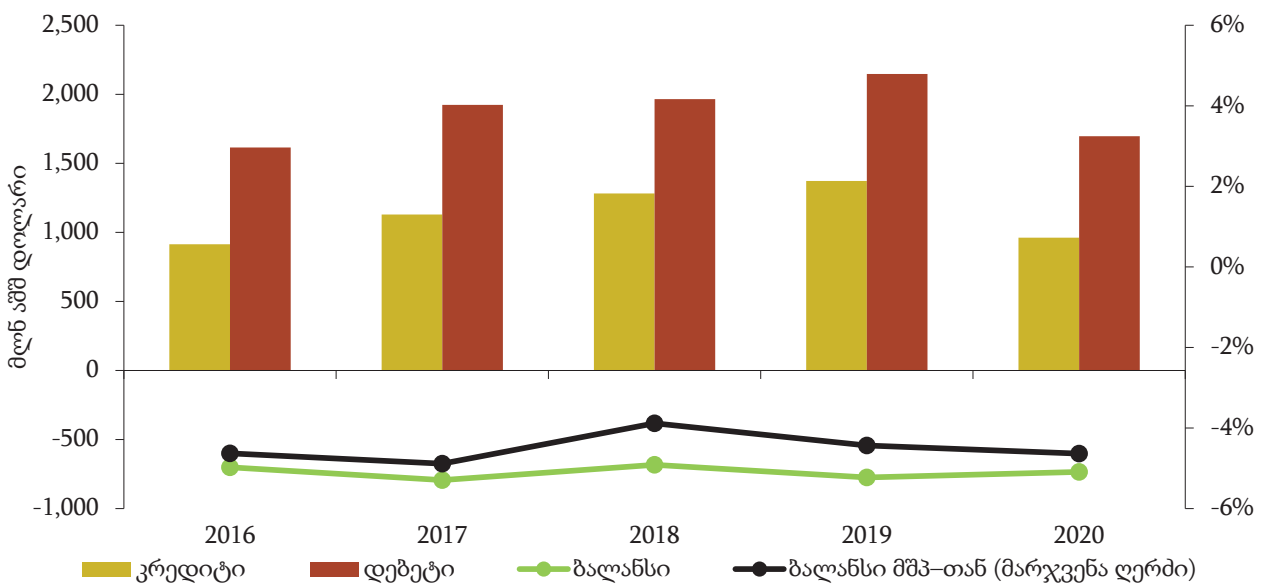
ტრანსპორტის იმპორტში 2020 წელს ყველაზე მაღალი ხვედრითი წილი (40.0 პროცენტი) ჰქონდა საგზაო ტრანსპორტს, რომელიც წინა წელთან შედარებით 35.1 პროცენტით შემცირდა. მოცულობით შემდეგ მოდის საზღვაო ტრანსპორტის მომსახურების იმპორტი (33.9 პროცენტული ხვედრითი წილით), საჰაერო ტრანსპორტისა (ხვედრითი წილი 13.5 პროცენტი) და სარკინიგზო ტრანსპორტის მომსახურების იმპორტი (ხვედრითი წილი 12.3 პროცენტი).

2.2.3 პირველადი შემოსავალი

2020 წლის განმავლობაში პირველადი შემოსავლის ბალანსმა -734.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც მშპ-ს -4.6 პროცენტია. შრომის ანაზღაურების დადებითი ბალანსი ჩამოუვარდებოდა საინვესტიციო შემოსავლის უარყოფით ბალანსს, რაც პირველადი შემოსავლის

ანგარიშის უარყოფითი სალდოს მიზეზი იყო. წლიურად გაუარესებულია შრომის ანაზღაურების ბალანსი (ძირითადად, კრედიტის შემცირების გამო), თუმცა წმინდა საინვესტიციო შემოსავალი გაუმჯობესდა. შედეგად, შემცირდა პირველადი შემოსავლის ანგარიშის დეფიციტი.

დიაგრამა 2.3 პირველადი შემოსავალი, 2016-2020 წლები

2020 წლის განმავლობაში 29.9 პროცენტით შემცირდა პირველადი შემოსავლის კრედიტი და 961.9 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. მიღებული შემოსავლის ძირითად წყაროს მუშაკთა შრომის ანაზღაურება წარმოადგენდა. 2020 წელს მუშაკთა შრომის ანაზღაურების კრედიტი 562.3 მლნ აშშ დოლარი იყო, რაც მიღებული პირველადი შემოსავლის 58.5

პროცენტია. წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით, შრომის ანაზღაურების კრედიტი 42.1 პროცენტით შემცირდა. 0.6 პროცენტით შემცირდა საზღვარ-გარეთ განხორციელებული ინვესტიციებიდან მიღებული შემოსავალი და 399.5 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც მიღებული პირველადი შემოსავლების 41.5 პროცენტია.

ცხრილი 2.2.31 პირველადი შემოსავლის კრედიტის მოცულობა და სტრუქტურა, 2016-2020 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%)
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	
სულ	914.0	1129.8	1281.8	1372.6	961.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-29.9
მუშაკთა შრომის ანაზღაურება	652.2	741.1	845.8	970.8	562.3	71.4	65.6	66.0	70.7	58.5	-42.1
საინვესტიციო შემოსავალი	261.7	388.7	436.1	401.8	399.5	28.6	34.4	34.0	29.3	41.5	-0.6
პირდაპირი ინვესტიციები	204.9	316.4	318.8	252.2	273.6	22.4	28.0	24.9	18.4	28.4	8.5
პორტფელის ინვესტიციები	8.7	11.9	21.0	31.4	26.9	1.0	1.0	1.6	2.3	2.8	-14.1
სხვა ინვესტიციები	30.5	32.9	41.3	38.2	45.1	3.3	2.9	3.2	2.8	4.7	18.0

პირველადი შემოსავლების დებეტი 2020 წელს 1.7 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც წინა წელს დაფიქსირებულ მაჩვენებელზე 21.0 პროცენტით ნაკლებია. შემოსავლის გადინება ძირითადად საინვესტიციო შემოსავლის ხარჯზე მოდის. საქართველოში განხორციელებულ ინვესტიციებზე დარიცხულმა შემოსავალმა, 2020 წელს 1.6 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელს 18.2 პროცენტით ჩამოუვარდება. საინვესტიციო შემოსავლის დებეტის მნიშვნელოვანი ნაწილი პირდაპირი ინვესტიციებისათვის გადახდილი დივიდენდებისა და რეინვესტირე-

ბული შემოსავლებისგან შედგება (1.0 მლრდ აშშ დოლარი). საქართველოში განხორციელებულ პორტფელურ ინვესტიციებზე დარიცხულმა შემოსავლებმა 2020 წელს 219.1 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. დანარჩენი, 359.0 მლნ აშშ დოლარი კი, სხვა ინვესტიციებზე მოდის. პირველადი შემოსავლის დებეტში, კრედიტის ანალოგიურ მუხლთან შედარებით, მცირეა უცხო ქვეყნის რეზიდენტებისათვის გადახდილი შრომის ანაზღაურება. 2020 წელს შრომის ანაზღაურების დებეტი შემცირდა 54.9 პროცენტით და 74.1 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

ცხრილი 2.2.32 პირველადი შემოსავლის დებეტის მოცულობა და სტრუქტურა, 2016-2020 წლები

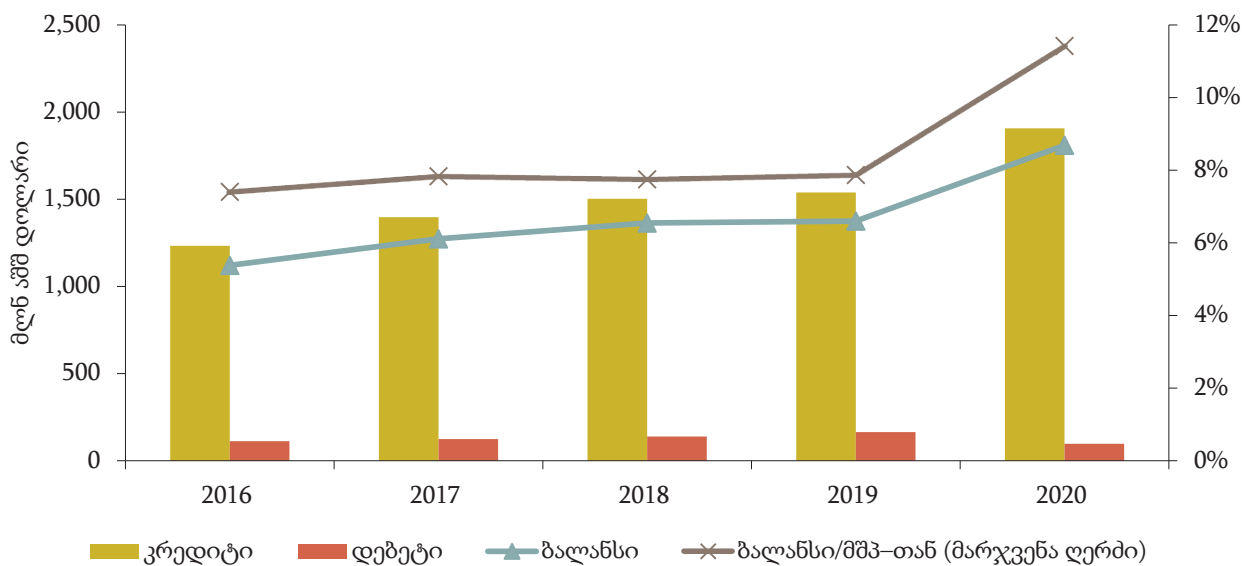
	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%)
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	
სულ	1,614.9	1,923.6	1,965.0	2,147.1	1,696.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-21.0
მუშაკთა შრომის ანაზღაურება	94.4	118.4	148.4	164.2	74.1	5.8	6.2	7.6	7.6	4.4	-54.9

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%)
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	
საინვესტიციო შემოსავალი	1,520.6	1,805.2	1,816.6	1,982.9	1,622.2	94.2	93.8	92.4	92.4	95.6	-18.2
პირდაპირი ინვესტიციები	1016.2	1333.3	1264.8	1375.2	1044.1	62.9	69.3	64.4	64.0	61.6	-24.1
პორტფელის ინვესტიციები	144.8	142.1	158.5	198.0	219.1	9.0	7.4	8.1	9.2	12.9	10.7
სხვა ინვესტიციები	359.5	329.7	393.3	409.8	359.0	22.3	17.1	20.0	19.1	21.2	-12.4

2.2.4 მეორადი შემოსავალი

მეორადი შემოსავლის ბალანსი 2020 წელს მეორადი შემოსავლის ბალანსის წელს 1.8 მლრდ აშშ დოლარი იყო, შეფარდება მშპ-თან 11.4 პროცენტი რაც 434.7 მლნ დოლარით მეტია წინა შეადგინა. წლის შესაბამის მაჩვენებელზე. 2020

დიაგრამა 2.4 მეორადი შემოსავალი, 2016-2020 წლები

მეორადი შემოსავლის კრედიტი 2020 წელს 1.9 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც წინა წლის მაჩვენებელს 23.9 პროცენტით აღემატება. მიღებული ტრანსფერების დიდი წილი სხვა სექტორებზე მოდის. მათ შორის, პერსონალურმა ტრანსფერებმა 1.5 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, საინვესტიციო მუშაკთა ფულადი გზავნილები 1.2 მლრდ აშშ დოლარია. სხვა მიმდინარე ტრანსფერების კრედიტი 114.9 მლნ აშშ დოლარი იყო. 89.4 პროცენტით გაიზარდა სამთავრობო სექტორის მეორადი შემოსავლის კრედიტი. მთლიანად, სამთავრობათაშორისო გრანტებისა და სხვადა-

სხვა სახის ტექნიკური თუ ჰუმანიტარული დახმარებების სახით საქართველოს მთავრობამ 2020 წელს 258.9 მლნ აშშ დოლარის ტრანსფერი მიიღო. კვლავ, შედარებით მცირე იყო მეორადი შემოსავლის დებეტი და წლიურად 97.1 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. ეს თანხა, ძირითადად, საქართველოს რეზიდენტების მიერ სხვა ქვეყნებისათვის გადახდილი გადასახადებისაგან შედგება, რაც ჯამში 84.5 მლნ აშშ დოლარია.

ცხრილი 2.2.41 მეორადი შემოსავლის მოცულობა და სტრუქტურა, 2016-2020 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%)
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	
მეორადი შემოსავლის კრედიტი	1,233.0	1,397.3	1,502.7	1,539.0	1,906.8	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	23.9
სამთავრობო სექტორი	234.2	238.0	176.1	136.7	258.9	19.0	17.0	11.7	8.9	13.6	89.4
ფინანსური კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1,027.6	998.8	1,159.3	1,326.6	1,402.3	83.3	71.5	77.1	86.2	73.5	5.7
პერსონალური ტრანსფერები (მიმდინარე ტრანსფერები რეზიდენტ და არარეზიდენტ შინამეურნეობებს შორის)	868.6	1,052.9	1,188.5	1,287.4	1,547.3	70.4	75.3	79.1	83.7	81.1	20.2
მათ შორის მუშაკთა გზავნილები	578.6	750.4	865.3	916.3	1,168.1	46.9	53.7	57.6	59.5	61.3	27.5
სხვა მიმდინარე ტრანსფერები	143.4	130.2	106.5	138.1	114.9	11.6	9.3	7.1	9.0	6.0	-16.8
მეორადი შემოსავლის დებიტი	111.9	124.3	139.0	164.0	97.1	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-40.8
სამთავრობო სექტორი	2.6	4.6	2.7	3.7	2.6	2.3	3.7	1.9	2.2	2.7	-29.4
ფინანსური კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	109.3	119.6	136.3	160.3	94.5	97.7	96.3	98.1	97.8	97.3	-41.0
პერსონალური ტრანსფერები (მიმდინარე ტრანსფერები რეზიდენტ და არარეზიდენტ შინამეურნეობებს შორის)	6.1	3.8	2.7	5.7	2.8	5.5	3.0	2.0	3.5	2.8	-51.4
სხვა მიმდინარე ტრანსფერები	103.2	115.9	133.6	154.6	91.8	92.2	93.2	96.1	94.3	94.5	-40.7

პირველადი და მეორადი შემოსავლის ანალიზის კუთხით საინტერესოა, აგრეთვე, საქართველოში სწრაფი ფულადი გზავნილების დინამიკა. ეს კატეგორია მოიცავს მუშაკთა ფულად გზავნილებს, მუშაკთა შრომის ანაზღაურებას, ასევე, ოპერაციებს არარეზიდენტებს შორის. სწრაფი ფულადი გზავნილებით საქართველოში ფულის ჩარიცხვა 2020 წელს, წინა წელთან შედარებით,

8.8 პროცენტით მეტი იყო და 1.9 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

შედარებით მცირე მოცულობის იყო საქართველოდან სწრაფი ფულადი გზავნილებით თანხის გადარიცხვები. 2020 წელს ეს მაჩვენებელი 246.9 მლნ აშშ დოლარი იყო, რაც 4.0 პროცენტით მეტია წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით.

ცხრილი 2.2.42 სწრაფი ფულაფი გზავნილების მოცულობა და სტრუქტურა, 2016-2020 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%)
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	
ჩარიცხვა სულ	1,153.4	1,387.2	1,579.7	1,733.3	1,886.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	8.8
რუსეთის ფედერაცია	394.6	455.4	457.2	428.9	363.9	34.2	32.8	28.9	24.7	19.3	-15.1
იტალია	123.0	148.7	192.9	239.2	297.6	10.7	10.7	12.2	13.8	15.8	24.4
საბერძნეთი	124.6	142.0	170.9	192.5	219.1	10.8	10.2	10.8	11.1	11.6	13.8
აშშ	127.7	142.1	159.6	178.4	218.4	11.1	10.2	10.1	10.3	11.6	22.4
ისრაელი	60.7	119.2	151.4	162.5	156.8	5.3	8.6	9.6	9.4	8.3	-3.5
თურქეთი	87.1	109.6	105.9	94.8	106.7	7.5	7.9	6.7	5.5	5.7	12.5
უკრაინა	21.0	26.5	28.8	42.9	87.5	1.8	1.9	1.8	2.5	4.6	2.0-ჯერ
გერმანია	29.9	34.1	41.5	49.8	74.2	2.6	2.5	2.6	2.9	3.9	48.9
აზერბაიჯანი	14.8	15.7	20.4	22.2	53.9	1.3	1.1	1.3	1.3	2.9	2.4-ჯერ
ესპანეთი	30.9	36.3	41.6	47.3	47.9	2.7	2.6	2.6	2.7	2.5	1.3
დანარჩენი ქვეყნები	139.2	157.7	209.6	274.7	259.9	12.1	11.4	13.3	15.8	13.8	-5.4
გადარიცხვა სულ	194.1	209.9	229.7	237.4	246.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	4.0
რუსეთის ფედერაცია	87.3	89.6	90.4	78.6	78.9	45.0	42.7	39.3	33.1	32.0	0.4
თურქეთი	10.0	18.1	24.1	34.1	47.8	5.1	8.6	10.5	14.4	19.4	40.2
უკრაინა	21.5	22.4	26.0	26.5	24.1	11.1	10.7	11.3	11.2	9.8	-9.2
აზერბაიჯანი	8.8	9.8	12.2	14.5	16.2	4.5	4.7	5.3	6.1	6.6	11.7
საბერძნეთი	10.7	8.6	9.6	10.0	10.5	5.5	4.1	4.2	4.2	4.3	4.8
სომხეთი	6.8	6.5	7.5	7.5	10.2	3.5	3.1	3.3	3.2	4.2	36.2
უზბეკეთი	3.8	4.7	4.3	5.6	5.7	2.0	2.2	1.9	2.3	2.3	3.5
ყაზახეთი	4.2	4.4	4.9	6.7	5.7	2.2	2.1	2.1	2.8	2.3	-14.4
გერმანია	3.4	3.7	4.1	4.0	4.4	1.8	1.8	1.8	1.7	1.8	10.4
ყირგიზეთი	2.8	3.3	3.9	4.6	4.2	1.5	1.6	1.7	1.9	1.7	-8.3
დანარჩენი ქვეყნები	34.7	38.8	42.7	45.3	39.0	17.9	18.5	18.6	19.1	15.8	-13.9

2.3 კაპიტალის ანგარიში

2020 წელს კაპიტალის ანგარიში წინა წელთან შედარებით 12.7 პროცენტით შემცირდა და 41.1 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. 2020 წელს წმინდა კაპიტალური ტრანსფერების შემცირება გამოწვეული იყო მიღებული ტრანსფერების, ანუ კრედიტის, კლებით. გასული წლების მსგავსად, გაცემულ ტრანსფერებს ადგილი არ ჰქონია. ცხრილში 2.3.11 მოცემულია უკანასკნელი ხუთი წლის განმავლობაში კაპიტალური ტრანსფერების დინამიკა.

ბოლო წლებში კაპიტალური ტრანსფერების ძირითადი ნაწილი მოდიოდა სამთავრობო სექტორზე. 2020 წელსაც კაპიტალური ტრანსფერების კრედიტის 68.9 პროცენტი სამთავრობო სექტორში განხორციელდა. 2020 წელს „საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოების“ სექტორში ადგილი ჰქონდა 7.1 მლნ აშშ დოლარი მოცულობის ვალის პატიებას.

ცხრილი 2.3.11 კაპიტალური ტრანსფერების განაწილება სექტორებს შორის, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020	წლიური ზრდა (%)
კაპიტალური ტრანსფერი, წმინდა	56.0	83.1	76.1	47.1	41.1	-12.7
კრედიტი	56.0	83.1	76.1	47.1	41.1	-12.7
დებიტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	54.5	82.1	72.0	42.2	28.1	-33.3
კრედიტი	54.5	82.1	72.0	42.2	28.1	-33.3
დებიტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1.5	0.9	4.0	4.8	12.9	2.7-ჯერ
კრედიტი	1.5	0.9	4.0	4.8	12.9	2.7-ჯერ
დებიტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

კაპიტალის ანგარიშის მეორე კომპონენტის, „არამწარმოებლური არაფინანსური აქტივების შექმნა-გაყიდვა“, ოპერაციებს 2016-2020 წლებში ადგილი პრაქტიკულად არ ჰქონია.

2020 წელს, წინა წლების მსგავსად,

უარყოფითი იყო მიმდინარე ანგარიშისა და კაპიტალის ანგარიშის ჯამური ბალანსი, რაც შეესაბამება საქართველოს ეკონომიკის წმინდა სესხებას დანარჩენი მსოფლიოსგან. საანგარიშო წელს ქვეყნის წმინდა სესხება 18.1 პროცენტით შემცირდა და 913.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

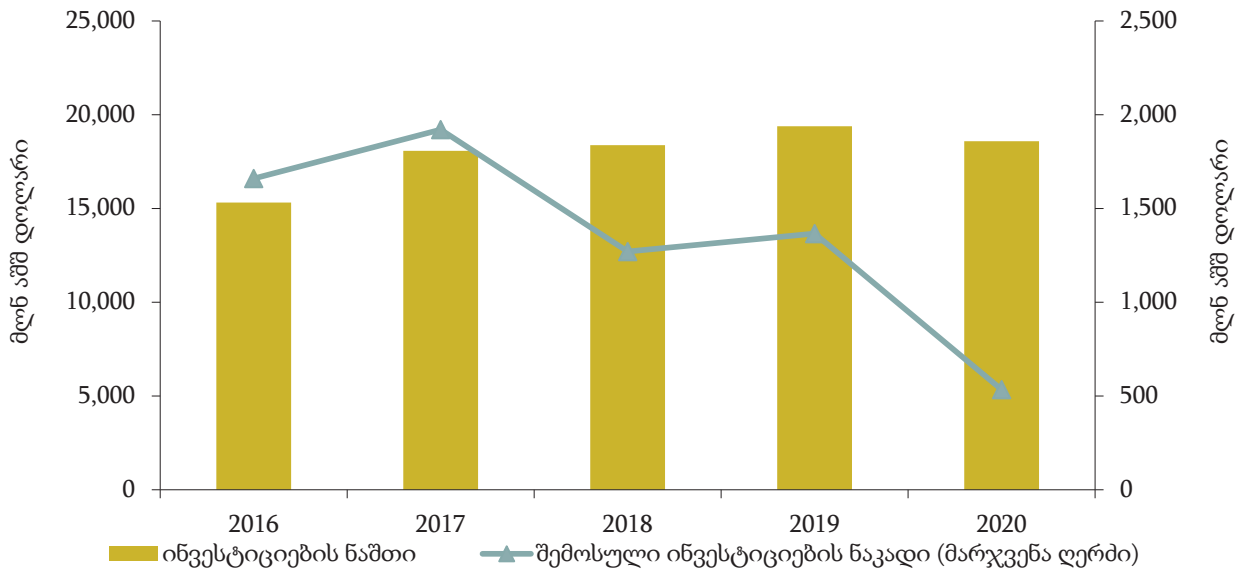
2.4 ფინანსური ანგარიში

2.4.1 პირდაპირი ინვესტიციები

საქართველოში შემოსულმა პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ნაშთმა 2020

წლის ბოლოსათვის 18.6 მილიარდი აშშ დოლარი შეადგინა, რაც ერთ სულზე გაანგარიშებით დაახლოებით 5000 აშშ დოლარია.

დიაგრამა 2.5 საქართველოში შემოსული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, 2016-2020 წლები

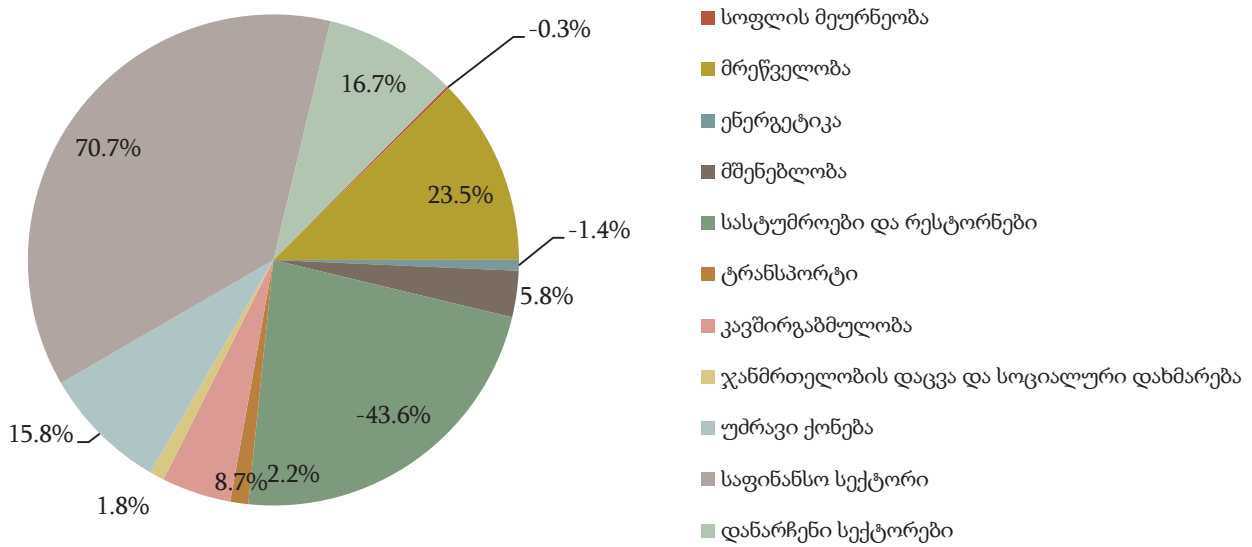
ცხრილი 2.4.1 პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების განაწილება (ნაკადი), 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020
ფინანსური აქტივების შექმნა, წმინდა	413.0	209.3	293.6	311.9	-15.1
ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა	1659.8	1920.6	1270.5	1366.2	534.0
სააქციო კაპიტალი	1809.2	1110.4	847.5	704.0	28.7
რეინვესტირებული შემოსავლები	311.0	616.5	434.0	635.1	500.5
სავალ ინსტრუმენტები	-460.4	193.7	-11.1	27.1	4.8

2020 წელს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შემოდინება 534.0 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც 60.9 პროცენტით ნაკლებია წინა წლის მაჩვენებელზე. ბოლო ხუთი წლის მანძილზე ინვესტიციების ყველაზე მაღალი შემოდინება 2017 წელს დაფიქსირდა (1.9 მლრდ აშშ დოლარი).

2020 წლის პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები შემდეგნაირად განაწილდა: სააქციო კაპიტალის წილად მოდიოდა 28.7 მლნ აშშ დოლარი, რეინვესტირებული შემოსავლების წილად - 500.5 მლნ აშშ დოლარი, ხოლო სავალ ინსტრუმენტების წილად - 4.8 მლნ აშშ დოლარი.

დიაგრამა 2.6 2020 წელს შემოსული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები საქმიანობის სახეების მიხედვით

* ვაჭრობა; განათლება; ჯანდაცვა; კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურება.

2020 წელს მრეწველობაში შემოსული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების წილმა 23.5 პროცენტი შეადგინა. დანარჩენი ინვესტიციები განხორციელდა მომსახურების სფეროში და შემდეგნაირად განაწილდა: ინვესტიციების ყველაზე მაღალი შემოდინება (70.7 პროცენტი) საფინანსო სექტორში განხორციელდა, უძრავი ქონების სექტორში მოზიდული

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები მთლიანი ინვესტიციების 15.8 პროცენტს შეადგენდა; კავშირგაბმულობაზე მოდიოდა - 8.7 პროცენტი. დიდი ზარალი განიცადა სასტუმროებისა და რესტორნების სექტორმა, რის შედეგადაც დაფიქსირდა უარყოფითი რეინვესტიცია 249.5 მლნ აშშ დოლარის ოდენობით.

2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები

2020 წელს პორტფელის ინვესტიციების წმინდა ოპერაციამ -71.0 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. აქედან, ვალდებულებები 121.6 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა. ამავე

დროულად, დეპოზიტური კორპორაციების ფასიანი ქაღალდების ოპერაციული ცვლილება უარყოფითი იყო, ხოლო სამთავრობო და სხვა სექტორის - დადებითი.

ცხრილი 2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020
პორტფელის ინვესტიციები	-41.5	75.9	47.6	-697.6	-71.0
ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა	102.3	241.7	254.8	28.5	50.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	11.1	50.6	63.3	44.5	16.5
სავალო ფასიანი ქაღალდები	91.2	191.1	191.5	-15.9	34.1
ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა	143.8	165.8	207.1	726.1	121.6
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	-3.6	-2.0	4.5	-6.0	1.1
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	-6.9	-3.4	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	3.3	1.4	4.4	-6.0	1.1
სავალო ფასიანი ქაღალდები	147.4	167.8	202.7	732.1	120.6
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	-317.5	208.1	-24.6	404.2	-225.8
სამთავრობო სექტორი	55.0	13.2	-59.3	122.0	87.0
სხვა სექტორები	409.8	-53.5	286.6	205.9	259.4

2.4.3 ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე

ფინანსური წარმოებულები, როგორც ფინანსური ანგარიშის დამოუკიდებელი კომპონენტი, არც თუ ისე დიდი ხანია რაც არსებობს. ადრე ის შედიოდა პორტფელის ინვესტიციებში. ფინანსური ბაზრების განვითარების შედეგად, ფინანსური წარმოებულების როლი ფინანსურ ოპერაციებში მნიშვნელოვნად გაიზარდა და ამიტომ, მიზანშეწონილად ჩაითვალა მათი დამოუკიდებლად ჩვენება მთელ რიგ სტატისტიკურ ანგარიშებში. ფინანსური ბაზარი საქართველოში ჯერ ჩამოყალიბების სტადიაშია, ამიტომ ისეთი რთული ფინანსური ინსტრუმენტებით,

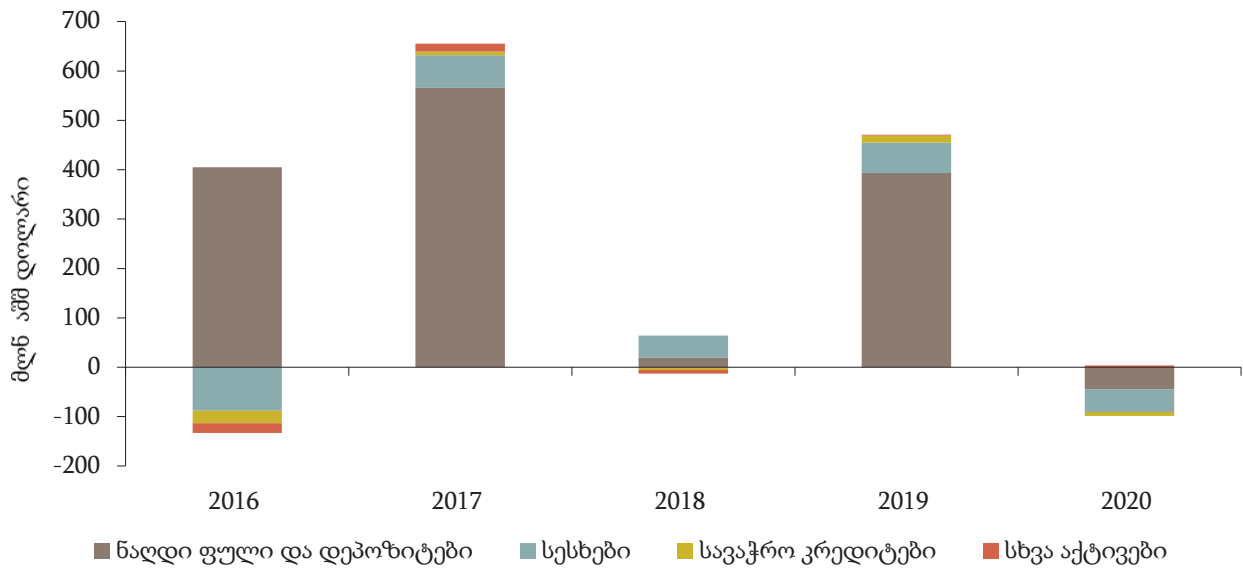
როგორცაა ფინანსური წარმოებულები, ოპერაციები უმნიშვნელოა და ამ ეტაპზე მხოლოდ რამდენიმე ბანკის მიერ ხორციელდება. მაგრამ შეიმჩნევა აღნიშნული ბაზრის განვითარების ტენდენცია. საწყის ეტაპზე გამოიყენებოდა მხოლოდ ერთი სახის ფინანსური წარმოებულები - სავალუტო სვოპი. 2017 წელს ფინანსური წარმოებულების ინსტრუმენტებს დაემატა საპროცენტო განაკვეთის სვოპები. 2020 წელს ფინანსური წარმოებულების ანგარიშის სალდომ -27.2 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

2.4.4 სხვა ინვესტიციები

სხვა ინვესტიციების ანგარიშზე 2020 წელს დაფიქსირდა წმინდა უცხოური ინვესტიციების შემოდინება 1.7 მლრდ აშშ დოლარის ოდენობით. აქედან, რეზიდენტების

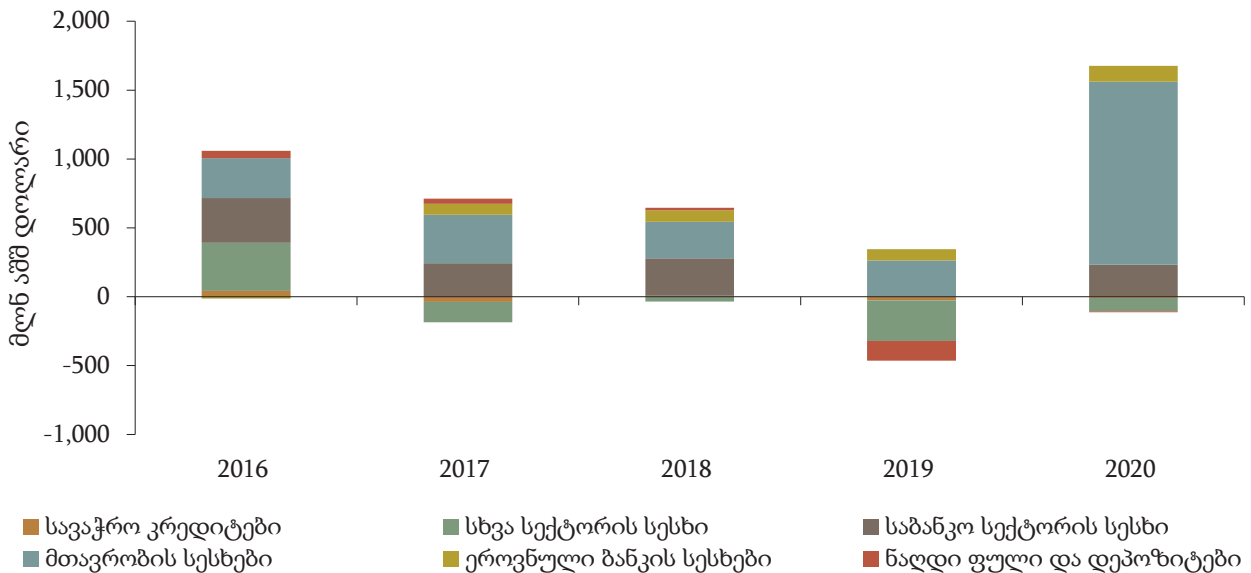
უცხოური აქტივების ოპერაციული კლება 95.2 მლნ აშშ დოლარს შეადგენდა, ხოლო უცხოური ვალდებულებები 1.6 მლრდ აშშ დოლარით გაიზარდა.

დიაგრამა 2.7 სხვა ინვესტიციები - აქტივები, 2016-2020 წლები

აქტივებიდან სესხები შემცირდა 46.0 აშშ დოლარით და სავაჭრო კრედიტები და მლნ აშშ დოლარით, დეპოზიტები 44.4 მლნ ავანსები 8.6 მლნ აშშ დოლარით.

დიაგრამა 2.8 სხვა ინვესტიციები - ვალდებულებები, 2016-2020 წლები

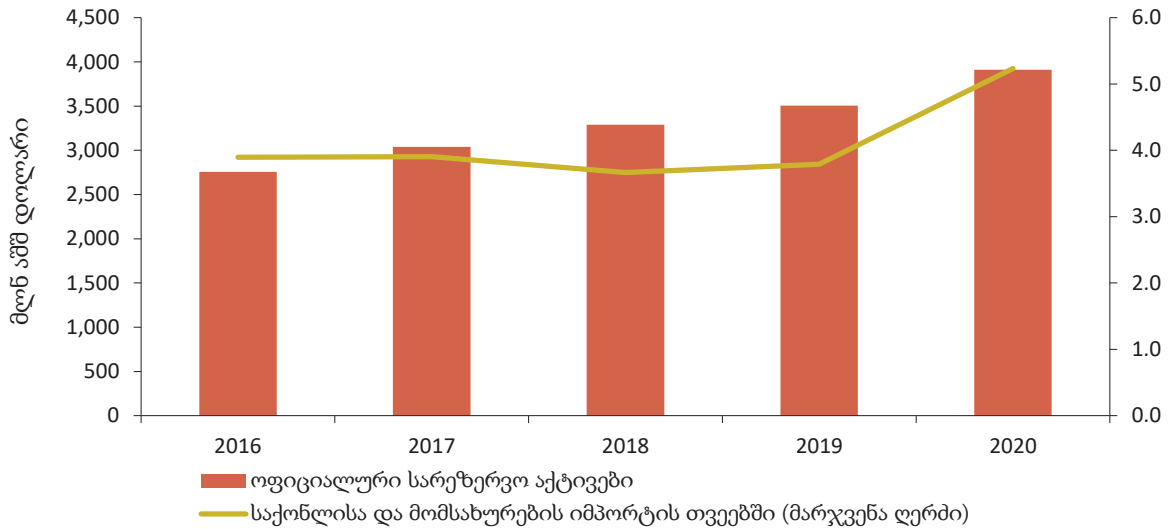
სხვა ინვესტიციების ვალდებულებების ანგარიშზე ყველაზე მეტი სახსრების შემოდინება სესხების, კერძოდ სამთავრობო (1.3 მლრდ აშშ დოლარი) სესხების სახით მოხდა. ეროვნული ბანკის სასესხო ვალდებულებები ოპერაციულად გაიზარდა 113.9 მლნ აშშ დოლარით, ხოლო სხვა სექტორების შემცირდა 98.7 მლნ აშშ დოლარით.

2.4.5 საერთაშორისო რეზერვები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქვეყნის ოფიციალურმა სარეზერვო აქტივებმა 3.9 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2019 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელზე 404.8 მლნ აშშ დოლარით, 11.5

პროცენტით მეტია. აქედან, ოპერაციული ცვლილება 305.5 მლნ აშშ დოლარი იყო. დანარჩენი ცვლილება საკურსო და სხვა ცვლილებებით იყო გამოწვეული.

დიაგრამა 2.9 ოფიციალური რეზერვები, 2016–2020 წლები

საქართველოს ეროვნული ბანკის საერთაშორისო რეზერვების დინამიკაზე 2020 წელსაც, ტრადიციულად, რამდენიმე ძირითადი ფაქტორები მოქმედებდა: საქართველოს ეროვნული ბანკის სავალუტო ინტერვენციები, საქართველოს მთავრობის ვალის მომსახურება და სავალუტო ხარჯები, საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული კრედიტები და გრანტები. 2020 წლის განმავლობაში სავალუტო ინტერვენციებით ეროვნული ბანკის წმინდა გაყიდვები სავალუტო აუქციონებისა და Bloomberg-ის BMatch პლატფორმის მეშვეობით 916.1 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა. 2020 წლის განმავლობაში საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებიდან და დონორი სახელმწიფოებიდან სხვადასხვა პროგრამების და პროექტების დასაფინანსებლად

სახელმწიფოს მიერ უცხოური ვალუტით ეროვნულ ბანკში მიღებული გრანტებისა და სესხების ოდენობა დაახლოებით 1.3 მლრდ აშშ დოლარი იყო. გარდა ამისა, საერთაშორისო სავალუტო ფონდიდან ეროვნული ბანკისა და ფინანსთა სამინისტროს მიერ მიღებული სესხის ჯამურმა მოცულობამ დაახლოებით 315 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. თუმცა გასათვალისწინებელია, რომ, ამავდროულად, სახელმწიფო საგარეო ვალის მომსახურება და სავალუტო ხარჯები დაახლოებით 750 მლნ აშშ დოლარი იყო.

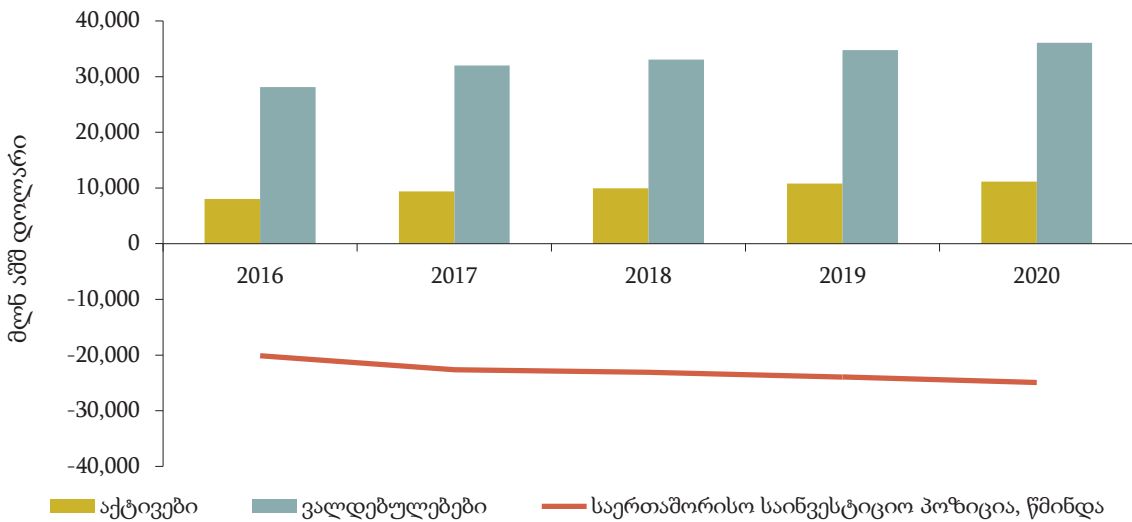
2020 წელს საერთაშორისო რეზერვების ფარდობამ საქონლისა და მომსახურებისთვის იმპორტთან 5.2 შეადგინა, რაც აკმაყოფილებს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მდგრადობის კრიტერიუმს.

3. საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია

საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია უარყოფითია და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით -24.9 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს (მშპ-ს 157.3 პროცენტი). 2020 წელს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია 4.1 პროცენტით ანუ 991.7 მლნ აშშ დოლარით გაუარესდა.

ოპერაციით გამოწვეულმა ცვლილებამ -2 001.7 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, საკურსომ - 892.4 მლნ აშშ დოლარი, ფასის ცვლილებამ -164.9 მლნ აშშ დოლარი, ხოლო სხვა ცვლილებამ - 47.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

დიაგრამა 3.1 საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2016-2020 წლები

2020 წლის ბოლოს მთლიანი საგარეო აქტივები 11.1 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც 322.8 მლნ აშშ დოლარით (3.0 პროცენტით) არის გაზრდილი წინა წლის ბოლოსთან შედარებით. საგარეო აქტივების მნიშვნელოვან ნაწილს (3.9 მლრდ აშშ დოლარი) ეროვნული ბანკის საერთაშორისო რეზერვები შეადგენს. ასევე, დიდი წილი აქვს სხვა ინვესტიციებს - 3.6 მლრდ აშშ დოლარი; აქ ძირითადად წარმოდგენილია ნაღდი ფული და დეპოზიტები, სესხები და სავაჭრო კრედიტები და ავანსები. ეროვნული ბანკის

სარეზერვო აქტივებს საქართველოს მთლიანი უცხოური აქტივების - 35.1 პროცენტი, ხოლო სხვა ინვესტიციებს - 32.5 პროცენტი უჭირავს. წლის განმავლობაში საქართველოს ეროვნული ბანკის სარეზერვო აქტივები გაიზარდა 404.8 მლნ აშშ დოლარით; პირდაპირი ინვესტიციები - 56.1 მლნ აშშ დოლარით, ხოლო აქტივები სხვა ინვესტიციებში - 110.4 მლნ აშშ დოლარით და პორტფელის ინვესტიციებში - 22.7 მლნ აშშ დოლარით შემცირდა.

ცხრილი 3.1 საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, წმინდა	-20,129.0	-22,640.2	-23,121.3	-23,935.3	-24,927.0
აქტივები	8,001.7	9,377.9	9,927.7	10,807.8	11,130.6
პირდაპირი ინვესტიციები	2,234.3	2,478.1	2,639.6	2,940.2	2,996.2
პორტფელის ინვესტიციები	199.5	442.5	632.9	610.9	588.2
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.1	0.0	14.4	24.9	19.81
სხვა ინვესტიციები	2,811.3	3,418.0	3,351.9	3,726.1	3,615.8
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	2,245.3	2,764.2	2,648.9	2,959.0	2,891.4
სესხები	248.0	309.7	343.6	387.4	344.7
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	312.3	321.0	342.5	360.9	359.8
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	5.7	23.1	16.8	18.8	19.9
სარეზერვო აქტივები	2,756.5	3,039.3	3,288.8	3,505.8	3,910.6
ვალდებულებები	28,130.7	32,018.1	33,049.0	34,743.1	36,057.6
პირდაპირი ინვესტიციები	15,318.6	18,076.1	18,377.7	19,387.9	18,588.7
პორტფელის ინვესტიციები	1,992.2	2,218.8	2,275.3	3,115.3	3,143.7
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	4.5	3.2	4.1	3.5	76.3
სხვა ინვესტიციები	10,815.4	11,720.0	12,392.0	12,236.5	14,248.8
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	1,258.9	1,372.1	1,457.2	1,295.7	1,298.0
სესხები	8,616.7	9,412.0	9,949.5	9,934.4	11,959.5
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	733.0	727.4	773.0	802.5	777.5
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	13.1	3.3	11.6	4.7	6.4
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (წმინდა ვალდებულებების აღება)	193.6	205.3	200.6	199.3	207.4

2020 წლის განმავლობაში მთლიანი საგარეო ვალდებულებები 3.8 პროცენტით (1.3 მლრდ აშშ დოლარით) გაიზარდა და წლის ბოლოს 36.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საგარეო ვალდებულებების დიდი წილი (51.6 პროცენტი) პირდაპირ ინვესტიციებზე მოდის - 18.6 მლრდ აშშ დოლარი. პორტფელის ინვესტიციების წილი ქვეყნის საგარეო ვალდებულებებში 8.7 პროცენტია და 3,1 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს. მნიშვნელოვანი წილი აქვს სხვა ინვესტიციებს - 39.5 პროცენტი (14.2 მლრდ აშშ დოლარი), რომლის უდიდეს ნაწილს არარეზიდენტებისგან აღებული სესხები წარმოადგენს.

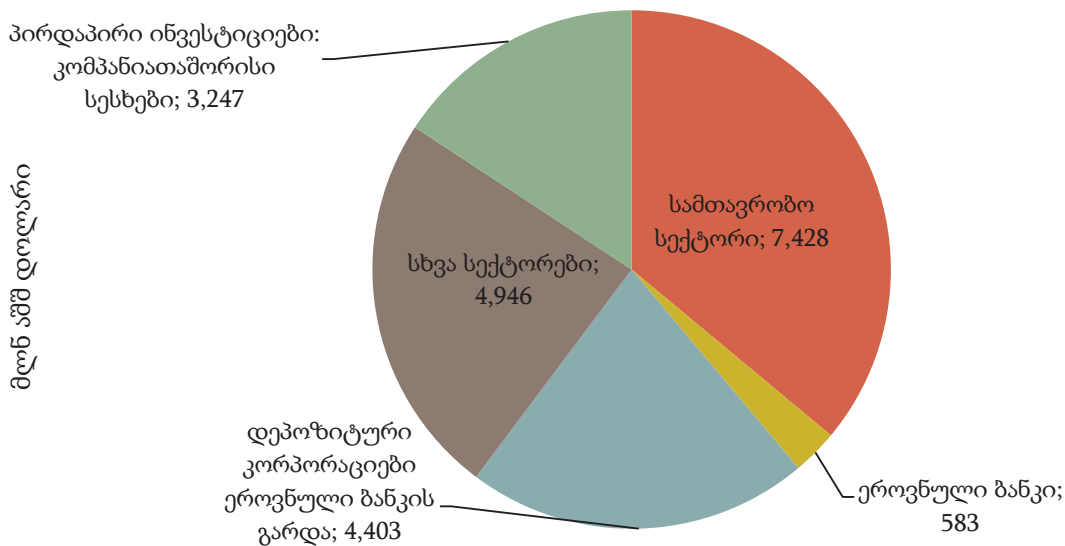
ვალდებულებების ზრდა, ძირითადად, ოპერაციების ხარჯზე მოხდა (2.2 მლრდ აშშ დოლარი), რომლის 71.2 პროცენტი სხვა ინვესტიციებზე მოდის. საკურსო ცვლილებით გამოწვეული საგარეო ვალდებულებების შემცირება 2020 წელს 716.1 მლნ აშშ დოლარით მოხდა, რაც გამოიწვია პირდაპირი ინვესტიციების 1.0 მლრდ აშშ დოლარით კლების მიმართულებით, ხოლო სხვა ინვესტიციების 245.5 მატების მიმართულებით საკურსო ცვლილებებმა. ფასის ცვლილებამ 159.0 მლნ აშშ დოლარით და სხვა ცვლილებებმა 9.6 მლნ აშშ დოლარით საგარეო ვალდებულებების კლება გამოიწვია.

4. საგარეო ვალი

მთლიანი საგარეო ვალის სტატისტიკა ჰარმონიზებულია საგადასახდლო ბალანსის სტატისტიკასთან. აქაც გამოიყოფა ოთხი ინსტიტუციონალური სექტორი: სამთავრობო სექტორი, ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული

ბანკის გარდა და სხვა სექტორები. გარდა ამისა, ცალკე აისახება კომპანიათაშორისი სესხები. სხვა სექტორები იყოფა ორ ქვესექტორად: სხვა საფინანსო კორპორაციები და არასაფინანსო კორპორაციები.

დიაგრამა 4.1 საგარეო ვალი ინსტიტუციონალური სექტორების მიხედვით, 2020 წელი

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი 20.6 მლრდ აშშ დოლარი (მშპ-ს 130.1 პროცენტი) იყო. აქედან სამთავრობო სექტორის ვალი შეადგენდა 7.4 მლრდ აშშ დოლარს (მშპ-ს 36.0 პროცენტს), ეროვნული ბანკის ვალი - 583.2 მლნ აშშ დოლარს (მშპ-ს 2.8 პროცენტს), დეპოზიტური კორპორაციების ვალი - 4.4 მლრდ აშშ დოლარს, სხვა სექტორების ვალი - 4.9 მლრდ აშშ დოლარს და კომპანიათაშორისი სესხები - 3.2 მლრდ აშშ დოლარს.

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალის 36.0 პროცენტი სამთავრობო სექტორის საგარეო ვალზე მოდის. მთლიანი საგარეო ვალის 24.0 პროცენტს სხვა სექტორების სასესხო ვალდებულებებს უჭირავს. დეპოზიტური კორპორაციების საგარეო ვალი მთლიანი საგარეო ვალის 21.4 პროცენტია. პირდაპირი ინვეს-

ტირების მიერ თავიანთი შვილობილი კომპანიებისათვის მიცემულ სესხები, ანუ კომპანიათაშორისი სესხები 15.8 პროცენტია. სხვა სექტორების საგარეო ვალდებულებების ძირითად ნაწილს, 97.7 პროცენტს, არასაფინანსო კორპორაციების ვალდებულებები შეადგენს. ეს მაჩვენებელი მთლიანი საგარეო ვალის 23.4 პროცენტია და 4.8 მლრდ აშშ დოლარს აღწევს. საგარეო ვალის აღნიშნულ კომპონენტებთან შედარებით კვლავ მცირეა ეროვნული ბანკის ვალდებულებები, რომელიც მთლიანი საგარეო ვალის 2.8 პროცენტს შეადგენს.

ზოგად წარმოდგენას, საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალის შესახებ 2020 წლის ბოლოსათვის, გვაძლევს ცხრილი 4.1. ცხრილში შემოკლებული ფორმით არის წარმოდგენილი საგარეო ვალის განაწილება ინსტიტუციონალური სექტორებისა და ვადიანობის მიხედვით.

ცხრილი 4.1 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20	2020 წლის სტრუქტურა (%)
სამთავრობო სექტორი	4,677.8	5,296.2	5,384.0	5,725.9	7,428.1	36.0
მოკლევადიანი	18.8	33.7	16.0	43.8	43.8	0.2
გრძელვადიანი	4,658.9	5,262.4	5,368.0	5,682.1	7,384.2	35.8
ეროვნული ბანკი	200.9	292.4	369.2	449.7	583.2	2.8
მოკლევადიანი	1.7	1.6	1.3	0.8	2.3	0.0
გრძელვადიანი	199.3	290.9	367.9	448.9	580.9	2.8
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	2,984.4	3,686.0	4,275.3	4,496.9	4,402.5	21.4
მოკლევადიანი	1,162.5	1,234.6	1,280.9	1,278.6	1,355.9	6.6
გრძელვადიანი	1,821.9	2,451.4	2,994.4	3,218.2	3,046.7	14.8
სხვა სექტორები	4,904.3	4,623.0	4,596.8	4,646.6	4,945.7	24.0
მოკლევადიანი	769.6	794.2	875.1	827.9	797.1	3.9
გრძელვადიანი	4,134.6	3,828.8	3,721.7	3,818.7	4,148.5	20.1
სხვა საფინანსო კორპორაციები	255.0	170.4	155.5	114.0	115.8	0.6
მოკლევადიანი	14.5	44.6	27.3	7.4	3.9	0.0
გრძელვადიანი	240.4	125.8	128.2	106.5	112.0	0.5
არასაფინანსო კორპორაციები	4,649.3	4,452.6	4,441.3	4,532.6	4,829.8	23.4
მოკლევადიანი	755.1	749.6	847.8	820.5	793.3	3.8
გრძელვადიანი	3,894.2	3,703.0	3,593.5	3,712.1	4,036.6	19.6
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	3,166.0	3,420.0	3,207.0	3,326.1	3,247.5	15.8
მთლიანი საგარეო ვალი	15,933.3	17,317.6	17,832.3	18,645.2	20,607.0	100.0

2020 წლის ბოლოს საქართველოს წილს გრძელვადიანი ვალი (მთლიანი ვა- მთლიანი საგარეო ვალის ძირითად ნა- ლის 88.8 პროცენტს) შეადგენს.

ცხრილი 4.2 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი ვადიანობის მიხედვით, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/15	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	2020 წლის სტრუქტურა (%)
მოკლევადიანი	2,055.7	2,170.6	2,331.8	2,317.0	2,312.7	11.2
გრძელვადიანი	13,877.6	15,147.1	15,500.5	16,328.1	18,294.3	88.8
სულ	15,933.3	17,317.6	17,832.3	18,645.2	20,607.0	100.0

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვა- ლის 92.2 პროცენტი უცხოურ ვალუტაშია დენომინირებული, რაც 17.2 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს. ხოლო დანარჩენი

7.8 პროცენტი ანუ 1.6 მლრდ აშშ დო- ლარი ეროვნულ ვალუტაში აღებულ ვალდებულებებს წარმოადგენს.

ცხრილი 4.3 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20	2020 წლის სტრუქტურა (%)
ვალი უცხოურ ვალუტაში						
მოკლევადიანი	1,641.8	1,698.8	1,724.6	1,648.8	1,812.0	8.8
გრძელვადიანი	13,302.5	14,144.0	14,313.1	15,018.6	17,192.6	83.4
სულ	14,944.2	15,842.8	16,037.7	16,667.4	19,004.7	92.2
ვალი ეროვნულ ვალუტაში						
მოკლევადიანი	413.9	471.8	607.2	668.3	500.7	2.4
გრძელვადიანი	575.2	1,003.0	1,187.4	1,309.5	1,101.6	5.3
სულ	989.0	1,474.8	1,794.6	1,977.7	1,602.3	7.8
მთლიანი საგარეო ვალი	15,933.3	17,317.6	17,832.3	18,645.2	20,607.0	100.0

ცხრილი 4.4 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2020 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	ფასის	საკურსო	სხვა	
სამთავრობო სექტორი	5,725.9	1,416.4	-20.7	306.5	0.0	7,428.1
მოკლევადიანი	43.8	7.1	0.0	-7.0	0.0	43.8
გრძელვადიანი	5,682.1	1,409.3	-20.7	313.5	0.0	7,384.2
ეროვნული ბანკი	449.7	115.3	0.0	18.3	0.0	583.2
მოკლევადიანი	0.8	1.6	0.0	0.0	0.0	2.3
გრძელვადიანი	448.9	113.7	0.0	18.3	0.0	580.9
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4,496.9	0.9	-0.4	-94.8	0.0	4,402.5
მოკლევადიანი	1,278.6	70.3	0.0	6.9	0.0	1,355.9
გრძელვადიანი	3,218.2	-69.4	-0.4	-101.8	0.0	3,046.7
სხვა სექტორები	4,646.6	152.7	-24.2	-31.6	202.1	4,945.7
მოკლევადიანი	827.9	-18.6	0.0	-30.5	18.3	797.1
გრძელვადიანი	3,818.7	171.3	-24.2	-1.1	183.8	4,148.5
სხვა საფინანსო კორპორაციები	114.0	6.9	0.0	-4.5	-0.6	115.8
მოკლევადიანი	7.4	-3.2	0.0	0.2	-0.6	3.9
გრძელვადიანი	106.5	10.1	0.0	-4.7	0.0	112.0
არასაფინანსო კორპორაციები	4,532.6	145.8	-24.2	-27.0	202.6	4,829.8
მოკლევადიანი	820.5	-15.4	0.0	-30.7	18.9	793.3
გრძელვადიანი	3,712.1	161.2	-24.2	3.7	183.8	4,036.6
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	3,326.1	4.8	0.0	22.7	-106.1	3,247.5
მთლიანი საგარეო ვალი	18,645.2	1,690.1	-45.3	221.1	96.0	20,607.0

2020 წლის განმავლობაში საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი გაიზარდა 2.0 მლრდ აშშ დოლარით. აქედან სამთავრობო სექტორის საგარეო ვალი გაიზარდა 1.7 მლრდ აშშ დოლარით, სხვა სექტორების - 299.1 მლნ აშშ დოლარით, ეროვნული ბანკის - 133.6 მლნ აშშ დოლარით, ხოლო დეპოზიტური კორპორაციების ვალდებულებები და კომპანიათშორისი სესხები შემცირდა - 94.3 მლნ აშშ დოლარით და 78.7 მლნ აშშ დოლარით.

წლის განმავლობაში გაიზარდა უცხოურ ვალუტაში აღებული ვალი (2.3 მლრდ აშშ დოლარით), ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებული ვალდებულებები კი შემცირდა (375.4 მლნ აშშ დოლარით).

სამთავრობო სექტორის საგარეო ვალის ზრდაში მნიშვნელოვანი იყო გრძელვადიანი სესხებისა მატება. დეპოზიტური

კორპორაციების საგარეო ვალის შემცირება მოკლე და გრძელვადიანი სავალლო ფასიანი ქაღალდების კლებით იყო განპირობებული, ამასთან გაიზარდა მოკლევადიანი სესხები. 2020 წლის განმავლობაში მნიშვნელოვანი იყო სხვა სექტორების გრძელვადიანი სავალლო ფასიანი ქაღალდების დადებითი ოპერაცია და გრძელვადიანი სესხების ზრდა. საერთაშორისო სავალუტო ფონდისგან აღებული სესხი იყო წლის განმავლობაში ეროვნულ ბანკის ვალის ზრდის მიზეზი.

2020 წლის განმავლობაში საგარეო ვალის მთლიანი ცვლილებიდან 1.7 მლრდ აშშ დოლარი ოპერაციული ცვლილება იყო, 221.1 მლნ აშშ დოლარი - საკურსო ცვლილება, 96.0 მლნ აშშ დოლარი - სხვა ცვლილება. ფასის ცვლილებები უარყოფითი იყო და წლიურად -45.3 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

5. მონაცემთა წყაროს აღწერა

საქართველოს ეროვნული ბანკის მაკროეკონომიკისა და სტატისტიკის დეპარტამენტის საგადასახდელო ბალანსის სტატისტიკის განყოფილება საგადასახდელო ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და მთლიანი საგარეო ვალის სტატისტიკის წარმოებისათვის იყენებს სხვადასხვა დაწესებულებისა და ორგანიზაციის ინფორმაციულ წყაროებს. კერძოდ:

საქართველოს ეროვნული ბანკის ინფორმაციული წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	საერთაშორისო ტრანზაქციების ანგარიშგების სისტემა (ITRS)	ყოველთვიური	ეროვნული და კომერციული ბანკები
F9-1	კომერციული ბანკების მოთხოვნები არარეზიდენტებისადმი	კვარტალური	კომერციული ბანკები
F9-2	კომერციული ბანკების ვალდებულებები არარეზიდენტების მიმართ	კვარტალური	კომერციული ბანკები
F9-3	კომერციული ბანკების მიერ არარეზიდენტებისგან მიღებული გრძელვადიანი სესხები და მათი მომსახურება	კვარტალური	კომერციული ბანკები
F9-4	კომერციული ბანკების აქტივები და ვალდებულებები ფინანსური წარმოებულების სახით	კვარტალური	კომერციული ბანკები
F9-5	კომერციული ბანკების საგარეო ვალების მომსახურების გრაფიკი	კვარტალური	კომერციული ბანკები
	მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების საგარეო ვალდებულებები	კვარტალური	მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები
	სადაზღვევო კომპანიების უცხოური აქტივების, ვალდებულებების და მომსახურების შესახებ	კვარტალური	სადაზღვევო კომპანიები
	საქართველოს ეროვნული ბანკის სავალუტო ბალანსი	ყოველთვიური	ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის დეპარტამენტი
	ანგარიშგება საერთაშორისო ფინანსური მომსახურების შესახებ	ყოველთვიური	მონეტარული სტატისტიკის განყოფილება
	ანგარიშგება ფიზიკური პირების მიერ საზღვარგარეთ ფულადი გზავნილების შესახებ	ყოველთვიური	მონეტარული სტატისტიკის განყოფილება
	მონეტარული მიმოხილვის მონაცემები	ყოველთვიური	მონეტარული სტატისტიკის განყოფილება
	ინფორმაცია უცხოურ აქტივებზე დარიცხული შემოსავლის შესახებ	ყოველთვიური	ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი
	მონაცემები საერთაშორისო სავალუტო ფონდის კრედიტების გამოყენებისა და მომსახურების შესახებ	ყოველთვიური	ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი
	ეროვნული ბანკის სავალუტო პოზიცია	ყოველთვიური	ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
RI	კომერციული ბანკების შემოსავლების ბალანსი	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
A-LS	მონაცემები ბანკების სანესდებო კაპიტალში უცხოური კაპიტალის წილის შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
A-LS	კომერციული ბანკების აქციონერთა სია	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
RC-I	ანგარიში კომერციული ბანკების სანესდებო კაპიტალში ინვესტიციების შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
RC-B1	მონაცემები კომერციული ბანკების ნასესხები სახსრების შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
RC-L2	ანგარიში კომერციული ბანკების მიერ გაცემული სესხების შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
RC-S1	ანგარიში კომერციული ბანკების სავალო ფასიანი ქაღალდების შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
RC-S2	ანგარიში კომერციული ბანკების სავალო ფასიანი ქაღალდების შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
RC-C	ანგარიში კომერციული ბანკების ნაღდი ფულისა და დეპოზიტების შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
A-LD	კომერციული ბანკების ანგარიში ლიკვიდობის შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
RC-D	კომერციული ბანკების ანგარიში დეპოზიტების შესახებ	ყოველთვიური	საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ინფორმაციული წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	ელექტროენერჯისა და სხვა ენერგომატარებლების ექსპორტი, იმპორტი და ტრანზიტი	ყოველთვიური	სს "საქართველოს ელექტროსისტემა", მპს "საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია"
	ინფორმაცია ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის ფასების შესახებ	ყოველთვიური	ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზარი და საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია
02-01-05	მონაცემები საერთაშორისო საკომუნიკაციო მომსახურების შესახებ	კვარტალური	საერთაშორისო ურთიერთობებში მონაწილე დამოუკიდებელი იურიდიული პირები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
02-01-03	მონაცემები საქართველოს პორტებში არარეზიდენტი მოძრავი შემადგენლობისათვის განეული მომსახურების შესახებ	კვარტალური	საქართველოს საზღვაო პორტები და აეროპორტები
	საგარეო ვაჭრობის მონაცემთა ბაზა	ყოველთვიური	საქსტატი
02-03-01	ანგარიში რკინიგზის საერთაშორისო სატრანსპორტო მომსახურების და საგარეო დავალიანების შესახებ	კვარტალური	შპს „საქართველოს რკინიგზა“
02-01-01	მონაცემები საერთაშორისო საჰაერო და საზღვაო სატრანსპორტო მომსახურების შესახებ	კვარტალური	საზღვაო სანაოსნო და საქართველოს ავიაკომპანიები
02-01-06	ანგარიში საერთაშორისო საკომუნიკაციო მომსახურების შესახებ	კვარტალური	შპს “საქართველოს ფოსტა”
02-01-07	შინამეურნეობის გამოკვლევის საფუძველზე საზღვარგარეთ წასულთა რიცხვისა და საზღვარგარეთ შრომითი საქმიანობის შესახებ	კვარტალური	საქსტატი
	კერძო სექტორის საგარეო დავალიანების შესახებ	კვარტალური	საქსტატი
02-02-02	საწარმოთა საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის შესახებ	კვარტალური	მსხვილი საწარმოები
02-02-01	საწარმოთა საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის შესახებ	წლიური	საშუალო და მსხვილი საწარმოები
	მაქოსებრი საგარეო ვაჭრობისა და ტურისტული მომსახურების სპეციალური შერჩევითი გამოკვლევა	ერთჯერადი, ჩატარდა 2006 წლის ივლის-ნოემბერში	საქსტატი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	საგარეო სახელმწიფო და სახელმწიფო გარანტიით აღებული სესხები და მისი მომსახურება	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	საზღვარგარეთიდან მიღებული გრანტები, ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარება	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	სახელმწიფო ინსტიტუტების საზღვარგარეთ საბანკო ანგარიშებზე არსებული თანხის ნაშთები	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	საგარეო სახელმწიფო და სახელმწიფო გარანტიით აღებული ვალის მდგომარეობა	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციების მონაცემთა ბაზა	ყოველთვიური	ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური

სხვადასხვა სამინისტროდან და უწყებიდან მიღებული ინფორმაცია

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
02-03-09	საქართველოს საელოჩოებისა და საკონსულოების საზღვარგარეთ არსებულ საბანკო ანგარიშებზე სახსრების მოძრაობის შესახებ	კვარტალური	საგარეო საქმეთა სამინისტრო
02-03-11	საერთაშორისო ორგანიზაციებში გადახდილი შენატანების შესახებ	კვარტალური	საგარეო საქმეთა სამინისტრო
	ადმინისტრაციულ მონაცემთა ბაზა ფიზიკური პირების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ	ყოველთვიური	შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო-ანალიტიკური დეპარტამენტი
	ადმინისტრაციულ მონაცემთა ბაზა სატრანსპორტო საშუალებების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ	კვარტალური	შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო-ანალიტიკური დეპარტამენტი
02-03-07	ინფორმაცია საზღვარგარეთ სტაჟირების, კურსებში, სემინარებში მონაწილეობისა და სხვა მივლინების შესახებ	კვარტალური	სამინისტროები, დეპარტამენტები და სხვა სახელმწიფო ინსტიტუციური ერთეულები
02-03-08	ინფორმაცია საზღვარგარეთიდან მიღებული გრანტების, ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარებების შესახებ	კვარტალური	სამინისტროები, დეპარტამენტები და სხვა სახელმწიფო ინსტიტუციური ერთეულები

6. დანართები

დანართი 1. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)²

	2016	2017	2018	2019	2020
A. მიმდინარე ანგარიში	-1,973.8	-1,418.9	-1,264.0	-1,014.0	-2,145.7
საქონელი: ექსპორტი f.o.b	2,864.7	3,569.9	4,406.5	4,944.3	4,346.5
საქონელი: იმპორტი f.o.b	6,747.2	7,379.1	8,522.3	8,680.7	7,511.5
მომსახურება: კრედიტი	3,313.0	3,990.1	4,490.1	4,600.5	1,580.1
მომსახურება: დებეტი	1,741.2	1,965.8	2,246.3	2,424.7	1,455.9
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი	-2,310.7	-1,784.9	-1,872.0	-1,560.6	-3,040.8
პირველადი შემოსავალი: კრედიტი	914.0	1,129.8	1,281.8	1,372.6	961.9
პირველადი შემოსავალი: დებეტი	1,614.9	1,923.6	1,965.0	2,147.1	1,696.3
საქონლის, მომსახურებისა და პირველადი შემოსავლის ბალანსი	-3,011.7	-2,578.6	-2,555.2	-2,335.1	-3,775.2
მეორადი შემოსავალი: კრედიტი	1,149.9	1,284.0	1,430.1	1,485.0	1,726.7
მეორადი შემოსავალი: დებეტი	111.9	124.3	139.0	164.0	97.1
B. კაპიტალის ანგარიში	56.0	83.1	76.1	47.1	41.1
კაპიტალის ანგარიში: კრედიტი	56.0	83.1	76.1	47.1	41.1
კაპიტალის ანგარიში: დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
"წმინდა დაკრედიტება(+)/წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)"	-1,917.8	-1,335.8	-1,188.0	-967.0	-2,104.6
C. ფინანსური ანგარიში	-1,015.3	-1,342.9	-1,148.3	-898.9	-1,951.5
პირდაპირი ინვესტიციები: აქტივები	413.0	209.3	293.6	311.9	-15.1
პირდაპირი ინვესტიციები: პასივები	1,250.2	1,775.4	1,102.2	1,091.8	417.3
პორტფელის ინვესტიციები, აქტივები	102.3	241.7	254.8	28.5	50.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	11.1	50.6	63.3	44.5	16.5
სავალო ფასიანი ქაღალდები	91.2	191.1	191.5	-15.9	34.1
პორტფელის ინვესტიციები, ვალდებულებები	143.8	165.8	207.1	726.1	121.6
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	-3.6	-2.0	4.5	-6.0	1.1
სავალო ფასიანი ქაღალდები	147.4	167.8	202.7	732.1	120.6
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: წმინდა	4.0	0.5	1.2	-3.7	-27.2

² განსხვავება ანალიტიკური წარმოდგენის ანგარიშებსა და სტანდარტული წარმოდგენის შესაბამის ანგარიშებს შორის გამოწვეულია იმით, რომ ანალიტიკურ წარმოდგენაში განსაკუთრებული დაფინანსების მუხლები ამოღებულია შესაბამისი ანგარიშებიდან და გადატანილია საბჭვემოთა მუხლში - განსაკუთრებული დაფინანსება.

	2016	2017	2018	2019	2020
ფინანსური წარმომადგენლები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: აქტივები	-12.8	-7.1	-9.3	-28.7	-48.4
ფინანსური წარმომადგენლები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: ვალდებულებები	-16.8	-7.6	-10.6	-25.0	-21.3
სხვა ინვესტიციები: აქტივები	271.7	655.1	51.3	471.0	-95.2
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სავალ ინსტრუმენტი	271.7	655.1	51.3	471.0	-95.2
ეროვნული ბანკი	0.0	-0.1	0.0	0.1	0.2
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	-105.6	200.6	-275.5	212.0	126.2
სამთავრობო სექტორი	0.2	-0.6	-0.3	-0.1	-0.6
სხვა სექტორები	377.1	455.3	327.0	259.0	-221.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	-2.5	7.2	-8.2	-0.1	3.2
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	379.6	448.1	335.2	259.1	-224.2
სხვა ინვესტიციები: ვალდებულებები	412.2	508.3	439.9	-111.3	1,325.7
სხვა სააქციო კაპიტალი	-767.3	-116.0	-15.5	-192.5	-17.7
განაწილებული SDR	0.1	0.2	0.1	-0.1	-0.2
სხვა სავალ ინსტრუმენტი	1,179.5	624.1	455.3	81.3	1,343.6
ეროვნული ბანკი	0.5	-0.2	-0.2	0.2	1.6
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	449.9	269.9	299.6	-117.3	297.8
სამთავრობო სექტორი	284.0	377.7	318.6	304.2	1,121.8
სხვა სექტორები	445.0	-23.4	-162.6	-105.8	-77.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	2.5	25.8	-8.5	-29.8	6.7
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	442.5	-49.1	-154.1	-76.0	-84.2
D. წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	11.4	-32.3	-103.0	-44.9	-77.2
E. საერთო ბალანსი	891.1	25.2	142.7	113.0	230.2
F. რეზერვები და მასთან დაკავშირებული პუნქტები	-891.1	-25.2	-142.7	-113.0	-230.2
სარეზერვო აქტივები	244.8	242.0	278.5	202.1	305.5
ფონდის კრედიტების გამოყენება და სესხები	-13.7	71.2	27.5	34.7	314.6
განსაკუთრებული დაფინანსება	1,149.6	196.0	393.7	280.5	221.1

დანართი 2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2020 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
A. მიმდინარე ანგარიში	-417.7	-428.0	-594.1	-705.8	-2,145.7
საქონელი: ექსპორტი f.o.b	1,028.6	924.1	1,172.9	1,220.9	4,346.5
საქონელი: იმპორტი f.o.b	1,911.3	1,536.3	1,958.6	2,105.3	7,511.5

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
მომსახურება: კრედიტი	735.6	262.8	292.0	289.7	1,580.1
მომსახურება: დებეტი	487.8	257.7	344.5	365.9	1,455.9
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი	-634.9	-607.1	-838.2	-960.6	-3,040.8
პირველადი შემოსავალი: კრედიტი	274.8	246.7	225.3	215.1	961.9
პირველადი შემოსავალი: დებეტი	420.0	396.6	434.9	444.8	1,696.3
საქონლის, მომსახურებისა და პირველადი შემოსავლის ბალანსი	-780.1	-757.1	-1,047.8	-1,190.2	-3,775.2
მეორადი შემოსავალი: კრედიტი	396.2	351.0	474.5	504.9	1,726.7
მეორადი შემოსავალი: დებეტი	33.8	22.0	20.8	20.5	97.1
B. კაპიტალის ანგარიში	8.8	4.4	15.9	11.9	41.1
კაპიტალის ანგარიში: კრედიტი	8.8	4.4	15.9	11.9	41.1
კაპიტალის ანგარიში: დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
"წმინდა დაკრედიტება(+)/წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)"	-408.9	-423.6	-578.2	-693.8	-2,104.6
C. ფინანსური ანგარიში	-373.0	-435.2	-827.5	-315.9	-1,951.5
პირდაპირი ინვესტიციები: აქტივები	41.0	91.3	75.5	-222.9	-15.1
პირდაპირი ინვესტიციები: პასივები	165.0	218.0	243.2	-209.0	417.3
პორტფელის ინვესტიციები, აქტივები	6.5	20.2	7.9	16.1	50.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.4	9.7	4.0	2.4	16.5
სავალო ფასიანი ქაღალდები	6.0	10.4	4.0	13.7	34.1
პორტფელის ინვესტიციები, ვალდებულებები	82.4	-214.1	242.4	11.0	121.6
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.1	0.0	0.1	0.8	1.1
სავალო ფასიანი ქაღალდები	82.3	-214.1	242.3	10.2	120.6
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: წმინდა	-2.2	-21.5	-0.7	-2.7	-27.2
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: აქტივები	-15.1	-26.2	-1.1	-6.1	-48.4
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: ვალდებულებები	-12.8	-4.7	-0.4	-3.4	-21.3
სხვა ინვესტიციები: აქტივები	-31.1	-156.0	263.3	-171.4	-95.2
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სავალო ინსტრუმენტი	-31.1	-156.0	263.3	-171.4	-95.2
ეროვნული ბანკი	0.0	0.4	0.0	-0.2	0.2
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	-130.1	-83.2	301.3	38.2	126.2
სამთავრობო სექტორი	-0.2	0.4	-0.2	-0.6	-0.6
სხვა სექტორები	99.2	-73.6	-37.8	-208.8	-221.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	3.7	-2.6	8.9	-6.8	3.2
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	95.4	-70.9	-46.7	-202.0	-224.2

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
სხვა ინვესტიციები: ვალდებულებები	139.7	365.3	687.8	133.0	1,325.7
სხვა სააქციო კაპიტალი	-3.3	-3.4	-5.1	-6.0	-17.7
განაწილებული SDR	-0.1	-0.1	0.0	0.0	-0.2
სხვა სავალო ინსტრუმენტი	143.1	368.8	692.9	138.9	1,343.6
ეროვნული ბანკი	0.2	0.5	-0.1	1.0	1.6
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	139.5	173.5	38.2	-53.3	297.8
სამთავრობო სექტორი	-17.2	197.5	490.5	451.0	1,121.8
სხვა სექტორები	20.6	-2.7	164.3	-259.7	-77.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	23.1	-6.4	-2.5	-7.5	6.7
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	-2.5	3.7	166.8	-252.3	-84.2
D. წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	-32.5	-41.1	-41.6	38.0	-77.2
E. საერთო ბალანსი	68.5	29.6	-207.7	339.9	230.2
F. რეზერვები და მასთან დაკავშირებული პუნქტები	-68.5	-29.6	207.7	-339.9	-230.2
სარეზერვო აქტივები	-98.7	190.6	118.0	95.6	305.5
ფონდის კრედიტების გამოყენება და სესხები	0.1	200.4	0.0	114.1	314.6
განსაკუთრებული დაფინანსება	-30.3	19.8	-89.8	321.4	221.1

დანართი 3. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, სტანდარტული წარმოდგენა, შემოკლებული, 2020 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
მიმდინარე ანგარიში	-409.0	-418.1	-574.2	-564.2	-1965.6
კრედიტი	2443.8	1794.5	2184.7	2372.2	8795.3
დებეტი	2852.9	2212.6	2758.8	2936.5	10760.8
საქონელი და მომსახურება	-634.9	-607.1	-838.2	-960.6	-3040.8
კრედიტი	1764.2	1186.9	1464.9	1510.7	5926.6
დებეტი	2399.0	1794.0	2303.1	2471.2	8967.4
საქონელი	-882.7	-612.2	-785.7	-884.4	-3165.0
კრედიტი	1028.6	924.1	1172.9	1220.9	4346.5
დებეტი	1911.3	1536.3	1958.6	2105.3	7511.5
მომსახურება	247.8	5.1	-52.5	-76.2	124.2
კრედიტი	735.6	262.8	292.0	289.7	1580.1
დებეტი	487.8	257.7	344.5	365.9	1455.9
პირველადი შემოსავალი	-145.2	-149.9	-209.6	-229.7	-734.4
კრედიტი	274.8	246.7	225.3	215.1	961.9
დებეტი	420.0	396.6	434.9	444.8	1696.3
მეორადი შემოსავალი	371.0	339.0	473.7	626.0	1809.7
კრედიტი	404.9	360.9	494.5	646.5	1906.8
დებეტი	33.8	22.0	20.8	20.5	97.1
კაპიტალის ანგარიში	8.8	4.4	15.9	11.9	41.1
კრედიტი	8.8	4.4	15.9	11.9	41.1
დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
"წმინდა დაკრედიტება(+)/ წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე ანგარიშის და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)"	-400.2	-413.7	-558.3	-552.3	-1924.5
ფინანსური ანგარიში	-432.8	-454.8	-599.9	-514.2	-2001.7
პირდაპირი ინვესტიციები	-131.4	-151.5	-177.6	-88.7	-549.1
აქტივები	41.0	91.3	75.5	-222.9	-15.1
პასივები	172.4	242.8	253.1	-134.2	534.0
პორტფელის ინვესტიციები	-75.9	234.3	-234.5	5.1	-71.0
აქტივები	6.5	20.2	7.9	16.1	50.7
პასივები	82.4	-214.1	242.4	11.0	121.6
ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	-2.2	-21.5	-0.7	-2.7	-27.2
აქტივები	-15.1	-26.2	-1.1	-6.1	-48.4
პასივები	-12.8	-4.7	-0.4	-3.4	-21.3
სხვა ინვესტიციები	-124.5	-706.8	-305.0	-523.6	-1659.9
აქტივები	-31.1	-156.0	263.3	-171.4	-95.2
პასივები	93.4	550.8	568.3	352.2	1564.7
სარეზერვო აქტივები	-98.7	190.6	118.0	95.6	305.5
წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	-32.5	-41.1	-41.6	38.0	-77.2

დანართი 4. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2016-2020 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	-20,129.0	-22,640.2	-23,121.3	-23,935.3	-24,927.0
აქტივები	8,001.7	9,377.9	9,927.7	10,807.8	11,130.6
პირდაპირი ინვესტიციები	2,234.3	2,478.1	2,639.6	2,940.2	2,996.2
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	1,891.9	2,181.6	2,387.8	2,661.9	2,746.8
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	1,891.9	2,181.6	2,387.8	2,661.9	2,746.8
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალ ინსტრუმენტები	342.4	296.5	251.9	278.3	249.5
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	212.2	216.0	218.8	215.8	227.3
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	130.3	80.5	33.0	62.4	22.2
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	199.5	442.5	632.9	610.9	588.2
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	20.2	76.5	95.2	114.9	119.9
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	16.9	61.7	69.9	89.9	96.9
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	3.3	14.9	25.3	25.1	23.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	3.3	14.9	25.1	25.1	23.0
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	20.2	76.5	95.2	114.9	119.9
კოტირებული	16.9	61.7	69.9	89.9	96.9
არაკოტირებული	3.3	14.9	25.3	25.1	23.0
საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალ ფასიანი ქაღალდები	179.3	365.9	537.7	496.0	468.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	164.7	352.0	513.3	485.0	457.4
მოკლევადიანი	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	164.1	352.0	513.3	485.0	457.4
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	14.6	13.9	24.4	11.0	11.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	14.6	13.9	24.4	11.0	11.0

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	14.6	13.9	24.4	11.0	11.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	14.6	13.9	24.4	11.0	11.0
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომლებთან ოფციონები აქციებზე	0.1	0.0	14.4	24.9	19.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.1	0.0	14.4	24.9	19.8
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა)	0.1	0.0	14.4	24.9	19.8
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	0.1	0.0	14.4	24.9	19.8
თანამშრომლებთან ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	2,811.3	3,418.0	3,351.9	3,726.1	3,615.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	2,245.3	2,764.2	2,648.9	2,959.0	2,891.4
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	938.8	1,119.0	792.8	952.1	1,132.1
მოკლევადიანი	934.9	1,119.0	792.8	952.1	1,132.1
გრძელვადიანი	3.9	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.6	0.7	0.4	0.3	0.3
მოკლევადიანი	0.6	0.7	0.4	0.3	0.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	1,305.8	1,644.5	1,855.7	2,006.6	1,758.9
მოკლევადიანი	1,305.8	1,644.5	1,855.7	2,006.6	1,758.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	13.0	19.5	10.9	10.7	14.2
მოკლევადიანი	13.0	19.5	10.9	10.7	14.2
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	1,292.9	1,625.0	1,844.8	1,995.8	1,744.8

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
მოკლევადიანი	1,292.9	1,625.0	1,844.8	1,995.8	1,744.8
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	248.0	309.7	343.6	387.4	344.7
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	160.0	207.5	257.9	309.1	265.1
მოკლევადიანი	12.8	46.7	40.8	66.0	21.4
გრძელვადიანი	147.3	160.8	217.1	243.1	243.7
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	88.0	102.2	85.7	78.3	79.6
მოკლევადიანი	18.3	7.6	8.8	8.2	5.9
გრძელვადიანი	69.7	94.6	77.0	70.0	73.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	88.0	102.2	85.7	78.3	79.6
მოკლევადიანი	18.3	7.6	8.8	8.2	5.9
გრძელვადიანი	69.7	94.6	77.0	70.0	73.6
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	312.3	321.0	342.5	360.9	359.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	32.4	32.4	32.4	32.4	32.4
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	32.4	32.4	32.4	32.4	32.4
სხვა სექტორები	280.0	288.6	310.2	328.5	327.5
მოკლევადიანი	280.0	288.6	310.2	328.5	327.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	280.0	288.6	310.2	328.5	327.5
მოკლევადიანი	280.0	288.6	310.2	328.5	327.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	5.7	23.1	16.8	18.8	19.9
ეროვნული ბანკი	0.1	0.0	0.0	0.1	0.3
მოკლევადიანი	0.1	0.0	0.0	0.1	0.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4.1	22.2	12.9	13.3	15.1
მოკლევადიანი	4.1	22.2	12.9	13.3	15.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	1.3	0.6	0.5	0.5	0.0
მოკლევადიანი	1.3	0.6	0.5	0.5	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.3	0.3	3.4	4.9	4.5
მოკლევადიანი	0.3	0.3	3.4	4.9	4.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	0.3	0.3	3.4	4.9	4.5
მოკლევადიანი	0.3	0.3	3.4	4.9	4.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სარეზერვო აქტივები	2,756.5	3,039.3	3,288.8	3,505.8	3,910.6
მონეტარული ოქრო	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ოქროს ზოდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ოქროს ანგარიშები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლება	193.7	206.1	200.7	199.5	212.8
სავალუტო პოზიცია სსფ-ში	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სარეზერვო აქტივები	2,562.8	2,833.1	3,088.1	3,306.2	3,697.8
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	633.5	663.9	530.8	652.7	1,160.3
მოთხოვნები მონეტარული ხელისუფლებისადმი	320.1	275.0	283.8	592.6	1,037.1
მოთხოვნები სხვა ინსტიტუციური ერთეულებისადმი	313.3	388.9	247.0	60.0	123.2
ფასიანი ქაღალდები	1,929.3	2,168.9	2,558.3	2,653.8	2,540.1
სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,929.3	2,168.9	2,558.3	2,653.8	2,540.1
მოკლევადიანი	1,929.3	2,168.9	2,558.3	2,653.8	2,540.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები	0.0	0.3	-1.0	-0.3	-2.7
სხვა მოთხოვნები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები	28,130.7	32,018.1	33,049.0	34,743.1	36,057.6
პირდაპირი ინვესტიციები	15,318.6	18,076.1	18,377.7	19,387.9	18,588.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	12,152.7	14,656.1	15,170.7	16,061.7	15,341.2
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	12,152.7	14,656.1	15,170.7	16,061.7	15,341.2
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალ ინსტრუმენტები	3,166.0	3,420.0	3,207.0	3,326.1	3,247.5
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	3,166.0	3,420.0	3,207.0	3,326.1	3,247.5
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მათ შორის: სავალ ფასიანი ქაღალდები	0.1	0.1	0.1	0.3	0.3
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	0.1	0.1	0.1	0.3	0.3
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	1,992.2	2,218.8	2,275.3	3,115.3	3,143.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	40.2	41.2	42.0	32.7	33.0
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	21.2	20.5	15.1	15.4	15.2
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	19.1	20.7	26.8	17.3	17.8
სხვა საფინანსო კორპორაციები	1.9	1.9	4.3	2.6	4.9
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	17.2	18.8	22.5	14.7	13.0
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	40.2	41.2	42.0	32.7	33.0
კოტირებული	10.4	6.6	0.6	0.5	0.4
არაკოტირებული	29.9	34.5	41.3	32.2	32.6
სავალ ფასიანი ქაღალდები	1,952.0	2,177.6	2,233.3	3,082.5	3,110.7
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	98.9	299.4	604.3	1,040.3	794.6

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
მოკლევადიანი	17.6	0.0	50.6	58.8	0.0
გრძელვადიანი	81.3	299.4	553.7	981.5	794.6
სამთავრობო სექტორი	620.3	648.7	557.8	678.1	716.7
მოკლევადიანი	18.8	33.7	16.0	43.8	43.8
გრძელვადიანი	601.5	615.0	541.8	634.3	673.0
სხვა სექტორები	1,232.8	1,229.5	1,071.2	1,364.1	1,599.3
მოკლევადიანი	1.6	1.5	1.1	0.4	0.6
გრძელვადიანი	1,231.2	1,228.0	1,070.2	1,363.7	1,598.7
სხვა საფინანსო კორპორაციები	1.6	1.4	1.1	0.4	0.6
მოკლევადიანი	1.6	1.4	1.1	0.4	0.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1,231.2	1,228.1	1,070.2	1,363.7	1,598.7
მოკლევადიანი	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	1,231.2	1,228.0	1,070.2	1,363.7	1,598.7
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომლებთან ოფციონები აქციებზე	4.5	3.2	4.1	3.5	76.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4.5	3.2	4.1	3.5	76.3
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა)	4.5	3.2	4.1	3.5	76.3
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	4.5	3.2	4.1	3.5	76.3
თანამშრომლებთან ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	10,815.4	11,720.0	12,392.0	12,236.5	14,248.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	1,258.9	1,372.1	1,457.2	1,295.7	1,298.0
ეროვნული ბანკი	1.0	0.5	0.3	0.3	0.4
მოკლევადიანი	1.0	0.5	0.2	0.3	0.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,257.9	1,371.5	1,457.0	1,295.3	1,297.6
მოკლევადიანი	933.2	1,011.0	1,155.6	1,100.6	1,110.1
გრძელვადიანი	324.7	360.6	301.4	194.8	187.5
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	8,616.7	9,412.0	9,949.5	9,934.4	11,959.5
ეროვნული ბანკი	5.6	85.6	167.3	249.5	373.5
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	5.6	85.6	167.3	249.5	373.5
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,615.1	2,012.9	2,203.5	2,157.0	2,305.8
მოკლევადიანი	199.1	221.4	64.2	115.0	241.3
გრძელვადიანი	1,416.0	1,791.5	2,139.3	2,042.0	2,064.5
სამთავრობო სექტორი	4,057.5	4,647.5	4,826.1	5,047.8	6,711.3
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	107.7	107.1	48.9	0.0	212.1
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	3,949.7	4,540.4	4,777.3	5,047.8	6,499.2
სხვა სექტორები	2,938.5	2,666.1	2,752.5	2,480.0	2,568.9
მოკლევადიანი	35.1	65.3	101.0	25.0	19.0
გრძელვადიანი	2,903.4	2,600.8	2,651.6	2,455.0	2,549.8
სხვა საფინანსო კორპორაციები	253.4	169.0	154.5	113.6	115.2
მოკლევადიანი	13.0	43.2	26.2	7.0	3.2
გრძელვადიანი	240.4	125.8	128.2	106.5	112.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	2,685.1	2,497.1	2,598.1	2,366.5	2,453.7
მოკლევადიანი	22.1	22.1	74.8	18.0	15.8
გრძელვადიანი	2,663.0	2,475.0	2,523.3	2,348.5	2,437.9
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები	733.0	727.4	773.0	802.5	777.5
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	733.0	727.4	773.0	802.5	777.5
მოკლევადიანი	733.0	727.4	773.0	802.5	777.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	733.0	727.4	773.0	802.5	777.5
მოკლევადიანი	733.0	727.4	773.0	802.5	777.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	13.1	3.3	11.6	4.7	6.4
ეროვნული ბანკი	0.6	1.0	1.0	0.4	1.9
მოკლევადიანი	0.6	1.0	1.0	0.4	1.9

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	12.5	2.2	10.6	4.2	4.5
მოკლევადიანი	12.5	2.2	10.6	4.2	4.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნმინდა ვალდებულებების აღება)	193.6	205.3	200.6	199.3	207.4

დანართი 5. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, ინტეგრირებული, 2020 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
ნმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	-23,935.3	-2,001.7	892.4	164.9	-47.4	-24,927.0
აქტივები	10,807.8	197.4	176.3	6.0	-56.9	11,130.6
პირდაპირი ინვესტიციები	2,940.2	-15.1	71.7	0.0	-0.5	2,996.2
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	2,661.9	14.2	71.1	0.0	-0.4	2,746.8
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების სანარმოში	2,661.9	14.2	71.1	0.0	-0.4	2,746.8
პირდაპირი ინვესტირების სანარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე სანარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალ ინსტრუმენტები	278.3	-29.3	0.6	0.0	0.0	249.5
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების სანარმოში	215.8	8.7	2.8	0.0	0.0	227.3
პირდაპირი ინვესტირების სანარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	62.4	-38.0	-2.2	0.0	0.0	22.2
მონათესავე სანარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	610.9	50.7	-71.3	-2.1	0.0	588.2
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	114.9	16.5	-11.6	0.0	0.0	119.9
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	89.9	19.0	-12.0	0.0	0.0	96.9

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	25.1	-2.5	0.4	0.0	0.0	23.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	25.1	-2.5	0.4	0.0	0.0	23.0
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	114.9	16.5	-11.6	0.0	0.0	119.9
კოტირებული	89.9	19.0	-12.0	0.0	0.0	96.9
არაკოტირებული	25.1	-2.5	0.4	0.0	0.0	23.0
სავალ ფასიანი ქაღალდები	496.0	34.1	-59.7	-2.1	0.0	468.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	485.0	34.1	-59.7	-2.1	0.0	457.4
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	485.0	34.1	-59.7	-2.1	0.0	457.4
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	11.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	11.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	11.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	11.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11.0
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომლებთან ოფციონები აქციებზე	24.9	-48.4	43.4	0.0	0.0	19.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	24.9	-48.4	43.4	0.0	0.0	19.8
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა)	24.9	-48.4	43.4	0.0	0.0	19.8
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	24.9	-48.4	43.4	0.0	0.0	19.8
თანამშრომლებთან ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	3,726.1	-95.2	41.3	0.0	-56.5	3,615.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	2,959.0	-44.4	56.2	0.0	-79.5	2,891.4
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	952.1	168.7	11.4	0.0	0.0	1,132.1
მოკლევადიანი	952.1	168.7	11.4	0.0	0.0	1,132.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.3	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.3
მოკლევადიანი	0.3	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	2,006.6	-213.0	44.8	0.0	-79.5	1,758.9
მოკლევადიანი	2,006.6	-213.0	44.8	0.0	-79.5	1,758.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	10.7	3.2	0.3	0.0	0.0	14.2
მოკლევადიანი	10.7	3.2	0.3	0.0	0.0	14.2
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1,995.8	-216.1	44.5	0.0	-79.4	1,744.8
მოკლევადიანი	1,995.8	-216.1	44.5	0.0	-79.4	1,744.8
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	387.4	-46.0	2.8	0.0	0.5	344.7
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	309.1	-46.9	2.8	0.0	0.1	265.1
მოკლევადიანი	66.0	-44.4	-0.3	0.0	0.1	21.4
გრძელვადიანი	243.1	-2.5	3.1	0.0	0.0	243.7
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	78.3	0.9	0.0	0.0	0.4	79.6
მოკლევადიანი	8.2	-2.5	0.0	0.0	0.3	5.9
გრძელვადიანი	70.0	3.4	0.0	0.0	0.1	73.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, მინამეურნეობები და შპაკოები	78.3	0.9	0.0	0.0	0.4	79.6
მოკლევადიანი	8.2	-2.5	0.0	0.0	0.3	5.9
გრძელვადიანი	70.0	3.4	0.0	0.0	0.1	73.6
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	360.9	-8.6	-15.7	0.0	23.2	359.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	32.4	0.0	0.0	0.0	0.0	32.4
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	32.4	0.0	0.0	0.0	0.0	32.4
სხვა სექტორები	328.5	-8.6	-15.7	0.0	23.2	327.5
მოკლევადიანი	328.5	-8.6	-15.7	0.0	23.2	327.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, მინამეურნეობები და შპაკოები	328.5	-8.6	-15.7	0.0	23.2	327.5

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
მოკლევადიანი	328.5	-8.6	-15.7	0.0	23.2	327.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	18.8	3.7	-1.9	0.0	-0.8	19.9
ეროვნული ბანკი	0.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.3
მოკლევადიანი	0.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	13.3	4.4	-1.9	0.0	-0.8	15.1
მოკლევადიანი	13.3	4.4	-1.9	0.0	-0.8	15.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.5	-0.5	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.5	-0.5	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	4.9	-0.4	0.0	0.0	0.0	4.5
მოკლევადიანი	4.9	-0.4	0.0	0.0	0.0	4.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	4.9	-0.4	0.0	0.0	0.0	4.5
მოკლევადიანი	4.9	-0.4	0.0	0.0	0.0	4.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სარეზერვო აქტივები	3,505.8	305.5	91.2	8.1	0.0	3,910.6
მონეტარული ოქრო	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ოქროს ზოდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ოქროს ანგარიშები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლება	199.5	5.2	8.0	0.0	0.0	212.8
სავალუტო პოზიცია სსფ-ში	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სარეზერვო აქტივები	3,306.2	300.3	83.2	8.1	0.0	3,697.8
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	652.7	451.3	56.4	0.0	0.0	1,160.3
მოთხოვნები მონეტარული ხელისუფლებისადმი	592.6	387.8	56.6	0.0	0.0	1,037.1
მოთხოვნები სხვა ინსტიტუციური ერთეულებისადმი	60.0	63.4	-0.2	0.0	0.0	123.2
ფასიანი ქაღალდები	2,653.8	-148.5	26.8	8.1	0.0	2,540.1

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,653.8	-148.5	26.8	8.1	0.0	2,540.1
მოკლევადიანი	2,653.8	-148.5	26.8	8.1	0.0	2,540.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები	-0.3	-2.4	0.0	0.0	0.0	-2.7
სხვა მოთხოვნები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები	34,743.1	2,199.1	-716.1	-159.0	-9.6	36,057.6
პირდაპირი ინვესტიციები	19,387.9	534.0	-1,004.4	-115.3	-213.4	18,588.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	16,061.7	529.2	-1,027.1	-115.3	-107.3	15,341.2
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	16,061.7	529.2	-1,027.1	-115.3	-107.3	15,341.2
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ინსტრუმენტები	3,326.1	4.8	22.7	0.0	-106.1	3,247.5
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	3,326.1	4.8	22.7	0.0	-106.1	3,247.5
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მათ შორის: სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	3,115.3	121.6	-51.3	-43.6	1.8	3,143.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	32.7	1.1	-4.2	1.7	1.8	33.0
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	15.4	0.0	-2.0	1.8	0.0	15.2

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	17.3	1.1	-2.2	-0.1	1.8	17.8
სხვა საფინანსო კორპორაციები	2.6	1.0	-0.4	-0.1	1.8	4.9
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	14.7	0.1	-1.8	0.0	0.0	13.0
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	32.7	1.1	-4.2	1.7	1.8	33.0
კოტირებული	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4
არაკოტირებული	32.2	1.1	-4.2	1.7	1.8	32.6
სავალ ფასიანი ქაღალდები	3,082.5	120.6	-47.1	-45.3	0.0	3,110.7
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,040.3	-225.8	-19.4	-0.4	0.0	794.6
მოკლევადიანი	58.8	-53.7	-5.1	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	981.5	-172.1	-14.4	-0.4	0.0	794.6
სამთავრობო სექტორი	678.1	87.0	-27.7	-20.7	0.0	716.7
მოკლევადიანი	43.8	7.0	-7.0	0.0	0.0	43.8
გრძელვადიანი	634.3	80.0	-20.7	-20.7	0.0	673.0
სხვა სექტორები	1,364.1	259.4	0.0	-24.2	0.0	1,599.3
მოკლევადიანი	0.4	0.2	0.0	0.0	0.0	0.6
გრძელვადიანი	1,363.7	259.2	0.0	-24.2	0.0	1,598.7
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.4	0.2	0.0	0.0	0.0	0.6
მოკლევადიანი	0.4	0.2	0.0	0.0	0.0	0.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	1,363.7	259.2	0.0	-24.2	0.0	1,598.7
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	1,363.7	259.2	0.0	-24.2	0.0	1,598.7
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომლებთან ოფციონები აქციებზე	3.5	-21.3	94.1	0.0	0.0	76.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	3.5	-21.3	94.1	0.0	0.0	76.3
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა)	3.5	-21.3	94.1	0.0	0.0	76.3
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	3.5	-21.3	94.1	0.0	0.0	76.3
თანამშრომლებთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	12,236.5	1,564.7	245.5	0.0	202.1	14,248.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	1,295.7	-6.3	8.6	0.0	0.0	1,298.0
ეროვნული ბანკი	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4
მოკლევადიანი	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,295.3	-6.4	8.7	0.0	0.0	1,297.6
მოკლევადიანი	1,100.6	0.9	8.7	0.0	0.0	1,110.1
გრძელვადიანი	194.8	-7.2	0.0	0.0	0.0	187.5
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	9,934.4	1,576.8	259.9	0.0	188.4	11,959.5
ეროვნული ბანკი	249.5	113.9	10.1	0.0	0.0	373.5
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	249.5	113.9	10.1	0.0	0.0	373.5
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	2,157.0	232.3	-83.5	0.0	0.0	2,305.8
მოკლევადიანი	115.0	122.4	3.9	0.0	0.0	241.3
გრძელვადიანი	2,042.0	109.9	-87.4	0.0	0.0	2,064.5
სამთავრობო სექტორი	5,047.8	1,329.3	334.2	0.0	0.0	6,711.3
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	0.0	200.7	11.4	0.0	0.0	212.1
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	5,047.8	1,128.6	322.8	0.0	0.0	6,499.2
სხვა სექტორები	2,480.0	-98.7	-0.8	0.0	188.4	2,568.9
მოკლევადიანი	25.0	-10.8	0.2	0.0	4.6	19.0

	31/12/19	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/20
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
გრძელვადიანი	2,455.0	-87.9	-1.1	0.0	183.8	2,549.8
სხვა საფინანსო კორპორაციები	113.6	6.7	-4.5	0.0	-0.6	115.2
მოკლევადიანი	7.0	-3.4	0.2	0.0	-0.6	3.2
გრძელვადიანი	106.5	10.1	-4.7	0.0	0.0	112.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	2,366.5	-105.4	3.7	0.0	188.9	2,453.7
მოკლევადიანი	18.0	-7.4	0.0	0.0	5.2	15.8
გრძელვადიანი	2,348.5	-98.0	3.7	0.0	183.8	2,437.9
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები	802.5	-8.0	-30.7	0.0	13.7	777.5
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	802.5	-8.0	-30.7	0.0	13.7	777.5
მოკლევადიანი	802.5	-8.0	-30.7	0.0	13.7	777.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	802.5	-8.0	-30.7	0.0	13.7	777.5
მოკლევადიანი	802.5	-8.0	-30.7	0.0	13.7	777.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	4.7	2.3	-0.6	0.0	0.0	6.4
ეროვნული ბანკი	0.4	1.4	0.0	0.0	0.0	1.9
მოკლევადიანი	0.4	1.4	0.0	0.0	0.0	1.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4.2	0.8	-0.6	0.0	0.0	4.5
მოკლევადიანი	4.2	0.8	-0.6	0.0	0.0	4.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნმინდა ვალდებულებების აღება)	199.3	-0.2	8.3	0.0	0.0	207.4

**დანართი 6. საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2016-2020 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
სამთავრობო სექტორი	4,677.8	5,296.2	5,384.0	5,725.9	7,428.1
მოკლევადიანი	18.8	33.7	16.0	43.8	43.8
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	18.8	33.7	16.0	43.8	43.8
სესხები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
გრძელვადიანი	4,658.9	5,262.4	5,368.0	5,682.1	7,384.2
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ) განაწილებული	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	601.5	615.0	541.8	634.3	673.0
სესხები	4,057.5	4,647.5	4,826.1	5,047.8	6,711.3
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ეროვნული ბანკი	200.9	292.4	369.2	449.7	583.2
მოკლევადიანი	1.7	1.6	1.3	0.8	2.3
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	1.0	0.5	0.2	0.3	0.4
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.6	1.0	1.0	0.4	1.9
გრძელვადიანი	199.3	290.9	367.9	448.9	580.9
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ) განაწილებული	193.6	205.3	200.6	199.3	207.4
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	5.6	85.6	167.3	249.5	373.5
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	2,984.4	3,686.0	4,275.3	4,496.9	4,402.5
მოკლევადიანი	1,162.5	1,234.6	1,280.9	1,278.6	1,355.9
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	933.2	1,011.0	1,155.6	1,100.6	1,110.1
სავალო ფასიანი ქაღალდები	17.6	0.0	50.6	58.8	0.0
სესხები	199.1	221.4	64.2	115.0	241.3
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	12.5	2.2	10.6	4.2	4.5

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
გრძელვადიანი	1,821.9	2,451.4	2,994.4	3,218.2	3,046.7
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	324.7	360.6	301.4	194.8	187.5
სავალო ფასიანი ქაღალდები	81.3	299.4	553.7	981.5	794.6
სესხები	1,416.0	1,791.5	2,139.3	2,042.0	2,064.5
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	4,904.3	4,623.0	4,596.8	4,646.6	4,945.7
მოკლევადიანი	769.6	794.2	875.1	827.9	797.1
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	1.6	1.5	1.1	0.4	0.6
სესხები	35.1	65.3	101.0	25.0	19.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	733.0	727.4	773.0	802.5	777.5
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	4,134.6	3,828.8	3,721.7	3,818.7	4,148.5
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები ⁴	1,231.2	1,228.0	1,070.2	1,363.7	1,598.7
სესხები	2,903.4	2,600.8	2,651.6	2,455.0	2,549.8
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	255.0	170.4	155.5	114.0	115.8
მოკლევადიანი	14.5	44.6	27.3	7.4	3.9
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	1.6	1.4	1.1	0.4	0.6
სესხები	13.0	43.2	26.2	7.0	3.2
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	240.4	125.8	128.2	106.5	112.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	240.4	125.8	128.2	106.5	112.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები	4,649.3	4,452.6	4,441.3	4,532.6	4,829.8
მოკლევადიანი	755.1	749.6	847.8	820.5	793.3
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
სესხები	22.1	22.1	74.8	18.0	15.8
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	733.0	727.4	773.0	802.5	777.5
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	3,894.2	3,703.0	3,593.5	3,712.1	4,036.6

	31/12/16	31/12/17	31/12/18	31/12/19	31/12/20
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,231.2	1,228.0	1,070.2	1,363.7	1,598.7
სესხები	2,663.0	2,475.0	2,523.3	2,348.5	2,437.9
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	3,166.0	3,420.0	3,207.0	3,326.1	3,247.5
პირდაპირი ინვესტირების სანარმოს ვალდებულება პირდაპირ ინვესტორთან	3,166.0	3,420.0	3,207.0	3,326.1	3,247.5
პირდაპირი ინვესტორის ვალდებულება პირდაპირი ინვესტირების სანარმოსთან	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები მონათესავე სანარმოებს შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მთლიანი საგარეო ვალი	15,933.3	17,317.6	17,832.3	18,645.2	20,607.0
საცნობარო მუხლები:					
ვადაგადაცილებული დავალიანება:	340.0	295.0	588.2	463.5	615.3
სამთავრობო სექტორი	53.5	32.6	33.1	33.5	34.0
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	96.6	110.4	319.2	174.2	285.7
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	189.8	152.0	235.9	255.8	295.6
სავალო ფასიანი ქაღალდები: (ნომინალური ღირებულება)	1,851.4	2,014.6	2,220.9	2,937.5	3,009.8
სამთავრობო სექტორი	566.8	583.5	529.8	649.2	708.4
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	98.9	299.4	612.6	1,005.2	759.9
სხვა სექტორები	1,185.7	1,131.7	1,078.4	1,283.2	1,541.5

1 რეკომენდებულია, რომ ნაღდი ფული და დეპოზიტები მთიანად ჩართული იყოს მოკლევადიან კატეგორიაში თუ არა გვაქვს დეტალური ინფორმაცია, რომელიც საშუალებას მოგვცემდა მათ გრძელ და მოკლევადიანად დაყოფისა.

2 სხვა სასესხო ვალდებულებები შედგება სადაზღვევო, საპენსიო, სტანდარტიზებული საგარანტიო სქემების, და დანარჩენი დებიტორულ/კრედიტორული დავალიანებისაგან. იმ შემთხვევაში თუ არ გვაქვს დეტალური ინფორმაცია, რომელიც საშუალებას მოგვცემდა მათ გრძელ და მოკლევადიანად დაყოფისა, სადაზღვევო, საპენსიო და სტანდარტიზებული საგარანტიო სქემები კლასიფიცირდება გრძელვადიან ინსტრუმენტად.

3 ვადაგადაცილებული დავალიანება აღინერება ორიგინალ სავალო ინსტრუმენტთან ერთად, ნაცვლად სხვა სავალო ვალდებულებებისა. ვადაგადაცილებული დავალიანება დეტალურად არის მოცემული საცნობარო მუხლებში.

4 სავალო ფასიანი ქაღალდები ძირითად ცხრილში აღინერება საბაზრო ღირებულებით, ხოლო საცნობარო მუხლებში, ნომინალური ღირებულებით. საცნობარო მუხლებში მოცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები არ შეიცავს "პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები"-ში შემავალ კომპონენტებს.

**დანართი 7. უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნები (FOB), 2016-2020 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

	2016	2017	2018	2019	2020
ექსპორტი სულ	2,117.1	2,745.7	3,379.7	3,798.4	3,343.4
მათ შორის:					
ჩინეთი	174.3	201.7	199.1	207.5	477.3
აზერბაიჯანი	152.7	274.2	507.6	508.7	441.3
რუსეთის ფედერაცია	206.7	397.9	437.7	497.0	441.1
ბულგარეთი	160.8	186.9	259.2	299.7	312.7
უკრაინა	73.9	127.4	179.5	250.9	217.5
თურქეთი	173.5	216.7	241.4	202.3	190.6
სომხეთი	152.7	213.6	286.3	432.6	187.5
შვეიცარია	81.8	71.6	77.5	82.6	106.8
ესპანეთი	41.4	59.3	61.8	46.0	83.8
აშშ	68.3	121.8	159.9	132.3	80.0
უზბეკეთი	71.3	64.2	80.5	89.2	73.2
გერმანია	85.5	45.7	51.4	54.3	61.4
ყაზახეთი	39.8	51.8	90.7	67.0	47.6
ბელორუსი	18.3	27.5	28.4	44.1	47.3
ლიეტუვა	25.2	35.1	43.4	45.0	35.7
იტალია	72.7	69.5	43.3	40.5	34.6
საფრანგეთი	25.0	27.2	44.7	29.2	33.0
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	32.0	37.4	44.0	65.4	30.4
ირანი (ისლამური რესპუბლიკა)	47.0	76.7	74.3	71.1	29.1
პოლონეთი	8.6	18.8	15.2	27.7	28.4
დანარჩენი ქვეყნები	405.7	420.9	453.7	605.5	384.1

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 8. უმსხვილესი საიმპორტო ქვეყნები (CIF), 2016-2020 წლები (ათასი აშშ დოლარი)

	2016	2017	2018	2019	2020
იმპორტი სულ	7,341.9	8,057.2	9,361.8	9,519.2	8,052.9
მათ შორის:					
თურქეთი	1,354.0	1,373.9	1,474.3	1,617.2	1,407.6
რუსეთის ფედერაცია	680.6	789.6	934.7	977.1	888.4
ჩინეთი	547.5	732.6	834.1	858.7	709.1
აშშ	230.7	331.5	501.0	678.8	555.9
აზერბაიჯანი	492.6	567.1	592.8	558.8	513.2
სომხეთი	216.8	281.3	335.4	267.7	422.4
გერმანია	432.1	454.6	467.4	501.9	406.8
უკრაინა	418.0	447.2	514.9	415.6	390.5
იტალია	262.8	218.2	232.1	228.6	183.3
ბრაზილია	77.1	95.7	130.8	117.4	162.8
იაპონია	200.3	158.6	243.6	257.3	161.2
ნიდერლანდები	218.1	157.5	210.9	179.3	157.4
საფრანგეთი	120.1	135.1	264.6	165.9	152.7
პოლონეთი	101.5	127.8	143.9	170.2	133.6
რუმინეთი	190.3	191.0	209.2	212.6	119.6
ბულგარეთი	150.4	155.6	182.0	124.6	110.4
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	138.3	145.5	156.8	163.1	108.8
ესპანეთი	90.1	101.4	105.4	108.6	88.9
ბელგია	62.0	75.5	83.2	107.1	81.3
ჩილე	14.5	47.1	22.7	126.9	77.3
დანარჩენი ქვეყნები	1,344.0	1,470.1	1,722.1	1,681.8	1,221.6

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 9. ძირითადი საქონლის ექსპორტი თურქეთში, 2016-2020 წლები (ათასი აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2016	2017	2018	2019	2020	2020 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი თურქეთში, სულ	173,454.8	216,675.0	241,376.0	202,340.9	190,571.8	100.0
	მათ შორის:						
6109	ტრიკოტაჟის ნაქსოვი ნაწარმი	37,238.7	42,955.7	40,528.2	37,850.5	39,685.3	20.8
7202	ფეროშენადნობები	11,743.0	24,522.9	32,521.1	18,502.0	32,757.2	17.2
6103	მამაკაცის ან ბიჭის ტრიკოტაჟის ტანსაცმელი	10,025.9	9,554.2	11,029.7	13,660.3	17,332.9	9.1

კოდი	საქონლის დასახელება	2016	2017	2018	2019	2020	2020 წლის სტრუქტურა (%)
7207	ნახევარფაბრიკატები ნახშირბადიანი ფოლადისგან	12,026.9	26,653.6	22,573.8	28,902.6	11,105.7	5.8
1504	თევზის ცხიმები და მათი ფრაქციები	4,675.0	4,246.9	6,866.4	4,350.9	9,354.3	4.9
2301	თევზის ან კიბოსნაირების ფხვნილი და გრანულები	13,715.7	10,407.0	9,599.5	5,252.6	9,080.6	4.8
6204	ქალის ან გოგონას კოტუშები, კომპლექტები	2,846.8	3,896.7	3,839.9	8,971.8	6,666.1	3.5
6212	ქაშვები და ანალოგიური ტრიკოტაჟის ნაწარმი	17.8	1,086.7	2,735.7	5,222.2	6,462.6	3.4
8703	მსუბუქი ავტომობილები	1,203.4	452.7	2,344.7	2,474.5	5,428.8	2.8
7801	ტყვია დაუმუშავებელი	4,807.9	5,450.6	4,712.2	6,346.3	5,288.2	2.8
	დანარჩენი პროდუქცია	75,153.9	87,447.9	104,624.6	70,807.2	47,410.1	24.9

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 10. ძირითადი საქონლის იმპორტი თურქეთიდან, 2016-2020 წლები (ათასი აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2016	2017	2018	2019	2020	2020 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი თურქეთიდან, სულ	1,353,951.4	1,373,872.8	1,474,320.7	1,617,153.8	1,407,581.3	100.0
	მათ შორის:						
8702	ავტომობილები, 10 კაცის ან მეტის გადასაყვანად	2,351.7	2,843.7	5,632.6	27,231.3	49,633.1	3.5
3004	სამკურნალო საშუალებები	51,017.1	66,702.7	60,500.6	83,777.7	45,940.8	3.3
7306	მიწები, მილაკები და ღრუ პროფილები შავი ლითონებისგან	41,088.8	46,373.9	49,077.9	42,797.2	42,353.5	3.0
7308	შავი ლითონის მეტალოკონსტრუქციები	57,405.2	37,606.9	36,902.8	42,796.1	35,020.9	2.5
6307	ტანსაცმლის თარგები და სხვა მზა ნაწარმი	21,641.1	29,398.3	26,704.1	29,698.6	29,366.9	2.1
7216	კუთხოვანები, ფასონური და სპეციალური პროფილები ნახშირბადიანი ფოლადისგან	11,008.1	13,989.0	15,466.9	11,701.8	22,271.3	1.6
4410	ფილები მერქან-ბურბუშელისა	17,943.6	22,742.2	24,705.8	25,888.4	21,649.1	1.5
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	8,071.3	7,412.8	8,071.8	39,452.5	21,251.9	1.5
3917	მიწები, შლანგები და მათი ფიტინგები პლასტმასებისგან	29,238.2	28,427.9	25,409.5	25,711.4	21,052.5	1.5
3402	სარეცხი და საწმენდი საშუალებები	26,550.9	24,645.5	25,143.0	24,376.4	20,665.5	1.5
	დანარჩენი პროდუქცია	1,087,635.4	1,093,729.9	1,196,705.8	1,263,722.4	1,098,375.9	78.0

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 11. ძირითადი საქონლის ექსპორტი რუსეთში, 2016-2020 წლები (ათასი აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2016	2017	2018	2019	2020	2020 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი რუსეთში, სულ	206,687	397,854	437,749	496,974	441,105	100.0
	მათ შორის:						
2204	ყურძნის ღვინო	55,801	98,927	114,549	133,226	119,558	27.1
7202	ფეროშენადნობები	39,435	128,416	128,786	114,504	108,524	24.6
2201	მინერალური წყლები	35,301	45,598	50,192	60,581	43,939	10.0
2208	სპირტიანი სასმელები	12,531	22,699	21,321	34,541	31,276	7.1
0809	გარგარი, ალუბალი და ბალი, ატამი, ქლიავი და ღოღნოშო, ახალი	2,477	3,799	7,297	11,764	19,941	4.5
0805	ციტრუსები	6,009	7,478	10,879	13,676	15,793	3.6
2202	მინერალური და დაგაზიანებული წყლები შაქრის შემცველობით	2,852	5,817	8,355	11,210	14,380	3.3
3004	სამკურნალო საშუალებები	3,614	11,271	10,500	19,902	10,819	2.5
8703	მსუბუქი ავტომობილები	7,642	14,318	8,288	8,040	10,645	2.4
0810	ნაყოფები სხვა, ახალი	1,686	1,909	2,216	1,895	8,145	1.8
	დანარჩენი პროდუქცია	39,339	57,622	75,366	87,635	58,084	13.2

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 12. ძირითადი საქონლის იმპორტი რუსეთიდან, 2016-2020 წლები (ათასი აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2016	2017	2018	2019	2020	2020 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი რუსეთიდან, სულ	680,587	789,557	934,716	977,118	888,446	100.0
	მათ შორის:						
2710	ნავთობი სა ნავთობპროდუქტები	102,383	134,682	198,854	200,191	130,558	14.7
1001	ხორბალი და მესლინი	85,920	97,723	95,807	90,676	107,357	12.1
2711	ნავთობის აირები	30,898	31,402	13,620	41,817	47,747	5.4
1512	მზესუმზირის ზეთი	27,536	29,007	33,566	34,026	41,033	4.6
8517	აპარატები ელექტრონული სატელეფონო ან სატელეგრაფო სადენიანი კავშირისთვის	19,085	37,350	30,085	30,415	28,756	3.2
1806	შოკოლადი და კაკაოს სხვა პროდუქტები	17,951	22,873	26,119	27,400	21,005	2.4
1005	სიმინდი	11,411	13,111	13,872	15,829	20,595	2.3

კოდი	საქონლის დასახელება	2016	2017	2018	2019	2020	2020 წლის სტრუქტურა (%)
7010	ბოცები, ბოთლები, სხვა მინის ტევადობები	6,004	9,997	12,482	19,935	18,380	2.1
2704	კოქსი და ნახევარკოქსი	7,660	15,178	38,909	32,634	17,136	1.9
1905	პური, ფქვილოვანი საკონდიტრო ნაწარმი	10,420	14,199	17,209	17,755	15,564	1.8
	დანარჩენი პროდუქცია	361,321	384,033	454,193	466,440	440,316	49.6

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 13. ძირითადი საქონლის ექსპორტი ჩინეთში, 2016-2020 წლები (ათასი აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2016	2017	2018	2019	2020	2020 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი ჩინეთში, სულ	174,330	201,702	199,108	207,512	477,256	100.0
	მათ შორის:						
2603	სპილენძის მადნები და კონცენტრატები	137,931	164,022	156,189	156,023	398,714	83.5
2616	ძვირფასი ლითონების მადნები და კონცენტრატები	0	0	0	2,009	34,775	7.3
2204	ყურძნის ღვინო	13,954	20,466	19,777	18,864	13,268	2.8
9018	ხელსაწყოები და მონყობილობები მედიცინაში ან ვეტერინარიაში გამოსაყენებელი	0	1,924	11,071	12,962	9,240	1.9
7601	დაუმუშავებელი ალუმინი	0			779	4,434	0.9
0910	ზაფრანა, კოჭა, კარი, სხვა სუნელები	0	25	417	3,541	3,583	0.8
9021	სამარჯვეები ორთოპედული, სხეულის ხელოვნური ნაწილები	0	83	1,776	2,033	2,491	0.5
2203	ლუდი	104	346	246	439	1,928	0.4
8403	ცენტრალური გათბობის ქვაბები	0	0	0	722	1,292	0.3
3006	ფარმაცევტული პროდუქცია	1	0	570	364	1,005	0.2
	დანარჩენი პროდუქცია	22,340	14,835	9,062	9,775	6,526	1.4

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 14. ძირითადი საქონლის იმპორტი ჩინეთიდან, 2016-2020 წლები (ათასი აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2016	2017	2018	2019	2020	2020 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი ჩინეთიდან, სულ	547,510	732,647	834,132	858,663	709,079	100.0
	მათ შორის:						
7210	ბრტყელი ნაგლინი ნახშირბადიანი ფოლადისგან	22,885	38,933	35,358	30,886	27,418	3.9
4011	საბურავები	15,201	22,987	26,380	21,728	22,615	3.2
8471	გამომთვლელი მანქანები და მათი ბლოკები	18,339	29,814	41,494	21,135	19,567	2.8
8528	აპარატურა მიმღები სატელევიზიო კავშირისთვის	9,037	13,503	15,100	21,329	13,742	1.9
9405	ნათურები და გამანათებელი მოწყობილობები	10,213	14,585	16,610	18,754	13,376	1.9
6307	ტანსაცმლის თარგები და სხვა მზა ნაწარმი	1,235	1,731	2,108	2,609	11,992	1.7
9503	სათამაშოები, შემცირებული ზომის მოდელები, თავსატეხები	8,091	12,401	13,071	13,176	11,024	1.6
3907	პოლიაცეტალები, პოლიეთერები, ეპოქსიდის ფისები, პირველადი ფორმით	6,339	9,543	17,746	18,030	10,629	1.5
8708	ავტომობილების, ტრაქტორების ნაწილები და მოწყობილობები	6,547	8,494	10,961	11,550	10,164	1.4
8429	ბუღდობერები, ავტოგრეიდერები, ექსკავატორები, სატკეპნი მანქანები და სხვა	4,967	4,174	3,620	13,907	10,098	1.4
	დანარჩენი პროდუქცია	444,656	576,481	651,684	685,560	558,454	78.8

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

